

**SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE ÖRNEK
OLAY YÖNTEMİNİN ÖĞRENCİLERİN
AKADEMİK BAŞARISINA VE PROBLEM ÇÖZME
BECERİLERİNE ETKİSİ**

Çiğdem ANGIŞHAN

Yüksek Lisans Tezi

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı

2019

(Her hakkı saklıdır.)

T. C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ BİLİM DALI

**SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE ÖRNEK OLAY YÖNTEMİNİN
ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARISINA VE PROBLEM ÇÖZME
BECERİLERİNE ETKİSİ**

(The Effect of Case Study Method on the Academic Success and Problem Solving Skills of
Students in Social Studies Teaching)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Çiğdem ANGIŞHAN

Danışman: Prof. Dr. Çiğdem ÜNAL

Erzurum
Ekim, 2019

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Çiğdem ANGIŞHAN tarafından hazırlanan “Sosyal Bilgiler Öğretiminde Örnek Olay Yönteminin Öğrencilerin Akademik Başarısına ve Problem Çözme Becerilerine Etkisi” başlıklı çalışması 03 / 09 / 2019 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Türkçe ve Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı, Sosyal Bilgiler Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Prof.Dr. Çiğdem ÜNAL

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi

Jüri Üyesi: Dr.Öğrt.Üyesi Esra MİNDİVANLI

AKDOĞAN

Atatürk Üniversitesi

Jüri Üyesi: Dr. Öğrt. Üyesi Suat POLAT

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

14 Ekim 2019

Prof. Dr. Mustafa SÖZBİLİR

Enstitü Müdürü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Sosyal Bilgiler Öğretiminde Örnek Olay Yönteminin Öğrencilerin Akademik Başarısına ve Problem Çözme Becerilerine Etkisi” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

03/09/2019

Çiğdem ANGIŞHAN

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun /.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun /.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Çalışmamın ortaya çıkma sürecinde her türlü bilgi ve deneyimlerini benimle paylaşan, fikirleri ve önerileriyle araştırmaya yön veren değerli danışmanım Prof. Dr. Çiğdem ÜNAL'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmanın yürütüldüğü ortaokul yöneticilerine, öğretmenlerine, öğrencilerine ve uygulama okulunda görev yapan birçok konuda yardımını esirgemeyen değerli meslektaşım Pınar BİNGÖL'e teşekkür ederim.

Destegini, yardımını hiçbir zaman eksik etmeyen ve her daim yanımda olan sevgili eşim Fırat ANGIŞHAN'a, benim için her türlü fedakarlıkta bulunan, beni yüreklendiren anne ve babama, oğluma yürekten teşekkür ederim.

Çiğdem ANGIŞHAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE ÖRNEK OLAY YÖNTEMİNİN
ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARISINA VE PROBLEM ÇÖZME
BE CERİLERİNE ETKİSİ

Çiğdem ANĞİŞHAN

Ekim 2019, 121 sayfa

Amaç: Bu çalışmada örnek olay yönteminin ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersi "Etkin Vatandaşlık" alt öğrenme alanındaki akademik başarı ve problem çözme becerilerine olan etkisini ortaya koymak amaçlanmaktadır.

Yöntem: Nicel ve nitel araştırma deseninin tercih edildiği bu çalışmada öntest sontest kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Araştırma, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında, Erzurum ili merkezindeki bir ortaokulda öğrenim gören 7. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmaya deney grubundan 42 ve kontrol grubundan da 42 olmak üzere toplamda 84 öğrenci dahil edilmiştir. Öğrencilere “Problem Çözme Becerileri Ölçeği” ve akademik başarı testi uygulanmıştır. Deneysel uygulamada Sosyal Bilgiler Dersi 5 hafta 15 saat örnek olay yöntemiyle işlenmiştir. Deneysel uygulama sonunda her iki grup da başarı testi ve problem çözme becerisi ölçeği, deney ve kontrol grubundaki öğrencilere, sontest ölçümleri olarak tekrar uygulanmıştır. Verilerin analizinde frekans (n), yüzde (%), ortalama ve standart sapma yanında, bağımsız örneklem t-testi ve Pearson korelasyon analizleri gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin başarı testi öntest ve sontest puanları arasında cinsiyet değişkeni ve öğrencilerin Problem Çözme Becerisi öntest ve sontest başarı puanları arasında anlamlı fark meydana gelmediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada öğrencilerin örnek olaylara ilişkin uygulamalar, örnek olaylarda kazandırılmak istenen niteliklere ve değerlere öğrencilerin önemli oranda sahip oldukları görülmektedir.

Sonuç: Örnek olay yöntemi ile öğrencilere uygulanan etkinlikler sonucunda öğrencilerin akademik başarılarının artış gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Problem çözme becerilerinde artış meydana gelmesine rağmen bunun anlamlı düzeyde gerçekleşmediği tespit edilmiştir. Dolayısıyla örnek olay yönteminin, öğrencilerin akademik başarı düzeylerinin artırılmasında etkili bir yöntem olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler öğretimi, örnek olay, problem çözme becerisi, deneysel yöntem

ABSTRACT

MASTER THESIS

THE EFFECT OF CASE STUDY METHOD ON THE ACADEMIC SUCCESS AND PROBLEM SOLVING SKILLS OF STUDENTS IN SOCIAL STUDIES TEACHING

Cigdem ANGISHAN

October 2019, 121 pages

Purpose: In this study, it is aimed to reveal the effect of case study method on academic achievement and problem solving skills of 7th grade students' social studies course " Active Citizenship " sub-learning.

Method: In this study, pre-test and post-test control group experimental design was used. The research consists of 7th grade students studying in a secondary school in Erzurum city center in 2018-2019 academic year. A total of 84 students, 42 from the experimental group and 42 from the control group, were included in the study. "Problem Solving Skills Scale" and academic achievement test were applied to the students. In the experimental application, Social Studies Course was carried out with 5 weeks 15 hours case study method. At the end of the experimental application, both groups' achievement test and problem solving skill scale were re-applied to the students in the experimental and control groups as posttest measurements. In addition to frequency (n), percentage (%), mean and standard deviation, independent samples t-test and Pearson correlation analysis were performed.

Findings: It was concluded that there was no significant difference between the pre-test and post-test scores of the students in the experimental and control groups and the pre-test and post-test achievement scores of the gender variable and the students' perception of problem solving skills. In the research, it is seen that the students have a significant proportion of the applications and the qualities and values to be gained in the case studies.

Results: As a result of the activities applied to the students with case study method, it was concluded that the academic achievement of the students increased. In addition, although the problem solving skills increased, it was determined that this did not materialize significantly. Therefore, it is concluded that the case study method is an effective method for increasing the academic achievement levels of the students.

Keywords: Social studies teaching, case study, problem solving skill, experimental method

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	i
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar LİSTESİ	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	x
KISALTMALAR VE SİMGELER VE DİZİNİ.....	xi
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş	1
Araştırmanın Amacı	3
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi	4
Araştırmanın Sınırlılıkları	5
Varsayımlar	5
Terim ve Tanımları.....	6
İKİNCİ BÖLÜM	7
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar.....	7
Örnek Olay Yöntemi	7
Örnek olay yönteminin avantajları.	8
Örnek olay yönteminin planlanması ve uygulanması.....	8
Sosyal Bilgiler	10
Sosyal bilgilerde örnek olay yönteminin kullanımı.	11
Düşünme Becerileri	11
Problem Çözme	14
Problem çözme becerisinin önemi.	17
Problem çözme becerisi eğitimi.....	18
Örnek Olay Yöntemi ve Problem Çözme Becerisi ile İlgili Araştırmalar.....	21
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	24

Yöntem	24
Araştırma Yöntemi	24
Çalışma Grubu	25
Veri Toplama Araçları	28
Problem çözme becerileri ölçeği.	28
Akademik başarı testinin geliştirilmesi.	29
Akademik başarı testinin uygulanması.	30
Uygulama Süreci	33
Araştırmacının Rolü	35
Veri Toplama Araçlarının Geçerliği ve Güvenirliği	36
Akademik başarı testinin (ABT) geçerlik ve güvenirliği	36
Problem çözme becerileri ölçeği geçerlik ve güvenirliği.	37
Veri Analizi	38
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	41
Bulgular	41
Birinci Alt Problem ile İlgili Bulgular	41
İkinci Alt Problem ile İlgili Bulgular	43
Üçüncü Alt Problem ile İlgili Bulgular	44
Dördüncü Alt Problem ile İlgili Bulgular	47
Beşinci Alt Problem ile İlgili Bulgular	48
Örnek olay 1 (Demokrasiye İlk Adım).	48
Örnek olay 2 (Hatı Çırpan).	51
Örnek olay 3 (Yaşlı Gönüllere Refakat).	56
Örnek olay 4 (Zafer Destanı).	61
Örnek olay 5 (Seçim Şart).	65
BEŞİNCİ BÖLÜM	70
Tartışma, Sonuç ve Öneriler	70
Tartışma ve Sonuç	70
Öneriler	74
KAYNAKÇA	76
EKLER	84
EK-1 Problem Çözme Becerileri Ölçeği İzin Yazısı	84

EK-2 Uygulama İzni.....	85
Ek3-Kişisel Bilgi Formu ve Akademik başarı ölççeği.....	89
Ek4- Problem Çözme Becerisi Ölçeği.....	94
EK5: Örnek Olaylar.....	98
ÖZGEÇMİŞ.....	108

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. <i>Yurt İçi ve Yurt Dışı Alanyazında Örnek Olay Yöntemi ve Problem Çözme Becerisi ile İlgili Yapılan Çalışmalar ve Elde Edilen Sonuçlar</i>	22
Tablo 2. <i>Araştırma Deseni</i>	24
Tablo 3. <i>Cinsiyet Durumu Dağılımı Yüzde Oranları Tablosu</i>	25
Tablo 4. <i>Ailenin Aylık Gelir Durumu Dağılımı Yüzde Oranları Tablosu</i>	26
Tablo 5. <i>Babanın Meslek Durumu Dağılımı Yüzde Oranları Tablosu</i>	27
Tablo 6. <i>Annenin Meslek Durumu Dağılımı Yüzde Oranları Tablosu</i>	28
Tablo 7. <i>Madde Güçlük Normal Dağılım Analizi</i>	31
Tablo 8. <i>Maddelerin Madde Güçlük İndeksi ve Madde Ayırt Edicilik İndeksleri</i>	32
Tablo 9. <i>5 Hafta Süreyle Uygulaması Yapılan Öğretim Etkinlikleri ve Takvimi</i>	35
Tablo 10. <i>Deney ve Kontrol Grupları Öntest Başarı Puanları Karşılaştırması</i>	39
Tablo 11. <i>Deney ve Kontrol Grubu Başarı Testine Ait İstatistiksel Bulgular</i>	41
Tablo 12. <i>Deney Grubu Öğrencilerinin Cinsiyeti ile Başarı Testi Öntest-Sontest Değişkenleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları</i>	42
Tablo 13. <i>Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyeti ile Başarı Testi Öntest-Sontest Değişkenleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları</i>	43
Tablo 14. <i>Öğrencilerinin Başarı Testi Öntest ile Sontest Arasındaki İlişkiye Yönelik İlişkili Örneklem T Testi ve Pearson Product-Moment Korelasyon Testi</i>	44
Tablo 15. <i>Deney ve Kontrol Grubu Problem Çözme Becerisine Ait İstatistiksel Bulgular</i>	45
Tablo 16. <i>Deney Grubu Öğrencilerinin Cinsiyeti ile Problem Çözme Becerisi Öntest-Sontest Değişkenleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları</i>	45
Tablo 17. <i>Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyeti ile Problem Çözme Becerisi Öntest-Sontest Değişkenleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları</i>	46
Tablo 18. <i>Öğrencilerinin Problem Çözme Becerisi Öntest ile Sontest Arasındaki İlişkiye Yönelik İlişkili Örneklem T Testi ve Pearson Product-Moment Korelasyon Testi</i>	47
Tablo 19. <i>Demokrasiye İlk Adım Örnek Olayı Tema ve Kodlamalar</i>	48
Tablo 20. <i>Hatı Çırpan Örnek Olayı Tema ve Kodlamalar</i>	51
Tablo 21. <i>Yaşlı Gönüllere Refakat Örnek Olayı Tema ve Kodlamalar</i>	56
Tablo 22. <i>Zafer Destanı Örnek Olayı Tema ve Kodlamalar</i>	61
Tablo 23. <i>Seçim Şart Örnek Olayı Tema ve Kodlamalar</i>	65

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. <i>Madde güçlük histogram dağılımı</i>	31
---	----

KISALTMALAR VE SİMGELER VE DİZİNİ

ANOVA	: Tek yönlü varyans analizi
Ark.	: Arkadaşları
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
NCSS	: Amerikan Ulusal Sosyal Bilgiler Konseyi
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences
SS	: Standart sapma
Vd.	: Ve diğerleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

İnsanoğlu var olduğu günden bu yana bilgiyi elde etmeye çalışmış, bilgi her zaman yaşamının odak noktasında olmuştur. Bilgi günümüzde hızla üretilmekte her bilgi bir yenisini doğurmaktadır. Artık bilgiye ulaşma yolları ve bilginin nasıl kullanılacağı her bireyin sahip olması gereken niteliklerden biri halini almıştır (Arklan & Taşdemir, 2008).

Bilgiyi elde etmeyi öğrenmenin en etkili yolu eğitimidir. Geleneksel eğitim anlayışı çağımızda yerini işbirliği halinde çalışmayı gerektiren, grup çalışmalarına yoğunlaşan, bireysel, kültürel ve sosyal farkları göz önüne alan, eğitimin sadece okullarla sınırlı olmadığını ve hayat boyu öğrenmenin gerekliliğini savunan anlayışlara bırakmıştır (Yurdabakan, 2002). Bu amaçlara ulaşabilmek için eğitim programları da bu doğrultuda şekillendirilmekte, bilimsel düşünmeyi yerleştirmek amaçlanmakta, teknolojiyle eğitim entegre edilmekte, kişilerarası iletişim, problem çözme, eleştirel düşünme, empati yapma gibi beceriler öğretim programlarında yer almaktadır (Akçay, 2003).

Kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması ve küreselleşmeyle birlikte günümüzde yaşanan problemler de büyük çaplı olabilmektedir. Dünyanın sosyo-kültürel yapısı giderek karmaşık bir hal alan bu problemlerden oldukça olumsuz etkilenmektedir. İnanç çatışmaları, etnik sorunlar, kitleleri etkileyen problemler, çevresel problemler ve giderek yaygınlaşan hastalıklar dünya üzerindeki tüm bireyleri hem fiziksel olarak hem de ruh sağlığı açısından olumsuz etkilemektedir (Aslan, 2018). Tüm bu karmaşanın içinde yaşanan problemlerden kurtulabilmenin en önemli anahtarı eğitimidir.

Eğitim alanında ne tür problemler yaşanırsa yaşansın toplumlar ve bireyler kendilerini ileri taşıyacak tek olgunun eğitim olduğu gerçeğinin farkındadır ve eğitime güven devam etmektedir. Böylesine önemli bir görevi üstlenen okulların öğretim programlarında Sosyal Bilgiler dersinin ayırt edici bir özelliği vardır. Sosyal Bilgiler yetiştirilmesi hedeflenen vatandaş modelinin eğitimi üzerinde duran ortaokul seviyesinde en önemli derstir (Öztürk, 2006).

Sosyal Bilgiler, ilk ve ortaokullarda istenen özelliklere sahip, bilinçli ve sorumlu vatandaşlar yetiştirmek amacıyla öğrencilere sosyal bilimler disiplinlerine ait ve sosyal

yaşamla ilgili bilgi, değer, tutum, davranış ve becerilerin öğretildiği bir alandır (Erden, 1996). Sosyal Bilgiler, öğrencilere toplum içinde karşılaşabilecekleri sorunları uygun yöntemlerle çözebilmeleri, sosyal yaşamda var olabilmeleri, kişiler arası ilişkilerde doğru kararlar alıp uygulayabilmeleri için gerekli bilgi ve yetenekleri kazandırmayı amaçlar (Karaoğlu, 1998). Bu yeteneklerin kazandırılmasında kullanılacak öğretim yöntem ve stratejileri önemli bir yere sahiptir. Çünkü bu yöntem ve stratejilerin Sosyal Bilgiler dersinde öğretilmek istenen içeriğe ve dersin hedeflerine uygun olması gerekmektedir.

Modern öğretim yöntemleri öğrencilerin ezberlemesi üzerine değil öğrendiklerini yaşamında kullanarak kalıcı hale getirmesi üzerine yoğunlaşmaktadır. Sosyal Bilgiler dersinin amaçları da aynı doğrultudadır. Sosyal Bilgiler dersinde bir takım tanım, kavram ya da kuramları ezberletmek yerine öğrencilerin hayatlarında anlamlandırabilecekleri, doğru kararlar almalarını sağlayabilecekleri beceriler kazanmaları hedeflenir (Özkal, 2001; Öztürk & Dilek, 2004).

Öğrencilere kazandırılması öngörülen problem çözme ve doğru karar verme gibi iki önemli beceri Sosyal Bilgiler dersinde hedef beceriler arasında yer almaktadır. Özellikle günümüzde, hayat şartlarının ve bilgi iletişim teknolojilerinin hızlı gelişmesine paralel olarak, durum bireylerin karar verme ve problem çözme becerilerine olan ihtiyaçlarını arttırmıştır. Günlük hayatta karşılaştıkları veya karşılaşabilecekleri problem durumlarının, derste önlerine geldiği ve o sorunlara ilişkin çözüm yollarının ve karar verme mekanizmalarının nasıl işleyebildiğini gören öğrenci, hedeflenen özelliklerde bir vatandaş olma yolunda büyük bir avantaj elde etmiş olacaktır (Kabapınar, 2007).

Öğrenciler örnek olay incelemesi yöntemi sayesinde karmaşık olaylar içerisindeki neden sonuç ilişkilerini kavrama fırsatına sahip olurlar, grup çalışmaları içerisinde bulunur, fikir alışverişi yapar ve iletişimlerini kuvvetlendirebilirler. Bir olayın çözümünde farklı çözüm yolları kullanabilirler. Böylece gerçek hayatta karşılarına çıkan pek çok problem ile ilgili önceden çözüm stratejilerine sahip olup hata yapma oranlarını azaltabilirler (Aydemir, 2010).

Örnek olay yöntemi eğitimde kullanılan ve araştırmalara konu olan bir yöntemdir. Her yöntemin olduğu gibi örnek olay yönteminin de kendine özgü olumlu yanları ve olumsuz etkileri bulunmaktadır. Bu konuda yapılmış çok sayıda araştırma bulunmakta ve bu araştırmalarda örnek olay yönteminin öğrencilerin akademik başarıları ve eğitim sürecindeki etkileri ortaya konulmaya çalışılmıştır (Akgün, 2013; Altun, 2004; Aydemir, 2010; İbrahimoglu, 2010; Uğur, 2007).

Dolayısıyla örnek olay yöntemine ve etkililiğine ilişkin daha fazla çalışmanın yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araştırmada ise ihtiyaca yönelik olarak Sosyal Bilgiler dersinde örnek olay yönteminin öğrenci başarısı ve problem çözme becerileri üzerindeki etkileri araştırılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulguların hem uygulayıcılar hem de araştırmacılar açısından bir veri sağlaması ve yönetime yönelik eğilimlerin artırılmasının sağlanması bakımından önem taşımaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada örnek olay yönteminin ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersinde akademik başarı düzeyleri ve problem çözme becerilerine olan etkisini ortaya koymak amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın ana problemi; Çeşitli değişkenler açısından örnek olay yönteminin ortaokul 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Etkin Vatandaşlık” öğrenme alanı öğrencilerin akademik başarılarına ve problem çözme becerilerine nasıl etki etmektedir. Bu problem doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

Birinci alt problem: Örnek olay yönteminin uygulanmış olduğu deney grubu ve Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında belirtilen yöntem ve tekniklerin kullanıldığı kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkeni açısından başarı testi öntest ve sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?

İkinci alt problem: Örnek olay yönteminin uygulanmış olduğu deney grubu öğrencileri ve Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında belirtilen yöntem ve tekniklerin kullanıldığı kontrol grubu öğrencilerinin başarı öntest ve sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?

Üçüncü alt problem: Örnek olay yönteminin uygulanmış olduğu deney grubu ve Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında belirtilen yöntem ve tekniklerin uygulandığı kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkeni açısından problem çözme beceri düzeyleri öntest ve sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?

Dördüncü alt problem: Örnek olay yönteminin uygulanmış olduğu deney grubu öğrencileri ve Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında belirtilen yöntem ve tekniklerin kullanıldığı kontrol grubu öğrencilerinin problem çözme ölçeği öntest ve sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?

Beşinci alt problem: Deney grubundaki öğrencilerin örnek olaylardaki sorulara verdikleri yanıtlar nedir?

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Sosyal Bilgiler dersinde kişilerin toplumla ve çevreleriyle olan fiziksel ve sosyal ilişkileri dün, bugün ve gelecek bağlamında bilgi, yetenek, tutum ve davranış boyutlarıyla ele alınarak incelenir. Toplumun geçmişten günümüze taşıdığı bilgi birikimi, inançları, davranış kalıpları ve beceriler ne tür değişimlere uğramıştır ve gelecekte ne gibi değişimler geçirebilir noktaları üzerinde durulur (Çubukçu & Gültekin, 2006). Geçmişin bugüne yansımaları öğrenilir. Geçmiş hakkında bilgi sahibi olmak ve gelecek hakkında da öngöründe bulunmak şu an yaşanan olayların doğru değerlendirilmesine bağlıdır. Bu olayların değerlendirilmesinin öğretimi Sosyal Bilgiler dersinde olur ve örnek olay incelemesi söz konusu becerilerin kazandırılmasında son derece etkilidir (Gürkan, 2009).

Sosyal Bilgiler öğretimi öğrencilerin içinde yaşadıkları toplumu tanımaları, örf, adet, gelenek, görenek ve kültürünü öğrenmeleri, toplumun geçirdiği değişimleri anlamlandırabilmeleri, toplumu ve diğer kültürleri tanıyarak bir bilinç oluşturmaları, olaylar karşısında eleştirel bakabilmeleri hususlarında katkı sağlamaktadır (Akhan, 2011). Bu katkıları sağlayabilmesi için Sosyal Bilgiler öğretiminin yaşamla ve gündelik hayatla bağ kurması gerekmektedir. Bu bağ ancak uygun öğretim yöntem ve tekniklerin seçimiyle kurulabilir (Gülüm & Ulusoy, 2008).

Örnek olay incelemesi, gündelik yaşamda öğrencilerin karşısına çıkmış ya da çıkabilecek gerçek sorunlarla öğrencileri sınıf ortamında karşılaştırmayı, bu sorunların irdelenip çözüm yolları hakkında tartışılmasını ve belirlenen çözüm yollarını öğrencinin yaşamına uygulamasını böylece hayatı kolaylaştırmayı hedefleyen bir öğretim tekniğidir (Özkan, 2010).

Yapılandırmacı öğrenmede üzerinde durulan en önemli becerilerden biri problem çözme becerisidir. Örnek olay inceleme tekniğinin kullanılmasıyla öğrencilerin problem çözme becerisi gelişecektir. Bu teknik kullanıldığında öğrenciler hem öğretim konusuyla ilgili hem de gerçek problemlerle karşılaşacak, çözüm üretme sürecinde sınıf arkadaşlarıyla iletişim kurma becerisi gelişecek, diğer öğrencilerin probleme nasıl yaklaştıklarını öğrenip kendi bilgi yapılandırmalarını yeniden düzenleyebileceklerdir (Fer & Cırık, 2007).

Örnek olay yöntemi ile ilgili yapılan çalışmalar yöntemin daha çok öğrenci başarısına ve öğrencilerin derse karşı tutuma etkisi üzerinde durulmuştur. Deneysel desende hazırlanan araştırma sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde; örnek olay yönteminin öğrencilerin

akademik başarıları ve derse karşı tutumları üzerinde olumlu etkide bulunduğu yöndedir. Yine araştırma kapsamında ele alınan problem çözme becerileri ile ilgili yapılan çalışmaların yaratıcı drama ve metin çözümleme gibi yöntemlerin problem çözme becerisi ile ilişkisini ortaya koyma mahiyetinde olduğu, derslerde kullanılan yaratıcı drama gibi yöntemlerin öğrencilerin problem çözme becerilerine olumlu yönde etki ettiği şeklindedir (Coştu, Ünal & Ayas, 2007; Özkan, 2010; Pehlivanlar, 2005; Saygılı, 2010; Yeşilkayalı, 1996).

Bu bağlamda araştırma; Sosyal Bilgiler dersinde örnek olay yönteminin problem çözme becerisine etkisini ortaya koyması açısından önemli gözükmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın denekler ve kapsam açısından sınırlılıkları şunlardır:

1. Araştırma, Erzurum ili Palandöken merkez ilçesindeki bir ortaokulun 7. sınıf öğrencileriyle sınırlıdır.
2. Araştırmanın deneysel evresi 2018–2019 eğitim ve öğretim yılı bahar dönemi ile sınırlıdır.
3. Araştırma amaçlar açısından, belirtilen problem ve alt problemlerin sınanmasıyla sınırlıdır.
4. Araştırma, 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersinin altıncı ünitesi olan “Etkin Vatandaşlık” öğrenme alanı kazanımları ile sınırlıdır.
5. Araştırmacının kullandığı veri toplama araçlarıyla sınırlıdır.

Varsayımlar

1. Akademik başarı testinin, öğrencilerin etkin vatandaşlık öğrenme alanı ile ilgili başarı düzeylerini doğru ölçtüğü varsayılmaktadır.
2. Örnek olayların öğrenme alanını kapsadığı varsayılmaktadır.
3. Problem çözme becerileri ölçeği, öğrencilerin seviyesine uygundur ve beceriyi doğru şekilde ölçtüğü varsayılmaktadır.
4. Öğrencilerin başarı testi ve problem çözme becerileri ölçeğine samimiyetle cevap verdikleri varsayılmaktadır.

Terim ve Tanımları

Akademik başarı düzeyi: Öğrencilerin, öğretim programındaki kazanımlara ulaşma derecelerinin, belirli ölçme araçları kullanılarak elde edilmesi ve bu sonuçların değerlendirilmesidir.

Problem Çözme Becerisi: Belirli bir problem durumuna ilişkin tanımlama, çözümleme, araştırma, analiz etme, değerlendirme gibi zihinsel süreçleri kullanarak problemin çözümüne giden yolların keşfedilmesidir.

Örnek Olay Yöntemi: Örnek olay yöntemi, gerçek hayatta karşılaşılan problemlerin sınıf ortamında çözülmesi yoluyla öğrenmenin sağlanmasıdır. Bu yöntem öğrencilere bir konuyu ya da bir beceriyi kazandırmak ve o konuda uygulama yaptırmak amacıyla kullanılır. Günlük hayatta karşılaşılan gerçek bir problemin çözümü için de kullanılabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Örnek Olay Yöntemi

Gillham (2000) olay kavramını, gerçek dünyada bir grup insan tarafından yaşanmış aktiviteler, sadece bağlamla anlaşılabilir veya çalışılabilir olgular, burada ve şu anda var olan her şey gibi tanımlarla ifade etmiştir. Örnek olay yöntemi aynı zamanda gerçek yaşam deneyimleri ile öğrencileri yüz yüze getirerek öğretim ortamında kuram ve uygulama arasındaki boşluğun doldurulmasına yardımcı olan bir yöntemdir (Şahin vd., 2010).

Örnek olay yöntemi, geniş bir yelpazedeki disiplin listesindeki alanlarda çalışan teorisyenlerin repertuarında saygın bir yer edinmiştir (Macdonald, 1975). Örnek olay yöntemi, spesifik bağlamda elde edilmiş verilerin, araştırmacı tarafından yakından incelenebilmesine olanak tanıyan bir araştırma yöntemidir. Bu yöntemin örnekleme, coğrafik bir bölge ya da araştırma konusu ile ilgili bireylerden oluşabilir (Zainal, 2007). Stensmo (1999)' ya göre örnek olay yöntemi, gerçek problemlerle öğrencileri karşılaştırarak kuram ve uygulama arasında bir bağ kurulmasına yardım eden yöntemlerden biridir.

Örnek olay yönteminin sınıf ortamında kullanılırken gerçek hayattan unsurlar yazılı, sözlü ya da görsel olarak ele alındığında, öğrencilerin dikkatini daha fazla çekmektedir. Bu nedenle öğrenme ortamında kullanılan örnek olayların farklı bakış açılarını ortaya koyması ve değişik fikirlerin tartışılmasına zemin hazırlaması gerekmektedir. Tüm bu açıklamalar ışığında iyi bir örnek olayın taşınması gereken özellikler (Ütkür, Kabapınar & Önder, 2017);

- Sosyal bir sorun olması,
- Çözümün örnek olayın içinde yer almaması,
- Yaşanmışlık/yaşamda olabilirlik duygusu vermesidir.

Araştırmacıların ele aldıkları örnek olay tanımları incelendiğinde, bunların ortak özelliklerinin gerçek hayattan alınmış problem durumlarına olası çözüm yolları aranması ve bu sayede öğrencilerin birtakım becerilerini çeşitli açılardan geliştirmesi şeklinde olduğu söylenebilir. Öğrencilerin akranlarıyla tartışma ortamlarında bulunmaları ile kendi bireysel gelişimlerinin doğru orantılı olduğu belirtilmektedir. Ayrıca deneyimli öğretmenlerin örnek olay yöntemi kullanırken öğrencileri tartışma ortamlarına sokması, özellikle bireysel

gelişimleri daha ileri olan ve akran ilişkilerinde daha iyi olan öğrenciler için daha etkili olmaktadır (Demirel, 2000; Küçükahmet, 2002).

Örnek olay yönteminin avantajları.

Alacapınar (2015)'e göre örnek olay yöntemi düşünsel boyutta öğrencinin düzey atlamasını sağlar. Sebep-sonuç ilişkisini güçlendirme, kavramlar ve olgular arasındaki ilişkileri kavrama açısından yetkinlikler kazanan öğrenci soyut olaylara karşı mantık bağına daha rahat kurabilir. Öğrenciler bu yöntemde, bir sorunun çözümünde farklı çözüm yollarının varlığını öğrenebilir ve böylece çok boyutlu düşünme becerileri gelişebilir. Örnek olaya benzer durumlarla gerçek yaşamlarında karşılaşan öğrenciler daha hızlı ve doğru kararlar verebilirler ve sorumluluk alabilirler. Böylece risk azalabilir ve öğrencilerde özgüven duygusu artabilir. Öğrenciler gelecekte karşılaşabilecekleri sorunları tahmin edebilir ve bu sorunlarla karşılaştıklarında kaygılanmayabilirler.

Örnek olay yöntemi, öğrenmeye sağladığı katkıları açısından, olaylar arasında meydana gelen sebep-sonuç ilişkisinin kavranması, soyut olayların anlamlandırılması, görsel-işitsel materyallerle desteklendiği için öğrenmede kalıcılığının sağlanması, yaşanması muhtemel olaylara karşı farkındalık sağlama, problemlerin çözümünde alternatif fikirlerin belirginleşmesi gibi pek çok avantajları bünyesinde barındırmaktadır.

Örnek olay yönteminin birçok avantajlarının yanı sıra, hazırlık, uygulanma ve değerlendirme sürecinde; ön hazırlık gerektirmesi, kazanıma uygun örnek olay bulmanın veya yazmanın zorluğu, uygulamanın uzun zaman alması, örnek olayın seçiminde öğrenci seviyesine ve pedagojik yaklaşıma dikkat edilmemesi, öğretmenlerin bu yöntemi tan olarak kavramamış olmaları, sınıf ortamının kalabalık oluşu, öğretmenin süreç yönetiminde yaşadığı zorluklar, öğrencilerin önyargıları ve değerlendirmede öğretmenlerin yaşadığı zorluklar sayılabilir. (Alacapınar, 2008; Herreid, 2005; Kabapınar, 2012; Küçükahmet, 2007; Mostert, 2007).

Örnek olay yönteminin planlanması ve uygulanması.

Örnek olay yönteminden verimli bir şekilde faydalanabilmek için yöntemin hazırlık aşaması, uygulanması ve değerlendirme sürecinde örnek olayın seçimi, örnek olayın kazanımla irtibatı, öğretmenin uygulamaya hakimiyeti, süreci sağlıklı yürütmesi ve değerlendirmesi başta olmak üzere dikkat etmesi gereken hususlar vardır (Demirel, 2000; Küçükahmet, 2002; Şahin, Atasoy & Somyürek, 2010).

Örnek olay eğitimi, öğretmen ve öğrenci rolleri bakımından Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında belirtilen yöntem ve tekniklerden fark göstermektedir. Etkili bir şekilde ders işlenirse örnek olay yöntemi ile güvenli bir öğrenme ortamı yaratılır, öğrenciler etkileşime ve düşünmeye teşvik edilir. Bu sayede öğrencilerin problem çözme becerisinde başarılı olmaları sağlanır (İbrahimoglu & Öztürk, 2013).

Kabapınar (2012)'ye göre, örnek olay yöntemini kullanılırken ele alınan örnek olay metnine, görseline ya da gazete haberine yönelik analiz edici (düşünsel, ahlaki ve empatik çözümleme) sorular sorulmakta, öğrencilerin var olan probleme olası çözüm yolları bulmaları amaçlanmaktadır. Örnek olayın sorularla analiz edilmesinin ardından, örnek olay temelli yan etkinliklerle desteklenerek daha eğlenceli ve dolayısıyla konunun kavranmasına renk katacak bir hale getirilmektedir.

Öğretim, planlı eğitim faaliyetleri olduğundan dolayı plansız yapılan bir öğretimin başarılı olması mümkün değildir. Bu nedenle örnek olay yöntemi uygulanacak bir dersin de başarıya ulaşması için mutlaka planlanması gerekmektedir. Aydın (2008)'a göre örnek olay yönteminin planlanmasında dikkat edilecek noktalar şunlardır;

- Öncelikle öğrencilerin hazırbulunuşluk durumları dikkate alınmalıdır.
- İkinci olarak dersin kazanımlarına ve yönteme uygun konular tespit edilmelidir.
- Üçüncü olarak, öngörülen kazanımlara uygun örnek olaylar belirlenmelidir.
- Belirlenen yöntem ile derse giriş aşamasında öğrencinin hazırlık düzeyi belirlenmelidir.
- Örnek olayla ilgili açıklayıcı bilgiler, kaynaklar, araçlar ve uyarıcılar hazır bulundurulmalıdır.
- Örnek olayın dersin işlenişinde hangi basamaklarda verileceği netleştirilmelidir.
- Örnek olay yönteminin sağlıklı bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenin sınıfta gerektiğinde sınıfı dörderli veya beşerli gruplara bölme, gruplara örnek olayla ilgili görevler verme, gerektiğinde büyük grup tartışmaları yaptırma gibi bazı uyarlamaları yapmalıdır (Gözütok, 2006).

Örnek olay yönteminin planlanması ve uygulanması sürecinde öğrencilerin yaşı, seviyesi ve hazırbulunuşlukları, örnek olay yönteminin uygulanacağı kazanımların tespiti ve kazanımlara uygun örnek olayların belirlenmesi, örnek olayın dersin hangi aşamasında uygulanacağını planlanması gibi dikkate edilmesi gereken durumlar vardır.

Sosyal Bilgiler

Sosyal Bilgiler, sosyal bilimler alanında yer alan farklı disiplinlerin birleştirilmesiyle oluşturulmuştur. Bireyin toplum içerisinde kendisine yer edinmesine yardımcı olmayı ve toplumun hedeflediği vatandaş tipini yetiştirmeyi amaçlamaktadır (Bilgili, 2012).

Öğrencilerin kişilik gelişimlerinde Sosyal Bilgiler dersinin etkisi vardır. Öğrenciler hem yakın ve uzak çevrelerini tanır hem de toplumsal birikim hakkında fikir edinmiş olurlar. Dersin bir başka amacı da öğrencilerin çevrelerine ve sosyal yaşama uyum sağlamalarıdır. Bu uyumun sağlanması için ders içinde pek çok farklı etkinliğe yer verilebilir. Bunlar kültür-sanat etkinlikleri, medyadan yararlanma, edebi eserleri kullanma, fen bilimlerinin bazı konularından faydalanma ve güncel olaylarla ilgilenme olabilir (Gürel & Çetin, 2018; Akdağ, 2009). Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarının genel amaçları vatandaşlık yükümlülüklerini öğretme, toplumdaki insan ilişkilerini düzenleme, çevreyi, ülkeyi ve dünyayı tanıtmak, ekonomik yaşama için gerekli bilgi ve becerileri öğretmedir (Ergin, 2006).

Sorumluluk sahibi, üreten, birbirlerinin haklarına riayet eden ve vatansever bireyler yetiştirmek isteniyorsa iyi bir Sosyal Bilgiler eğitimi verilmelidir (Safran, 2008). Sosyal Bilgiler dersi uygun bir şekilde verilirse geçmişi öğrenmeye istekli, toplumunun kültürüne sahip çıkan bireyler yetiştirilebilir. Küreselleşmeyle birlikte güçlü kültürlerin zayıf olanları asimile ettiği günümüz dünyasında bu özellikler hayati önem taşımaktadır. Ulusal kültürün benimsetilmesi ve diğer nesillere aktarılmasında Sosyal Bilgiler dersinin rolü ve işlevi vardır (Öztürk, vd., 2013).

Sosyal Bilgiler, ilk ve orta düzeyde, öğrencilerin ülke ile yaşadıkları dünyanın birbirleriyle olan bağlantılarını anlamalarına ve insan deneyiminin karmaşıklığını anlamalarına yardımcı olur. Sosyal Bilgiler, gerçek hayattaki bilgileri anlamlı bir şekilde değerlendirmek ve yönetmek için açık düşünme becerisi öğretimi üzerine odaklanmaktadır. Aynı zamanda Coğrafya, Tarih, Sosyoloji, Siyaset Bilimi ve Ekonomi gibi konuları birleştiren konu, doğa gibi disiplinler arası özelliği ile vatandaşlara derin bir kök salma duygusu inşa etmeyi amaçlamaktadır (Bayramoğlu, 2016).

Sosyal Bilgiler eğitimi alanında çalışan araştırmacılar Sosyal Bilgileri etkin, demokratik, mantıklı karar alıp problem çözebilen vatandaşlar yetiştirmek amacıyla sosyal ve beşerî bilimlerin içeriğini öğrenci seviyesine indirgeyerek sunan bir öğretim programı şeklinde tanımlamışlardır. Yeni İlköğretim programı çerçevesinde yaşanan değişimin en önemli ayaklarından birini geleneksel eğitim anlayışından yapılandırmacı anlayışa geçiş oluşturmuştur. Program kapsamında yer verilen dersler de düzenlenirken, yapılandırmacı bir

anlayış gözetilmiş; öğrencinin aktif olarak öğrenme yaşantısına katılması istenmiştir. Sosyal Bilgiler öğretiminde de bu değişim yaşanmıştır (Bulut, 2018). Birçok yöntem ve teknik Sosyal Bilgiler dersinin öğretiminde işe koşulmuştur. Bunlardan biri de örnek olay yöntemidir.

Sosyal bilgilerde örnek olay yönteminin kullanımı.

Günümüz dünyasında her şey hızla değişim içerisinde. Küreselleşen dünyada teknolojik değişim, insanların çalışma tarzlarından birbirleriyle iletişimine ve boş zamanlarını değerlendirme biçimlerine kadar her şeyi etkilemektedir. Bununla birlikte günümüzde, eğitim programları anlayışı da bilginin ve teknolojinin hızla gelişmesi nedeniyle değişmektedir. Bilginin hızla yenilenerek üretildiği günümüzde, bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve bilgi üretme becerileri ön plana çıkmaktadır. Bu becerilerin kazanılması ve hayat boyu sürdürülmesi ezberlemeyi değil, bilgi üretimine dayalı çağdaş bir eğitimi gerektirmektedir (Demirel, 2006). Örnek olay yöntemi, gerçek hayatta karşılaşılan problemlerin sınıf ortamında çözülmesi yoluyla öğrenmenin sağlanmasıdır. Bu yöntem öğrencilere bir konuyu veya bir beceriyi kazandırmak ve o konuda uygulama yaptırmak amacıyla kullanılır. Günlük hayatta karşılaşılan gerçek bir problemin çözümü için de kullanılabilir. Örnek olaylar genelde yazılıdır, görsel olan olaylara da yer verilebilir (Köylü, 2007). Örnek olay yöntemi sayesinde öğrencilerin düşünme, karar verme ve birlikte çalışma becerileri gelişir. Öğrenciler diğer öğrencilerle örnek olay hakkında tartışırken, onların düşüncelerine saygı gösterme davranışını da kazanabilirler. Ayrıca öğrenciler yüz yüze geldikleri problemin çözümüne ilişkin kuramsal açıklamaları okuyarak ya da dinleyerek öğrenmek yerine bunları gerçek yaşamdan alınan örnekler yardımıyla öğrenirler (Sönmez, 2008). Örnek olay yöntemi esnek bir öğretim yaklaşımı gerektirir. Bütün bir kursun eğitim programlarının temelini oluşturabileceği gibi tek bir ders içinde kullanılabilir. Örnek olay yöntemi, yeterli olgunluğa ulaşmamış öğrencilere ve kalabalık sınıflarda uygulanamaz. Ayrıca tek çözüm gerektiren ve bu çözümün tek doğru olduğu durumlar için de bu yöntem uygun değildir (Yetim, 2015). Anlatım yöntemi ile ya da öğrencilerin okumalarıyla ulaşabilecekleri bilgi düzeyindeki hedef davranışlar içinde örnek olay yöntemi kullanılmaz. Bu yöntem daha çok buluş yoluyla öğretme yaklaşımında ve kavrama ve daha yukarı düzeydeki davranışların kazandırılmasında kullanılır (Aktepe, 2010).

Düşünme Becerileri

İnsanlar karşılaştıkları bir problemi çözme, hedeflerini gerçekleştirme, sahip olduğu bilgileri düzenleyebilme, olayları anlamlandırma ve insanları daha çok fikir sahibi olabilmek

amacıyla düşünme sürecini kullanırlar. Pek çok alanda kullanılan düşünme becerileri terimi, öğrencilerin temel problemleri çözebilme becerilerini tanımlamaktadır. Aynı zamanda problemlerin çözümü esnasında başvurulacak bilgi ve yöntemlerin nasıl kullanılacağı ve hangi kişisel verilerin değerlendirileceği gibi olguları da barındırmaktadır. Problem çözme, öğrenciler için araştırmaya yöneltici teorik ve pratik bilgiyi birleştirici, önceden var olan ya da yeni kazanılmış bilgiyi kullandıran ve öğrencilerin problemlere çözümler üreterek kendilerini düşünsel olarak geliştiren bir yöntemdir (Kahney, 1993).

Problem çözme yöntemi gelişmiş düşünme becerileri gerektirmektedir ve bu beceriler daha sonra karşımıza çıkacak olan karmaşık problemler için faydalı olacaktır. Breton (1999) düşünme becerilerini temel işlemler, problem çözme, karar verme, eleştirel düşünme ve yaratıcı düşünme olarak sınıflandırmıştır.

Duch (2001)'e göre düşünme öğretiminde belirlenen; düşünmenin üç kavramı mevcuttur. Bunlar; bilgi işleme süreci olarak düşünme, temelleri bilişsel psikoloji paradigması içinde yer alır. Yargılama (veya muhakeme) olarak düşünme; eleştirel düşünme ile birleştirilmiştir. Anlamlılık olarak (sense-making) düşünme; yapılandırmacı geçmişe gömülü olan düşünme tipleridir (Ünsal, 2014).

Bu açıdan bazı araştırmacılar düşünme öğretimi için en önemli anahtarın üst-biliş (metacognition) olduğunu ileri sürmektedirler. Onlara göre bütün bilişsel teoriler az ya da çok üst-biliş kavramına dayanmaktadır. Bütün metotlar öğrencinin düşünme süreçlerini ortaya çıkarmaya çalışmaktadır. Böylece öğrenciler kendi düşüncelerini kendi sözcükleri ile daha net ortaya koyarken aynı zamanda da daha fazla öz kontrol kazanmış olurlar. Bilgi işleme paradigması içinde icra etme süreci terimi öz-yansıtma ve biliş-üstü kontrol anlamındadır. Eleştirel düşünme teorisi için diyalog, Sokratik sorgulama (bir kavramın, bilginin veya inancın köklerine ininceye kadar sorgulanması ve yeniden inşa edilmesi süreci), sosyal bağlamda bir öğretmen modellemesidir. Yapılandırmacı anlayışın içinde, öz sorgulama, görüşme ve dengeyi sağlama çabası, bilişsel değişimi tetikleme biliş-üstü kontroldür (Halpern, 1999).

Bu araştırmacıların belirlediği üst-biliş yöntemlere bir örnek, Schoenfeld' in matematiksel problem çözme için belirlediği modeldir. Bu model, özel matematiksel kestirme yolları ve üst-bilişsel kontrol stratejilerini içermektedir. Öğrenci problemi küçük gruplar içinde çözerken öğretmen bir danışman gibi davranır. Problem çözme sürecini, problem için bir otopsi analizi izlerken, öğrencilere kendi stratejilerini yansıtma ve kendi metotlarını genelleme imkânı verir (Kumral, 2016).

Bir başka görüş ise şöyledir: düşünme öğretimi bir disiplin içinde eğitim yapmakla ve o disiplinle sınırlı kalmakla gerçekleştirilemez. Bu yaklaşıma göre, farklı alanlardan seçilmiş ilişkili örneklerin bu disiplin içine taşınması ile bu sağlanabilir (Halpern, 1999). Bununla birlikte öğrenme ve düşünme becerilerini farklı metotlar altında incelemeyi tercih eden yazarlar da vardır. Örneğin, “Öğrenme ve düşünme stratejileri üzerine yapılan araştırmalarda, etkilice öğrenen öğrencilerin, çalıştığı halde öğrenemeyenlerden farkının üst düzey bilişsel stratejileri kullanmaları olduğu ortaya çıkarılmıştır (Alper, 2011).

Buradaki ifade de anlaşılacağı üzere, düşünme öğrenmenin bir yolu olarak görülmektedir. Ancak düşünmenin hangi unsurlardan oluştuğunu bu unsurların veya becerilerin öğretilebilme ve geliştirilebilme durumları söz konusu olabilir mi? Sorularının cevap bulmadığını görebiliriz. Bunun için düşünme öğretimi ile ilgili bazı yazar ve araştırmacıların görüşlerini değerlendirmemiz gerekmektedir. Çiftçi (2001)’e göre düşünme öğretimi, düşünmeyi düşünme stratejisidir. Buna göre “düşünme” nin ayrı bir ders olarak okutulduğu programlar, “düşünme üzerine düşünmeyi” esas almaktadırlar. Öğretim programlarında düşünme becerilerini öğretmek ve geliştirmek için yapılması gerekenler şu şekilde sıralanmaktadır:

1. Problemi etraflıca düşünülmesi ve pozitif-negatif yanlarını belirleme,
2. Karar aşamasında süreçteki tüm etmenleri göz ardı etmeden ilerleme,
3. Eylemlerin sonuçlarını, zaman aralıklarına göre belirme (kısa dönemde sonuçlar, uzun dönemde sonuçlar gibi)
4. Amaç belirleme,
5. Amaca odaklanılma,
6. Belirli bir önem sırası belirleme

Düşünme soyut bir olgu olarak değerlendirildiğinde, içerikten ve verilerden bağımsız olarak nelerin düşünülebileceğini sormak gerekir. Özellikle problemin genel ve özel yanlarının ortaya çıkarılması, özelde onu etkileyen kriterlerin varlığını belirlemek problemin çözümünde hayati rol oynayacaktır. Bunun için aşağıdaki görüşün incelenmesi yararlı görülmektedir. “Eğitimin her bir düzeyinde düşünme, her bir alan eğitiminde temel olmalıdır. Bu öğretmenler için çok daha fazla çaba demektir. Öğrencilere bilgileri ezberletme ve daha sonra onları değerlendirmek için çoktan seçmeli testler kullanmak bu ihtiyacı karşılamaktan uzaktır. Düşünmeyi vurgulayan bir kursta amaçlar, uygulama ve analiz, farklı düşünmeyi, fikirleri organize etmek için elverişli koşulları ve yargılama değerini desteklemeyi içermelidir” (Carr, 1989).

Araştırmacıya göre burada dikkat edilmesi gereken olgu, eleştirel düşünmenin temel niteliği olan idea ile somut durumun eşleşip eşleşmemesi belirleyicidir. Teorik gerçeklerin nesnel olarak deneye tabi tutulması ve bu süreçte ortaya çıkan uyumsuzlukların giderilmesi veya düşünme düzeyindeki oluşumların olası mantık ve geçerlilik kriterlerine göre incelenmesi eleştirel düşünmenin karakteristik özelliğidir. Böyle durumlarda doğal olarak nesnellığe yaklaşma daha olasıdır. Üniversitedeki derslerin çoğunun soyut bilgi aktarımına dayalı olması, deneysel içeriğe yeterli zaman ayrılamaması, öğrencilerin soyutlama yeteneklerini ve buna bağlı olarak nesnel muhakeme yeteneğini olumsuz etkilemektedir. Bir üst düzey çalışma olarak, disiplinler arası çalışmalar düşünülebilir. Disiplinler arası çalışmaların desteklediği konu içerikli eleştirel düşünme ile eleştirel düşünmenin farklı boyutlarına değinme kolaylaşmakta, eleştirel düşünmenin mantıksal ve pragmatik boyutlarına daha fazla sahip olunmaktadır. Bu tür uygulamaların dışında kalan üniversite öğrencileri üzerinde yapılacak eleştirel düşünmenin ölçümlerinde önemli bir sonuç elde edilemeyeceği sanılmaktadır. Çünkü müfredat bu değerlendirmeyi olumlu ya da olumsuz etkileyecek bir yapıya sahip değildir (Ruminski & Hanks, 1995).

Bu görüşün önemseddiği görüş ve önerileri şu şekilde sıralayabiliriz.

1. Eleştirel düşünme davranışları ile birlikte değer ve tavırlarını içeren anlaşılabilir bir birleşik eleştirel düşünme tanımı geliştirmek,
2. Düşünmeyi değerlendirebilecek çeşitli aktivitelerin eşlik ettiği değerlendirme kriterleri geliştirmektir. (Ruminski & Hanks, 1995).

Konunun başında da belirtildiği gibi eleştirel düşünmenin özgün bir tanımının yapılamayışı bu kavram açısından bazı sorunların doğmasına neden olmuştur. Bir diğer olgu düşünmeyi değerlendirme konusunda önemli görüş ayrılıklarının varlığıdır. Bununla ilgili olarak farklı yazar ve araştırmacıların farklı görüşleri mevcuttur (Halpern, 1987).

Problem Çözme

Problem çözme, zihinsel süreçlerden biridir ve okul eğitiminin amaçları arasında önemli bir yer tutmaktadır. Problem çözme alanında psikoloji ve eğitim psikolojisinde çok sayıda araştırma yapılmış, nasıl öğretileceği konusunda değişik kuram ve yaklaşımlar geliştirilmiştir (Fidan, 1996). Bu sebeple eğitimin en önemli amaçlarından bir tanesi öğrencilerin problem çözebilme yeteneklerinin geliştirilebilmesi olarak kabul edilmektedir (Sonmaz, 2002). Eğitim esnasında bir problemin çözümlenebilmesinden ziyade, problem çözebilme sürecinin kendisi daha büyük önem taşımaktadır. Bahsi geçen süreç tanınmadan ve

süreç hakkında bilgiye erişilmeden problem çözme hakkında düzgün bir gelişme sağlanması mümkün olmayacaktır (Sonmaz, 2002).

Problemleri, iyi tanımlanmış problemler ve iyi tanımlanmamış problemler olarak 2'ye ayırabiliriz. İyi tanımlanmamış problemlerin açıkça belirtilmiş bir amacı yoktur, belirtilmiş bir çözüm yolu ya da olası sonucu yoktur (Kumral, 2016; Yıldızlar, 2018).

Problem içeren bir durumun özellikleri aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Mevcut durumla olması gereken durum arasında bir farkın olması,
- Kişinin bu farkı fark etmesi ya da algılaması,
- Algılanan farkın kişide gerginliğe yol açması,
- Kişinin gerginliği ortadan kaldırması için girişimde bulunması,
- Kişinin gerginliği ortadan kaldırmaya yönelik girişimlerin engellenmesidir (Tan vd., 2017).

Her bireyin düşünce tarzı farklı olduğu için problemlere karşı ürettiği çözüm yolları da fark göstermektedir. Morgan (2015) problem çözme sürecindeki tüm farklı çözüm yöntemlerini ele alıp, hepsinde ortak olan adımları 3 başlık altında toplamıştır. Bunlar;

1. Hazırlık: Bu aşamada problem tanımlanır ve analiz edilir.
2. Kuluçka: Çözüm aşamasında karşılaşılan engeller kaldırılmaya çalışılır.
3. Kavrayış ya da Aydınlanma: Çözüm üretilmesi için gerekli veriler ve süreçler tamamlanmıştır. Sorun çözülmüş dahi olsa yeni çözüm yolları üretebilecek seviyeye gelinir.

Problem çözme; farklı çözüm yolları ve bu yollardan hangisini uygulayacağını öğretmek için uygulanan bir yöntemdir. Amaç, sadece derslerinde değil hayatı boyunca kullanabileceği problem çözme becerisini kazandırmaktır. (Dewey, 1933)

Problem çözme aşamalarını ise Bingham (2004) aşağıdaki şekilde sıralamıştır.

- Ulaşmak istediği sonuç ile arasında bulunan engeli fark etmek.
- Bu problemi anlamlandırmak, detaylandırmak
- Problem için çeşitli çözüm yolları üretmek, hipotezler oluşturma
- İlgili verilerin toplanması
- Toplanan verilerin değerlendirilmesi
- Sonuçlara ulaşma ve değerlendirme

Her disiplin için değişik biçimlerde ele alınabilecek olan süreç sıralarını ve tanımlarını genel bir çerçeve içine aşağıdaki şekilde alarak çözüme ulaşmak için bir plan oluşturulabilir. Kahney (2004)'e göre problem çözme basamakları şunlardır:

1. Açık bir şekilde problemin tanımlaması,
2. Sonucun bulunması ile neyin başarılabileceğinin tanımlanması ve belirtilmesi,
3. Sonuca ulaşabilmeye dayalı verilerin toplanması,
4. Olası sonuçların listelenmesi ve bu sonuçlardan elemelerin yapılması,
5. En iyi sonuca karar verilmesi,
6. Sonucun uygulanması,
7. Sonucun test edilmesidir.
8. Sonucun geliştirilmesi veya problemi daha iyi kavrayabilmesi için geliştirmelerin yapılmasıdır.

Güven (2004) ise problem çözme aşamalarını; problemi analiz etme ve tanımlama, çözümü planlama, problemi çözme ve sağlama yapma şeklinde özetlemiştir.

Küçükahmet (2003) araştırmasında başarılı bir problem çözme sürecini açıklarken aşağıdaki adımları izlemeyi önermektedir:

1. Heyecanlanma: Bütün öğrenme tecrübeleri aynı şekilde başlar; heyecanlanma. Bunun için ilk yapılacak iş problemi dikkatlice hissetmektir.
2. Algılama: Problemin çok iyi bir şekilde anlaşılması gerekmektedir.
3. Hafıza: Benzer bir probleme ilişkin geçmiş tecrübeler hafızada canlanır. Kişi o zaman kullandığı yöntemleri hatırlar.
4. Düşünme: Özellikle yaratıcı düşünme problemin pek çok noktalarının göz önünde tutulmasına neden olur.
5. Dikkat ve dikkatin bir yerde toplanması: Enerji başka konulara dağılmadan problem üzerinde yoğunlaşır.
6. Güdülenme: Problem çözümü üzerinde direnmeye yardım eder.

Temel değerlendirme ölçeği ise problemlin yapılandırılma durumudur. Problemler, bu bağlamda iyi yapılandırılmış ve iyi yapılandırılmamış problemler olmak üzere ikiye ayrılır.

İyi yapılandırılmış problemler, genel olarak formüle edilebilen problemler olarak tanımlanabilir. İyi yapılandırılmış problemler, ekseriyetle okullarda yer alan, ders kitaplarında bulunan, doğru tek çözümü olan ve ağırlıklı olarak matematiksel çözüm içerenlerdir (Koçakoğlu, 2008).

İyi yapılandırılmış problemlerin ilgi çekici olma, gerçeklik payı yüksek ya da gerçekleşme ihtimali olan hatta daha önce gerçekleştirmiş yani gerçek dünyadan seçme, akıl yürütme, iş birliği uygulaması olan, mümkün olduğunca tek çözümlü-tek cevaplı, tartışılabilen, öğrencilerin ön bilgilerine dayalı olma gibi özelliklere sahip olması beklenmektedir (Koçakoğlu, 2008).

İyi yapılandırılmamış problemler ise, doğru cevabın tek olmadığı, genellikle günlük yaşamdaki problemleri kapsar. Bu durumdaki problemlerin net bir tanımı yapılamaz ve dolayısı ile çözümler de farklılık gösterir ve ayrıca çözümün netliği değerlendirme aşaması ile sağlanır (Koçakoğlu, 2008).

İyi yapılandırılmamış problemlerde temel olarak şu özellikler görünür (Jonassen, 1997).

- Problemin bazı bileşenleri eksik ya da hiç bilinmemektedir.
- Çözümün amacı yani çözümle beraber amaçlanan durum ifade edilmemiştir.
- Çok fazla çözüm yolu olabileceği gibi hiçbir çözüm yolu da olmayabilir.
- Çözümün kalitesi birden fazla ölçüt ile değerlendirilebilir.
- Kontrol değişkenleri pek fazla değildir.

Problem çözme ile ilgili belirtilen bu aşamalar, farklı disiplinler açısından genel bir bakış açısını yansıtmaktadır. Her disiplin bu süreçleri, kendi bilimsel yaklaşımları çerçevesinde değerlendirmektedirler. Bu aşamalardan önce daha önemli olan problem çözme sürecinde ilk adım problemin net olarak tanımlanması ve ortaya konulmasıdır.

Problem çözme becerisinin önemi.

Problem çözme terimi, farklı bakış açılarına ve terminolojilere sahip olmaları ile birlikte birçok disiplinde kullanılmaktadır. Psikolojik açıdan problem çözümü bir ruhsal süreç iken bilgisayar bilimi açısından bilgisayarlaştırılmış bir süreçtir. Dolayısı ile farklı disiplinler için farklı problem çözebilme becerileri gerektiren bu sürecin ağırlıklı olarak kendi disiplinlerine adapte edilmiş şeklinin öğrenilmesi önemlidir (Tan vd., 2017).

Problem çözmeye dayalı bir derste, öğrenci eldeki problem hakkında önceki bilgilerini belirler, yeni bilgiler edinme hevesi ve bu bilgileri nasıl elde edebileceğini tespit eder ve uygular. Öğretmen de bu araştırma süreçlerinde öğrencilere destek olur. Öğrencilerde öz denetimi geliştirir: Öz denetim, öğrencinin problem çözme aşamasındaki adımlarında bazı

kuralları takip etmesi ve herhangi bir uyarıya gerek kalmaksızın kuralları benimseyerek çözüme devam etmesidir (Şahin vd., 2010).

İş birliğine dayalı öğrenme becerileri kazandırır. Öğrencilere grup içerisindeki diğer üyelerle doğru iletişim kurmak, grup içerisindeki sorunları çözebilmek, kendini diğerlerine karşı iyi ifade edebilmek gibi beceriler ile öğrencilere iletişim becerileri kazandırır. Bilişsel öğrenme seviyesinin bilgi, kavrama ve uygulama gibi basit seviyelerle yürütülen süreçteki seviyeleri analiz, sentez ve değerlendirme boyutuna taşıyarak öğrencilere üst düzey düşünme becerileri kazandırır. Bilgi kaynaklarını kullanma becerilerini artırır (Boran & Aslaner, 2008; Jonnassen, 1997)

Öğrenci merkezli eğitim ortamı sağlayan problem çözme yöntemi, öğrencilerde işbirliğine dayalı öğrenmeyi gerçekleştirerek grup içerisinde üyeler arasında etkin bir iletişim kurmaya, araştırmaya teşvik ederek alternatif çözüm üretme, gözlem, sınıflandırma, ölçüm yapabilme, tahmin yürütebilme, çıkarım yapabilme, hipotezler oluşturabilme, verileri toplayabilme, verilerden sonuç analizleri yapabilme, verileri yorumlayabilme ve değerlendirme gibi bilimsel işlem becerileri kazandırması açısından önemli bir fonksiyonu yerine getirmektedir.

Problem çözme becerisi eğitimi

Problem çözme kavramı, problemin çözümüne yönelik bilgilerin düzgün bir şekilde organize edildiği ve bilişsel kaynakların etkin bir şekilde kullanılabildiği süreçtir (Ülgen, 2001). Herhangi bir problemin çözülebilmesi için belirli mantıksal düşüncelerin bilinçli bir şekilde izlendiği bir süreç olarak da ortaya koyulabilir. Problem çözebilme kavramı her şeyden önce belirli bir amaç uğruna karşılaşılan güçlüklerin ortadan kaldırılmasına yönelik belirli çabaları içeren bir süreci nitelemektedir (Kalaycı, 2001). Bu süreçle ilgili koşullara uyabilmek ve engelleri azaltabilmek bireyi sonuca ulaştıracaktır. Problem çözebilme süreci belirli bir zaman, belirli bir çaba, belirli bir enerji ve alıştırma durumunu kapsamaktadır. Aynı zamanda problem çözmek çok yönlü ve kapsamlı bir süreci belirtmektedir

Problem çözme sırasında karşılaşılan güçlüklerin dikkatle incelenmesi önemlidir. Zaman zaman ortaya çıkan ve basit gibi görünen güçlüklerin derhal giderilmesi için bazı inceleme ve araştırmalara geçilmesi gereği, bu yöntemin başka bir özelliğini oluşturur. Problem çözme süreci ile düşünme süreci arasında sıkı bir ilişki olduğu da açıktır. Çünkü düşünme, zihnin bir konu ile ilgili bilgileri karşılaştırarak, aralarındaki bağlantıları inceleyerek bir yargıya varma etkinliğidir (Oğuzkan, 1985).

Günlük hayat içerisinde insanların problem çözebilmek için pek çok durumla karşılaştığı bilinmektedir. Bu durumlar neticesinde bireylerin farklı farklı davranışları gözlenmektedir. Benzer bir problemin çözülebilmesi için çok az süre harcanmak suretiyle başarılı çözümler ortaya koyulmaktadır. Dolayısı ile insanlar pratik çözüm yöntemleri sayesinde daha az sürede daha etkin çözümler üretebilmektedirler. İnsanların günlük yaşam içerisinde karşılaştığı problemler ise genellikle kişisel deneyimler sayesinde çözüme ulaştırılmaktadır (Karasar, 1994). Probleme iyi bir çözüm yolu bulmak, başka deyişle karar vermek yerine problemi görmezden gelmek, problemin kendiliğinden yok olmasını ya da çözülmesini ummak, başkalarının o problemi çözmesini beklemek, karar vermeyi ertelemek, sorumluluğu başkaları üzerine atmak gibi yolların denendiği bilinmektedir (Korkut, 2002).

D’Zurilla ve arkadaşları 1990 yılında yayınladıkları bir çalışmada problem çözme ile ilgili 5 bileşenli bir model ortaya koymuşlardır (Batıgün Durak, 2000):

1. Probleme pozitif odaklanma: Yapıcı bir bilişsel set (kendine yeterlilik, pozitif sonuç beklentisi vb.)
2. Probleme negatif odaklanma: Fonksiyonel olmayan bilişsel-duyuşsal şemalar (düşük kendine yeterlilik, negatif sonuç beklentisi vb.)
3. Rasyonel problem çözme: Etkili problem çözme becerilerinin sistematik, rasyonel ve dikkatli bir biçimde uygulanması,
4. Dürtüsel/ dikkatsiz tarz: Problem çözme yöntemlerinin aktif bir biçimde uygulandığı, fonksiyonel olmayan bir problem çözme bileşenidir,
5. Kaçınan tarz: Erteleme, pasiflik veya aktif olmama gibi özellikleri taşıyan diğer fonksiyonel olmayan bileşendir.

Tüm aşamaları ile problem çözme süreci başlangıcından son aşamasına kadar kendi içerisinde bir bütündür. Ancak, geliştirilebilir ve sürdürülebilir bir beceri olan problem çözme aktivitesi bazı etmenlere bağlı olarak olumsuz etkilenebilmektedir. Bu etmenleri Ünsal ve ark. (2014) şu şekilde belirtmiştir;

- Okul idaresi dolayısı ile sorunlar yaşanabilir.
- Öğretmenler yöntemi benimsemeyebilir, sınıflarında uygulamak istemeyebilir.
- İletişim sorunları yaşanabilir.
- Çözüme ulaşmak beklenenden fazla zaman alabilir.
- Araştırma süreçleri öğrenciler için zorlu geçebilir.
- Çözüm için üretilen hipotezler öğrencilerin algı seviyesinin üstüne çıkabilir.

Bu etmenler dışında da problem çözme sürecinde yer alan özneler için bazı gereksinimler söz konusudur. Bu etmenler;

Öğretmenler için (rehber olarak).

- Öğrenciler için rol model olmalıdır.
- Ortaya atılan fikirleri sorgulamalıdır.
- Öğrenmeyi yansıtmalıdır.
- Mümkün olduğunca tüm öğrencilerin fikirlerini ortaya çıkarabilmelidir.
- Öğrenci katılımının mümkün olduğunca fazla olmasını sağlamalıdır.
- Grup çalışması için gerekli dinamiği sağlamalıdır.
- Süreci iyi yönlendirebilmelidir.
- Öğrenenle birlikte öğretene de öğrenmelidir.
- Her bir öğrenci potansiyel problem çözücü olarak değerlendirilmelidir.
- Katılımdaki etkinliğin sağlanmasını başarabilmelidir.
- Bilgiyi yapılandırmalıdır.
- Problemin çözümü için problem tanımı ile ilişkide olarak herhangi bir role girebilir.

Problem (Hedefe Ulaşma Açısından).

- İyi tanımlanmış ve yapılandırılmıştır.
- Daha ziyade bireysel ihtiyaçlar içindir.
- Seçilen problemler, gerçek yaşamdan alınmıştır.
- Farklı şekillerde ve sayılarda çözüm yolları vardır.
- Bir matematik problemi formüle bağlı olarak çözülemez.

Problem çözme sürecinin tüm aşamalarında çeşitli yetenekler ve beceriler gerekmektedir. Dolayısı ile problem çözme süreci insan zihni ile alakalı en yüksek düzeydeki süreçlerden birini tanımlamaktadır. İnsanlığın gelişebilmesi ve refaha ulaşabilmesi en genel şekilde problem çözebilme yeteneğini geliştirebilmesine bağlıdır. Ancak her şeyden evvel bireyin kendi problemlerini çözebilme becerilerini ciddi oranda artırabilmesi gerekmektedir. Çünkü insanın kendi ve çevresi ile ilgili çeşitli problemlerle başa çıkabilmesi en önemli

durumdur (Korkut, 1985). 21. yüzyılda yaşayan bilgi toplumlarında, bireylerin temel becerilerinin ötesine geçmesi yani okuma, konuşma, yazma ya da hesap yapma gibi temel becerilerinin yanında yeni yetenekler de kazanmalarına ihtiyaç duyulmaktadır. Kazanılması gereken yeni becerilerin en önemlisi ise bireylerin özel hayatlarında ve iş hayatlarında problemlerle karşılaşıldığında onlara etkili çözümler bulabilme becerisi olmaktadır (Saban, 2014).

Örnek Olay Yöntemi ve Problem Çözme Becerisi ile İlgili Araştırmalar

Örnek olay yöntemi ve problem çözme becerisi ile ilgili çok sayıda araştırmanın yapıldığı görülmektedir. İlgili alanyazın incelendiğinde örnek olay yönteminin öğrenci başarısına ve derse karşı tutuma etkisi üzerinde çok sayıda araştırmanın yapıldığı görülmektedir. Örnek olay yönteminin öğretim programları üzerinde etkililiğini konu edinen araştırmalar incelendiğinde; Uğur (2007), Sosyal Bilgiler öğretiminde örnek olay yönteminin empatik düşünme becerisine etkisini incelemiştir. Aydemir (2010), Sosyal Bilgiler öğretiminde örnek olay yönteminin öğrencilerin çevre bilincine ve çevreye yönelik tutumlarına etkisini incelemiştir. Akgün (2013), yapmış olduğu araştırmada örnek olay yönteminde işlenmiş olan derslerin öğrencilerin sahip olduğu kazanım seviyelerini yapılandırmacı yaklaşıma göre işlenen derslerle karşılaştırmıştır. Deneysel desende hazırlanan araştırma bulguları genel olarak değerlendirildiğinde; örnek olay yönteminin öğrencilerin akademik başarıları ve derse karşı tutumları üzerinde olumlu etkide bulunduğu yöndedir.

Araştırma kapsamında ele alınan problem çözme becerileri ile ilgili alanyazın incelendiğinde problem çözme becerisinin öğrenci başarısına ve derse karşı tutuma etkisi üzerinde bazı çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Sözelimi, Altun (2004), problem çözme yönteminin ders kazanımlarının kalıcılığa etkisini incelemiştir. Çam (2009), Örnek olay yönteminin öğrencilerin akademik başarısına etkisinin araştırıldığı çalışmada sonuç olarak; deney grubunda bulunan öğrenciler günlük hayat içerisinde karşılaştıkları olaylarla ve problem benzeri durumlarda daha etkin hareket ederken kontrol grubunda geleneksel öğrenim yapan öğrenciler hayat içerisinde daha pasif reaksiyonlar göstermekte olduğu belirtilmiştir. (Coştu, Ünal & Ayas, 2007; Özkan, 2010; Pehlivanlar, 2005; Saygılı, 2010; Yeşilkayalı, 1996).

Örnek olay yöntemi ve problem çözme becerisi ile ilgili yapılan bazı çalışmalar, araştırmada kullanılan yöntem ve araştırma sonuçları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. *Yurt İçi ve Yurt Dışı Alanyazında rnek Olay Yöntemi ve Problem zme Becerisi ile İlgili Yapılan alışmalar ve Elde Edilen Sonuçlar*

Yazar(lar) ve Yayın yılı	Araştırma Yöntemi	Sonuçlar
Adalı (2005)	Deneysel desen	İlköğretim 5. sınıf fen bilgisi dersinde örnek olaya yalı öğrenme yönteminin akademik başarıya ve derse yönelik tutumlarına etkisinin araştırıldığı çalışmada, örnek olaya dayalı öğrenme yönteminin öğrencilerin akademik başarılarını ve derse karşı tutumlarını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmıştır.
Altun (2004)	Deneysel desen	Sonuç olarak; problem zme yöntemi ile ğretim yapılan deney grubu ğrencilerinin akademik başarıları ve ders kazanımlarının kalıcılık düzeylerinin kontrol grubu öğrencilerinden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
Aşiroğlu (2014)	Deneysel desen	Sonuç olarak; aktif öğrenme yaklaşımına uygun olarak hazırlanan etkinliklerin Fen Bilimleri dersi eğitiminin öğrencilerin problem zme becerilerini olumlu yönde etkilediği belirtilmiştir.
akır (2002)	Deneysel desen	Fen eğitiminde örnek olay yönteminin geliştirilmesi ve değerlendirilmesinin konu edinildiği çalışmada sonuç olarak; örnek olaya dayalı öğrenmenin, öğrencilerin performanslarına ve akademik bilgilerine önemli bir katkıda bulunduğu, öğrencilerin derse yönelik tutumlarına ve st düzey düşünme becerilerine önemli etkisinin bulunmadığı belirtilmiştir.
am (2009)	Deneysel desen	örnek olay yönteminin öğrencilerin akademik başarısına etkisinin araştırıldığı çalışmada sonuç olarak; deney grubunda bulunan öğrenciler günlük hayat içerisinde karşılaştıkları olaylarla ve problem benzeri durumlarda daha etkin hareket ederken kontrol grubunda geleneksel öğrenim yapan öğrenciler hayat içerisinde daha pasif reaksiyonlar göstermekte olduğu belirtilmiştir.
İlgın ve Arslan (2012)	Deneysel desen	Türkçe dersinde metinlerle problem zme öğretiminin öğrencilerin problem zme becerilerine etkisini araştırdığı çalışmada, metinlerle problem zme öğretiminin, problem zmenin belirli aşamalarını kazandırmada başarılı olduğunu ifade etmiştir.
İbrahimoğlu (2010)	Deneysel desen	6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde örnek olay yönteminin öğrencilerin akademik başarı derse karşı tutum ve eleştirel düşünme becerileri üzerine etkisinin araştırıldığı çalışmada sonuç olarak; Sosyal Bilgiler dersinde örnek olay yöntemi kullanımının öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri, ders başarıları ve derse yönelik tutumları üzerinde olumlu yönde etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
İbrahimoğlu ve ztrk (2013)	Deneysel desen	Sosyal Bilgiler dersinde örnek olay yönteminin öğrencilerin akademik başarı ve derse karşı tutum ve eleştirel düşünme becerileri üzerine etkilerini araştırdığı çalışmada sonuç olarak; örnek olay yöntemi kullanılan deney grubundaki öğrencilerin eleştirel düşünme beceri puanları, ders başarıları ve derse yönelik tutum puanları, kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde yüksek çıktığı bulunmuştur.

Tablo 1. (devamı)

Kabapınar ve Özkan (2012)	Nitel yöntem	Sonuç olarak; örnek olay yönteminin Hayat Bilgisi ders kitaplarında yer alan öğretim yöntemleri arasında en çok yer alan yöntem olduğu ayrıca öğretmenler değerlendirmelerinden anlaşıldığı kadarı ile yeni ders kitaplardaki örnek olay yöntemi ile ilgili verilerin davranışçı sistemin ders kitaplarından hem daha fazla hem de daha nitelikli olduğu ifade edilmiştir.
Mutlu Aydın (2013)	Deneysel desen	Türkiye’de ilkököl 4. sınıfta yapılan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin problem çözme becerisine etkisi adlı çalışma ile, öğrencilerin problem çözme becerilerine ilişkin kendilerine yönelik algılarında anlamlı bir fark tespit etmediğini ifade edilmiştir.
Nuhoğlu (2010)	Deneysel desen	Sosyal Bilgiler dersinde örnek olay yönteminin öğrencilerin çevre bilincine ve çevreye yönelik tutumlarının etkisinin araştırıldığı çalışmada sonuç olarak; örnek olay yönteminin öğrencilerde çevre bilincini arttırdığı, çevreye karşı daha olumlu tutum geliştirdikleri, derse daha çok katılmasını sağladığı ve derse daha fazla ilgi duymasını sağladığı görülmüştür.
Saral (2008)	Nitel yöntem	Örnek olay yönteminin Biyoloji dersinde Lise öğrencilerinin akademik başarılarına ve derse karşı tutumlarına etkisinin araştırıldığı çalışmada, örnek olaya dayalı öğrenmenin öğrencilerdeki akademik başarı düzeyini ve öğrencilerin güdülenmesini daha yüksek seviyelere çıkardığını ortaya koymuştur.
Şimşek (2006)	Deneysel desen	Örnek olay yönteminin ilköğretim hayat bilgisi dersinde akademik başarıya ve öğrenmede kalıcılığa etkisinin araştırıldığı çalışmada, örnek olaya dayalı öğrenme yönteminin benimsendiği deney grubu öğrencileri üzerinde akademik başarı ve coğrafya dersine karşı duyulan tutum olumlu etki meydana getirdiği belirtilmiştir.
Yalçınkaya (2010)	Nitel yöntem	Sonuç olarak; örnek olaya dayalı öğrenme yönteminin kavram çelişkilerini gideren bir yöntem olduğu ortaya koyulmuştur. Geleneksel yöntem bu konuda biraz daha geri kalarak kavram yanlışlarını gideremediği kabul edilmiştir. Aynı zamanda örnek olay yöntemi Anadolu lisesinde okuyan öğrencilerin kimyaya karşı tutumlarını olumlu yönde geliştirdiği tespit edilmiştir.
Yıldız (2012)	Nitel yöntem	Sonuç olarak; örnek olay yöntemi ile öğrencilerin derse aktif bir şekilde katılmasının sağlandığı ve verilen örneklerin hayatın içinden seçilmiş olan örnekler olmasıyla konuların öğrenciye daha kolay bir şekilde benimsendiği dolayısıyla örnek olaya bağlı öğretim yöntemi ortaöğretim din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinde etkin bir şekilde kullanılması gerektiği belirtilmiştir.
Yılmaz (2011)	Deneysel desen	Örnek olay yönteminin lise 9. sınıf öğrencilerinin anlatım bozuklukları konusundaki başarılarına ve derse yönelik tutumlarına etkisi araştırıldığı çalışmada sonuç olarak; örnek olay yönteminin uygulandığı deney grubu öğrencilerinin akademik başarıları ve derse karşı tutumlarının kontrol grubu öğrencilerine göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Çalışmanın bu bölümde araştırmanın yöntemi, çalışma grubu, veri toplama araçları, araştırmacının rolü, veri toplama araçlarının geçerlik ve güvenilirliği ve verilerin analizi ele alınmıştır.

Araştırma Yöntemi

Nicel araştırma yönteminin tercih edildiği bu çalışmanın araştırma deseni öntest sontest kontrol gruplu yarı deneysel desendir. Deneysel desenlerde bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerindeki etkisi incelenir. Deneysel desenleri diğer desenlerden ayıran en önemli özellik değişkenler arasında sebep-sonuç ilişkisi kurulmasına olanak sağlamasıdır (Karasar, 2011). Bu araştırmada gerçek deneysel desen tercih edilmiştir. Bu desen denek gruplarının denk olma olasılığını artırmak amacıyla kullanılır. Sınıfların belirlenmesinde öntestler sonucunda puanları birbirine denk olan sınıflar seçilmiş olup, deney ve kontrol grubu ataması rasgele olarak belirlenmiştir. Her iki gruptaki öğrenciler eleştirel düşünme ölçeği ve başarı testi kullanılarak ölçülmüştür. Bu ölçümün ardından deney ve kontrol grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığı aritmetik ortalama ve t testi analizi ile saptanmıştır. Deney ve kontrol grupları arasında öntest sonuçları açısından anlamlı bir fark çıkmadığı için deneysel uygulamaya geçilmiştir (Başaran, 2017). Araştırma deseni Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. *Araştırma Deseni*

Grup	Öntest	Uygulama	Sontest
Kontrol	X		X
Deney	X	X	X

Araştırmada deney ve kontrol grupları öntestler sonucunda belirlenmiş olup, deney grubuna uygulamalar gerçekleştirilmiş, fakat kontrol grubunda ise normal öğretim süreçleri devam etmiş, ek herhangi bir uygulama gerçekleştirilmemiştir. Süreç sonunda gruplara sontest yapılmıştır.

Araştırmadaki bağımlı değişkenler problem çözme becerisi ile akademik başarıdır. Bağımsız değişken ise örnek olay yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen uygulamalardır.

Deneyisel uygulama sırasında bir sınıfa örnek olay yöntemi ile diğer sınıfa da Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında belirtilen ve içerisinde örnek olay yönteminin kullanılmadığı yöntem ve teknikler kullanılarak ders anlatılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılı I. dönemde, Erzurum İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı merkez Palandöken ilçesinde öğrenim gören bir ortaokulda bulunan 7. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubu, ilgili ortaokulun 7/A ve 7/B şubeleridir. 7/B şubesi araştırmacı tarafından deney grubu 7/A şubesi ise kontrol grubu olarak atanmıştır. Deney grubunu oluşturan sınıfta Sosyal Bilgiler dersi örnek olay yöntemiyle 5 hafta boyunca işlenmiştir. Kontrol grubunda ise aynı süre boyunca Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında belirtilen yöntem ve teknikler kullanılarak ders işlenmiştir. Deney grubu olan 7/B sınıfından 42 (%50) ve kontrol grubu olan 7/A sınıfından 42 (%50) olmak üzere toplam 84 öğrenci çalışma grubunu oluşturmuştur. Deney grubundaki 42 öğrencinin 22'si (%52.4) kız, 20'i (%47.6) erkek; kontrol grubunda 42 öğrencinin 20'si (%47.6) kız ve 22'si (%52.4) erkektir. Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrenciler genel olarak benzer sosyo-ekonomik çevrelerden gelmektedirler.

Sınıfların belirlenmesinde başarı testi öntest puanları kullanılmış ve puan ortalamaları birbirine denk olan sınıflar belirlenmiştir. Sınıfların belirlenmesinde, ilgili sınıf öğretmeninin görüşlerinden faydalanılmış olup, öntest sonuçlarına göre belirlenen sınıfların deney ya da kontrol grubu olarak belirlenmesinde bir sakınca olmadığı ifade edilmiştir.

Deney ve Kontrol grubunda yer alan öğrenciler hakkındaki cinsiyet durumu dağılım verileri tablo haline getirilip analiz edilerek Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. *Cinsiyet Durumu Dağılımı Yüzde Oranları Tablosu*

			Deney Grubu	Kontrol Grubu	Toplam
Cinsiyet Durumu	Kız	n	22	20	42
		%	52.4	47.6	50.0
	Erkek	n	20	22	42
		%	47.6	52.4	50.0
Toplam		N	42	42	84

Deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin cinsiyet durumu dağılımına bakıldığında; deney grubunda yer alan öğrencilerin %52.4'ü kız iken, kontrol grubunda yer alan öğrencilerin %47.6'sının kız olduğu, deney grubunda yer alan öğrencilerin %47.6'sı erkek iken, kontrol grubunda yer alan öğrencilerin %52.4'ünün erkek olduğu görülmektedir. Ayrıca tüm öğrencilerin yarısının erkek olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre erkek ve kız öğrenci sayılarının, deney ve kontrol gruplarında birbirine yakın iken tüm öğrencilerde eşit olduğu görülmektedir.

Deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin ailesinin aylık gelir durumu hakkındaki dağılım verileri tablo haline getirilip analiz edilerek Tablo 4'te açıklanmıştır.

Tablo 4. *Ailenin Aylık Gelir Durumu Dağılımı Yüzde Oranları Tablosu*

			Deney Grubu	Kontrol Grubu	Toplam
Ailenin Aylık Gelir Durumu	500-1000	n	4	2	6
		%	9, 5	4.8	7.2
	1000-1500	n	10	5	15
		%	23.8	11.9	17.8
	1500-2000	n	7	3	10
		%	16, 7	7, 1	11.9
	2000-2500	n	21	32	53
		%	50.0	76.2	63, 1
	Toplam		N	42	42
					84

Deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin ailelerinin aylık gelir durumu dağılımı incelendiğinde, deney grubunda yer alan öğrencilerin ailelerinin %9, 5'i 500-1000 TL arası gelire sahip iken, kontrol grubunda yer alan öğrencilerin ailelerinin %4.8'inin 500-1000 TL arası gelire sahip olduğu, deney grubunda yer alan öğrencilerin ailelerinin %23.8'i 1000-1500 TL arası gelire sahip iken, kontrol grubunda yer alan öğrencilerin ailelerinin %11.9'unun 1000-1500 TL arası gelire sahip olduğu, deney grubunda yer alan öğrencilerin ailelerinin %16, 7'si 1500-2000 TL arası gelire sahip iken, kontrol grubunda yer alan öğrencilerin ailelerinin %7, 1'inin 1500-2000 TL arası gelire sahip olduğu, deney grubunda yer alan öğrencilerin ailelerinin %50.0'si 2000-2500 TL arası gelire sahip iken, kontrol grubunda yer alan öğrencilerin ailelerinin %76.2'inin 2000-2500 TL arası gelire sahip olduğu,

tüm öğrencilerin ailelerinin %7.2'si 500-1000 TL arası gelire sahip iken %63, 1'inin 2000-2500 TL arası gelire sahip olduğu görülmüştür.

Deney ve Kontrol grubunda yer alan öğrencilerin babasının mesleği hakkındaki dağılım verileri tablo haline getirilip analiz edilerek Tablo 5'te açıklanmıştır.

Tablo 5. *Babanın Meslek Durumu Dağılımı Yüzde Oranları Tablosu*

		Deney Grubu	Kontrol Grubu	Toplam
Memur	n	18	16	34
	%	2.9	38, 1	40, 5
Esnaf	n	7	8	15
	%	16, 7	19.0	17.8
Baba Meslek DurumuEmekli	n	4	1	5
	%	9, 5	2.4	6.0
İşçi	n	7	5	12
	%	16, 7	11.9	14.3
Serbest Meslek	n	6	12	18
	%	14.3	28.6	21.4
Toplam	N	42	42	84

Deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin babalarının meslek durumu dağılımı incelendiğinde, deney grubunda yer alan öğrencilerin babalarının %42.9'u memur iken, kontrol grubunda yer alan öğrencilerin babalarının %38, 1'inin memur olduğu, deney grubunda yer alan öğrencilerin babalarının %16, 7'si esnaf iken, kontrol grubunda yer alan öğrencilerin babalarının %19.0'unun esnaf olduğu, deney grubunda yer alan öğrencilerin babalarının %9, 5'i emekli iken, kontrol grubunda yer alan öğrencilerin babalarının %2.4'ünün emekli olduğu, deney grubunda yer alan öğrencilerin babalarının %19, 7'si işçi iken, kontrol grubunda yer alan öğrencilerin babalarının %11.9'unun işçi olduğu, deney grubunda yer alan öğrencilerin babalarının %14.3'ü serbest meslekte iken, kontrol grubunda yer alan öğrencilerin babalarının %28.6'sının serbest meslekte olduğu, tüm öğrencilerin babalarının %40, 5'inin memur olduğu, %6.0'sının emekli olduğu, %21.4'ünün ise serbest meslekte olduğu görülmüştür. Bu verilerin tezin amacıyla doğrudan ilişkisi olmayıp, araştırma bulgularının yorumlanmasında fikir vermesi bakımından burada yer verilmiştir.

Deney ve Kontrol grubunda yer alan öğrencilerin annesinin mesleği hakkındaki dağılım verileri tablo haline getirilip analiz edilerek Tablo 6’da açıklanmıştır.

Tablo 6. *Annenin Meslek Durumu Dağılımı Yüzde Oranları Tablosu*

			Deney Grubu	Kontrol Grubu	Toplam
Anne Meslek Durumu	Memur	n	4	4	8
		%	9, 5	9, 5	9, 5
	Esnaf	n	1	1	2
		%	2.4	2.4	2.4
	İşçi	n	1		1
		%	2.4		1.2
	Ev Hanımı	n	36	37	73
		%	85, 7	88, 1	86.9
	Toplam	N	42	42	84

Deney ve Kontrol grubunda yer alan öğrencilerin annelerinin meslek durumu dağılımı incelendiğinde, deney grubunda ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin annelerinin %9, 5’inin memur, deney grubunda ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin annelerinin %2.4’ünün esnaf olduğu, deney grubunda ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin annelerinde emekli olmadığı, deney grubunda yer alan öğrencilerin annelerinin %2.4’ü işçi iken, kontrol grubunda yer alan öğrencilerin annelerinden işçi olmadığı, deney grubunda yer alan öğrencilerin annelerinin %85, 7’si ev hanımı iken, kontrol grubunda yer alan öğrencilerin annelerinin %88.1’inin ev hanımı olduğu, tüm öğrencilerin annelerinin %86.9’unun ev hanımı olduğu görülmüştür. Bu verilerin tezin amacıyla doğrudan ilişkisi olmayıp, araştırma bulgularının yorumlanmasında fikir vermesi bakımından burada yer verilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veri toplama araçları problem çözme becerisi ölçeği ve Sosyal Bilgiler dersi etkin vatandaşlık öğrenme alanı başarı testidir.

Problem çözme becerileri ölçeği.

Araştırmada, öğrencilerin problem çözme beceri düzeylerinin ölçülmesinde “Problem Çözme Becerileri Ölçeği” kullanılmıştır. Problem Çözme Becerisi Ölçeği, Heppner, P. P. (1982) tarafından geliştirilmiştir.

Problem çözme becerileri ölçeğinin Türkçeye uyarlama çalışmaları, Akkoyun ve Öztan (1988), Taylan, S. (1990) ve Şahin, N. ve Şahin, N.H. (1993) tarafından yapılmış, geçerlik- güvenirlik çalışmaları da Taylan (1990), Şahin, N. ve Şahin, N.H. (1993) ve Çam, S. (1995) tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Şahin, N., Şahin, N. H., ve Heppner, P. P. (1993) tarafından yapılan Türkçeye uyarlanmış şekli kullanılmış, ölçeğin orijinal formu çalışmayı gerçekleştiren ilk iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı çevrilmiş daha sonra ise ters çevirme işlemi yapılmıştır. Sonuçta orijinal maddeleri en iyi temsil ettiği düşünülen ifadeler seçilerek Türkçe formu oluşturulmuştur. Problem çözme becerisi ölçeği.35 maddeden oluşmakta olup, 6'lı likert tipindedir. Bu değerlendirme içerisinde; 1: Hep Böyle Davranırım, 2: Çoğunlukla Böyle Davranırım, 3: Sıklıkla Böyle Davranırım, 4: Arada Sırada Böyle Davranırım, 5: Ender olarak Böyle Davranırım, 6: Hiç Böyle Davranmam anlamına gelmektedir. Ölçekte, “Problem çözme yeteneğine güven”, “Kişisel kontrol” ve “Yaklaşma- kaçınma” alt boyutları bulunmaktadır. Ölçeğe 1 ile 6 arasında değişen puanlar verilir. Ölçekteki 1, 2, 3, 4, 11, 13, 14, 15, 17, 21, 25, 26, 30. ve 34. maddeler ters olarak puanlanan maddelerdir. Ölçekten alınabilecek toplam puan ortalaması 32–192 arasındadır (Ferah, 2000).

Bu ölçek geliştirildiği şekliyle uygulanmış ve yorumlanmıştır.

Akademik başarı testinin geliştirilmesi.

“Etkin Vatandaşlık Öğrenme Alanı Başarı Testi”, Sosyal Bilgiler ders programının ‘Etkin Vatandaşlık’ öğrenme alanı 4 kazanım aşağıda verilmiştir.

Kazanım 1: Demokrasinin ortaya çıkışını, gelişim evrelerini ve günümüzde ifade ettiği anlamları açıklar;

Kazanım 2: Atatürk’ün Türk demokrasisinin gelişimine katkılarını açıklar;

Kazanım 3: Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin temel niteliklerini toplumsal hayattaki uygulamalarla ilişkilendirir;

Kazanım 4: Demokrasinin uygulanma süreçlerinde karşılaşılan sorunları analiz eder.

İfadeleri göz önünde bulundurularak ve öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri de dikkate alınarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır (MEB, 2018). Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında yer alan “Etkin Vatandaşlık” öğrenme alanında yer alan 4 kazanıma ilişkin davranışların gerçekleşip gerçekleşmediğini ölçmeye yönelik, her kazanıma ilişkin en az 2 soru olacak şekilde toplam 30 soru araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Başarı testi

hazırlanırken başlangıçta 30 sorudan oluşan bir soru havuzu oluşturulmuştur. Soruların 7. sınıf düzeyine ve öğrenme alanı kazanımlarına uygunluğu açısından Erzurum merkez okullarında görev yapan iki Sosyal Bilgiler öğretmeninin görüşleri alınarak yeniden gözden geçirilmiş, testteki bazı sorular çıkarılarak 25 soru seçilmiş ve bazı soruların seçeneklerinde düzeltmeler yapılmıştır. Başarı testine son hali verilmeden evvel 7. sınıfta öğrenim gören 186 öğrenciye pilot uygulama yapılmıştır.

Akademik başarı testinin uygulanması.

Başarı testinin son hali 25 maddelik (dört şıklı) çoktan seçmeli sorulardan oluşmaktadır. Değerlendirme 100 puan üzerinden yapılmıştır. Her bir soru eşit ağırlıkta olup 4'er puandır. Başarı testi öğrenciler tarafından ön uygulamada yaklaşık 30 dakikada son uygulamada ise 40 dakikada tamamlanmıştır. Burada gerçekleştirilen çalışmalar araştırmanın kapsam geçerliliği ile ilgilidir.

Araştırmada veri toplama aracı olarak başarı testi ile birlikte, verilerin desteklenmesi amacıyla açık uçlu sorulara da yer verilmiştir. Dolayısıyla veri toplamada çeşitlilik sağlanarak araştırma verilerinin güvenilirliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Başarı testinin geçerlik çalışması ise madde ayırt edicilik indeksleri ve madde güçlük indeksleri hesaplanarak yapılmıştır. Örnek olaylara ilişkin açık uçlu soruların hazırlanmasında uzman görüşlerinden ve konu ile ilgili araştırmalardan faydalanılarak sorular hazırlanmıştır.

Araştırmanın güvenilirliğinin sağlanması bakımından gruplar eşleştirilmiştir. Araştırmaya deney ve kontrol gruplarına problem çözme becerisi ölçeği ile başarı testi kullanılarak öntest yapılmasıyla başlanmıştır. Öntest sonuçları deney ve kontrol gruplarının ölçek ve başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olup olmadığını bulmaya yönelik veri sağlamaktadır. İki grup arasında anlamlı bir fark bulunmadığından deneysel uygulamanın başlatılmasında bir sorun görülmemiştir.

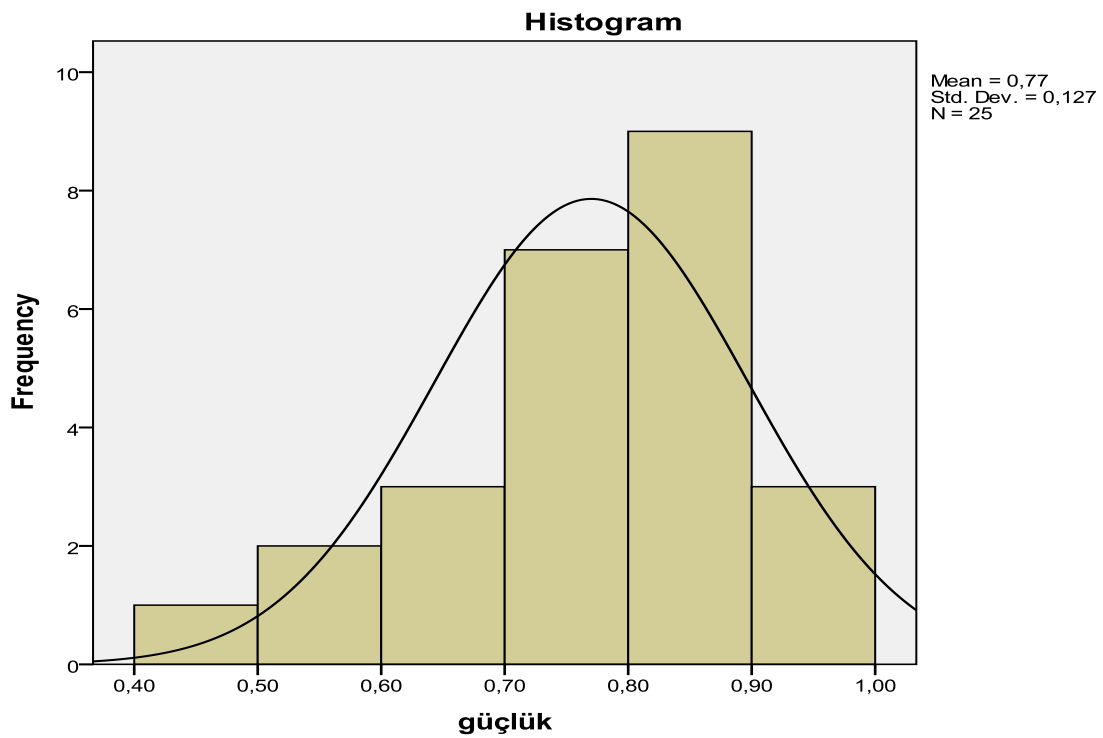
Madde güçlük indeksi her bir maddenin zorluğunu göstermektedir. Maddeyi doğru cevaplayanların sayısının örneklemdaki tüm bireylere oranlanmasıyla elde edilir. 0-1 arası değer alır. 1'e yaklaştıkça maddenin kolay olduğu 0'a yaklaştıkça zor olduğu anlaşılır. İyi bir başarı testinde soruların .20 ile .80 arasında değişen normal dağılım göstermesi istenir. Aşağıda bu araştırmada kullanılan başarı testindeki sorulara ait güçlük indeksleri sunulmuştur. Buna göre 1, 4 ve 8. Sorular en kolay sorulardır. 10, 13 ve 19. Sorular en zor sorular olsa da onların zorluk derecesi de çok yüksek değildir.

Madde güçlük indekslerinin normal dağılım analizi Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Madde Güçlük Normal Dağılım Analizi

Kolmogorov-Smirnov			
	Statistic	df	p.
Güçlük	.146	25	.181

Tablo 5'ten de görüleceği üzere, Kolmogorov-Smirnov testi anlamsız çıkmıştır ($p>.05$).

Şekil 1. Madde güçlük histogram dağılımı

Şekil 1'de görüleceği gibi Histogram normal dağılıma yakın bir dağılım göstermektedir.

Ölçeğin son halinde bulunan maddelerin madde güçlük indeksi ve madde ayırt edicilik indekslerine bakılmıştır. Madde ayırt edicilik indeksi testin ölçülmek istenen özelliğe sahip öğrencilerle bu özelliği taşımayan öğrencileri ayırt edip etmediğini gösterir. Madde ayırt ediciliğini belirlemede kullanılan yöntemlerden biri %27'lik alt grup ile %27'lik üst grubu tespit ederek doğru cevap sayıları üzerinden aradaki farkı almak ve grup sayısına oranlamaktır.

Sosyal Bilgiler 7. sınıf “Etkin Vatandaşlık Öğrenme Alanı” öğrenme alanı başarı testi madde güçlük ve ayırt edicilik indeksleri Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. *Maddelerin Madde Güçlük İndeksi ve Madde Ayırt Edicilik İndeksleri*

Sorular	Madde Güçlük İndeksi (P_{jx})	Madde Ayırt Edicilik İndeksi (r_{jx})
1	.91	.24
2	.81	.34
3	.73	.50
4	.91	.20
5	.88	.22
6	.88	.30
7	.84	.38
8	.92	.12
9	.75	.40
10	.55	.28
11	.62	.56
12	.72	.40
13	.56	.34
14	.77	.60
15	.87	.40
16	.80	.46
17	.84	.50
18	.75	.40
19	.47	.38
20	.63	.58
21	.64	.52
22	.89	.38
23	.79	.54
24	.84	.38
25	.88	.22
Ortalama	.77	.38

Madde güçlük indeksi her bir maddenin zorluğunu göstermektedir. Maddeyi doğru cevaplayanların sayısının örneklemdaki tüm bireylere oranlanmasıyla elde edilir. 0-1 arası değer alır. 1'e yaklaştıkça maddenin kolay olduğu 0'a yaklaştıkça zor olduğu anlaşılır. İyi bir başarı testinde soruların .20 ile .80 arasında değişen normal dağılım göstermesi istenir edilmektedir (Kan, 2009; Karaca, 2017).

Tablo 8'de bu araştırmada kullanılan başarı testindeki sorulara ait güçlük indeksleri sunulmuştur. Buna göre 1, 4 ve 8. Sorular en kolay sorulardır. 10, 13 ve 19. Sorular en zor sorular olsa da onların zorluk derecesi de çok yüksek değildir. Başarı testinde bulunan 25 maddenin ortalama güçlük indeksi .77, madde ayırt edici indeksi .38'dir. Tüm bu testler bir arada değerlendirildiğinde başarı testinin güçlük indeksi bakımından kolay-orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Uygulama Süreci

Uygulama yapılacak okulun belirlenmesinin ardından, okulda bulunan 7. sınıflardan biri deney diğeri kontrol grubu olarak atanmıştır. Sınıfların ataması öntest başarı puanları dikkate alınarak, puanları birbirine yakın olan iki sınıf belirlenerek deney ve kontrol sınıfları rastgele şekilde gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı tarafından atanan deney ve kontrol grubunda dersleri sınıf öğretmeni yürütmüştür, sınıf öğretmenine gerekli açıklamalar araştırmacı tarafından yapılmış, derste kullanılacak materyaller hazırlanarak önceden öğretmene verilmiştir. Uygulama sürecinde araştırmacı derslere gözlemci olarak katılmıştır.

Örnek olay yöntemi deney grubunu oluşturan sınıfta Sosyal Bilgiler dersi ilgili kazanımlar 5 hafta (15 ders saati) boyunca işlenmiştir. Kontrol grubunda ise aynı süre boyunca Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında öngörülen yöntem ve teknikler kullanılarak ders işlenmiştir. Deneysel uygulama sonunda her iki grup da başarı testi ve problem çözme becerisi ölçeği, deney ve kontrol grubundaki öğrencilere, son test ölçümleri olarak tekrar uygulanmıştır.

Araştırma süresince öğrencilere uygulanan örnek olay etkinlikleri ve etkinliklerin kazanımlarla olan ilişkileri aşağıda verilmiştir;

Örnek olay 1: Demokrasiye ilk adım

Kazanım1: Demokrasinin ortaya çıkışını, gelişim evrelerini ve günümüzde ifade ettiği anlamları açıklar

Kazanım2: Atatürk'ün Türk demokrasisinin gelişimine katkılarını açıklar

Örnek olay 2: Hatı çırpın

Kazanım1: Atatürk'ün Türk demokrasisinin gelişimine katkılarını açıklar

Kazanım2: Demokrasinin uygulanma süreçlerinde karşılaşılan sorunları analiz eder.

Kazanım3: Demokrasinin ortaya çıkışını, gelişim evrelerini ve günümüzde ifade ettiğı anlamları açıklar.

Örnek olay 3: Yaşlı gönüllere refakat

Kazanım1: Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin temel niteliklerini toplumsal hayattaki uygulamalarla ilişkilendirir

Örnek olay 4: Zafer destanı

Kazanım1: Demokrasinin uygulanma süreçlerinde karşılaşılan sorunları analiz eder.

Kazanım2: Demokrasinin ortaya çıkışını, gelişim evrelerini ve günümüzde ifade ettiğı anlamları açıklar

Örnek olay 5: Seçim şart

Kazanım1: Demokrasinin ortaya çıkışını, gelişim evrelerini ve günümüzde ifade ettiğı anlamları açıklar

Kazanım2: Atatürk'ün Türk demokrasisinin gelişimine katkılarını açıklar

Deney ve kontrol grubunda 5 hafta örnekolay yönetimine dayalı uygulama yapılmıştır. Bu derslerde kontrol grubunda Sosyal Bilgiler öğretim programında “Etkin Vatandaşlık” öğrenme alanında bulunan 4 kazanım programda öngörülen yöntem, teknik ve materyallerle işlenirken deney grubu için aynı öğrenme alanı ve kazanımlar için hazırlanan örnek olaylar, örnek olay yönetmi ile işlenmiştir. Deney ve kontrol gruplarıyla yapılan işlemlere ilişkin detaylar Tablo 9'da verilmiştir:

Tablo 9. 5 Hafta Süreyle Uygulaması Yapılan Öğretim Etkinlikleri ve Takvimi

Uygulama Grubu	Uygulama Yapılan Sınıf	İşlenen Konu	Yapılan İşlem	Tarih	Süre	Katılan Öğrenci Sayısı
DENEY GRUBU ETKİNLİKLERİ						
Deney Grubu	Ortaokul- 7B Sınıfı	Etkin Vatandaşlık	Demokrasiye İlk Adım	15.04.2019	40+40	42
Deney Grubu	Ortaokul- 7B Sınıfı	Etkin Vatandaşlık	Hatı Çırpan	22.04.2019	40+40	42
Deney Grubu	Ortaokul- 7B Sınıfı	Etkin Vatandaşlık	Yaşlı Gönüllere Refakat	29.04.2019	40+40	42
Deney Grubu	Ortaokul- 7B Sınıfı	Etkin Vatandaşlık	Zafer Destanı	06.05.2019	40+40	42
Deney Grubu	Ortaokul- 7B Sınıfı	Etkin Vatandaşlık	Seçim Şart	06.05.2019	40+40	42
KONTROL GRUBU ETKİNLİKLERİ						
Kontrol Grubu	Ortaokul- 7A Sınıfı	Etkin Vatandaşlık	Sosyal Bilgiler ders programında belirtilen yöntem teknikler	15.04.2019	40+40	42
Kontrol Grubu	Ortaokul- 7A Sınıfı	Etkin Vatandaşlık	Sosyal Bilgiler ders programında belirtilen yöntem teknikler	22.04.2019	40+40	42
Kontrol Grubu	Ortaokul- 7A Sınıfı	Etkin Vatandaşlık	Sosyal Bilgiler ders programında belirtilen yöntem teknikler	29.04.2019	40+40	42
Kontrol Grubu	Ortaokul- 7A Sınıfı	Etkin Vatandaşlık	Sosyal Bilgiler ders programında belirtilen yöntem teknikler	06.05.2019	40+40	42
Kontrol Grubu	Ortaokul- 7A Sınıfı	Etkin Vatandaşlık	Sosyal Bilgiler ders programında belirtilen yöntem teknikler	06.05.2019	40+40	42

Araştırmacının Rolü

Araştırmada çalışma grubu, Erzurum ili büyükşehir merkez Palandöken ilçesinde bir ortaokuldaki 7. sınıfta 2 şubede bulunan öğrencilerden oluşmaktadır. Uygulama öncesi İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler (Ek 2: 72) alınmıştır.

Deneysel desende tasarlanan çalışmada sınıflardan biri deney diğeri de kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Araştırmacı tarafından atanan deney ve kontrol grubunda dersler, ilgili Sosyal Bilgiler dersi öğretmeni tarafından yürütmüştür. Araştırmacı tarafından Sosyal Bilgiler öğretmene yöntem hakkında bilgilendirmede bulunulmuş, her bir uygulama öncesi gerekli açıklamalar bizzat yapılmıştır. Araştırmacı, hazırladığı örnek olayları ve materyalleri önceden öğretmene vermiştir. Uygulama sürecinde araştırmacı Tablo 9’da belirlenen takvim doğrultusunda derslere gözlemci olarak katılmıştır. Araştırmacının bu gözlemci rolü, araştırma uygulamasının bizzat yapılarak yanlılık gibi bir durumun araştırmaya karışma olasılığının ortadan kaldırılmasıdır. Ayrıca gözlem yapılması araştırma sürecinin olması gerektiği şekilde yürütülmesi bakımından önemli olup, araştırmanın güvenilirliğini artırıcı etki meydana getirmektedir. Araştırmacının süreçte gözlemci olarak yer alması, gözlem notları alarak bunların bir veri olarak değerlendirilmesi için olmayıp, araştırma sürecinin sağlıklı yürütülmesi içindir. Her iki grubun öntest ve sontest uygulamalarını yine araştırmacı yapmıştır.

Veri Toplama Araçlarının Geçerliği ve Güvenirliği

Akademik başarı testinin (ABT) geçerlik ve güvenirliği.

- ABT alan uzmanlarının görüşleri alınarak hazırlanmıştır.
- Yapı geçerliği için okulun mevcut Sosyal Bilgiler öğretmeni ve araştırmacı tarafından kontrol edilmiştir.
- ABT soruları anlaşılabilirlik düzeyi, imla ve yazım kuralları açısından dil bilimciye sunulup görüşleri alınmıştır.
- Sosyal Bilgiler öğretim programı “Etkin Vatandaşlık” öğrenme alanı akademik başarı testi sorularının bütün kazanımlara ait soru içermesine dikkat edilmiştir.
- 7. sınıfta öğrenim gören 186 öğrenciye akademik başarı testi pilot uygulaması yapılmıştır.
- Akademik başarı testinin geçerlik çalışmaları kapsamında yapılan madde analizleri sonucunda başlangıçta 30 sorudan oluşan testten 5 soru elenmiştir.
- Başarı testinin son hali 25 maddelik (dört şıklı) çoktan seçmeli sorulardan oluşmaktadır. Değerlendirme 100 puan üzerinden yapılmıştır.

- Araştırmada kullanılan başarı testindeki sorulara ait güçlük indekslerine göre, 1, 4 ve 8. sorular en kolay sorulardır. 10, 13 ve 19. sorular en zor sorular olsa da onların zorluk derecesi de çok yüksek değildir.

- Başarı testinin ortalama güçlük indeksi ortalaması .77, madde ayırt edicilik indeksi ise .38 olarak hesaplanmıştır

- Soruların anlaşılır olması ve süre kontrolünün sağlanması için ABT'nin üst kısmına yönerge yerleştirilmiş, sözlü olarak da tekrarı yapılmıştır.

- Başarı testi öğrenciler tarafından ön uygulamada yaklaşık 30 dakikada son uygulamada ise 40 dakikada tamamlanmıştır.

- Problem çözme beceri ölçeği ilk uygulamada (öntest) ortalama 20 dakikada uygulanmıştır. İkinci uygulama (sontest) 25 dakikada tamamlanmıştır.

- Örnek olay yöntemi uygulamasında verilen örnek olaylara ilişkin açık uçlu sorular hazırlanmıştır. Veri toplamada çeşitlilik sağlanarak araştırma verilerinin güvenilirliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Problem çözme becerileri ölçeği geçerlik ve güvenilirliği.

- Problem çözme ölçeği, Beck tarafından geliştirilmiş olup Heppner (1988) tarafından yeniden derlenmiştir. Şahin, Şahin ve Heppner (1993) ise ölçeğin Türkçe'ye uyarlamasını gerçekleştirmiştir.

- Ölçek, 35 maddeden oluşmaktadır. 6'lı Likert tipindedir. 1: *Hep Böyle Davranırım*, 2: *Çoğunlukla Böyle Davranırım*, 3: *Sıklıkla Böyle Davranırım*, 4: *Arada Sırada Böyle Davranırım*, 5: *Ender olarak Böyle Davranırım*, 6: *Hiç Böyle Davranmam* anlamına gelmektedir.

- Ölçeğin Türkçe formunun kullanılabilmesi için gerekli izinler yazarlardan alınmıştır.

- Ölçeğin öntest uygulaması yaklaşık 25 dakikada sürmüştür. Sontest uygulaması ise ortalama 30 dakikada tamamlanmıştır.

- Heppner tarafından ölçeğin geçerlik çalışmasında öğrencilerin problem çözme becerileri ve bu becerilerden sağladıkları doyumun düzeyini değerlendirmeleri ile toplam problem çözme envanteri puanı ve üç alt ölçek puanları arasındaki korelasyona bakılmış ve bu korelasyonlar istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Ölçeğin toplam puanı ve üç alt

ölçekten elde edilen puanların, öğrencilerin problem çözme becerilerinin düzeyi ile korelasyonları sırasıyla -.46, -.44, -.29 ve -.43'tür. Ölçeğin, öğrencilerin problem çözme becerilerinden memnuniyet dereceleri ile korelasyonları ise -.42, -.42, -.24 ve -.39 olarak bildirilmiştir. Ölçeğin tümü için elde edilen Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .90, alt ölçekler için elde edilen katsayılar ise .72 ile .85 arasındadır (Polat, 2008).

- Ölçeğin geneli için yapılan Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .90, alt ölçekler için elde edilen katsayılar ise .72 ile .85 arasında bulunmuştur. Ölçeğin madde toplam puan korelasyonunun ranjı (dizi genişliği) ise, .25 ile .71 arasında değişmiştir. Test tekrar test güvenilirliği ile de ölçeğin alt ölçeklerinin test- tekrar-test güvenilirlik katsayılarının .83 ile .89 arasında değiştiği görülmüştür (Ferah, 2000). Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından toplam 244 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirilen çalışmada ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı .88 olarak bulunmuştur (Şahin, Onur & Basım, 2008). Çevik ve Özmaden'in yaptıkları çalışmada, deneysel uygulamadan önce 8. sınıf öğrencileri üzerinde pilot uygulama yapılarak denenmiştir. Pilot uygulama verileri Cronbach alfa testiyle analiz edilmiş ve madde güvenilirlikleri bulunmuştur. Problem çözme becerisi ölçeğinin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı. 82 olarak bulunmuştur (Çevik & Özmaden, 2013).

Veri Analizi

Nicel verilerin analizinde SPSS 24.0 paket programı kullanılarak kestirimsel ve betimsel istatistik analiz yöntemleri kullanılmıştır. Analizlerde tanımlayıcı istatistikler frekans (n), yüzde (%), ortalama ve standart sapma değerleri olarak belirtilmiştir. Araştırmacı tarafından hazırlanan testlerden elde edilen verilerin istatistiksel olarak çözümlenmesinin hangi tekniklerle yapılacağını belirlemek amacıyla normallik dağılımı testi yapılmıştır. Tek değişkenli normallik varsayımı betimsel istatistiklerden çarpıklık ve basıklık katsayıları yoluyla incelenmiştir. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin [-2, 2] aralığında olması tek değişkenli normallik varsayımının sağlandığını göstermektedir (George & Mallrey, 2010). Ölçekte bulunan tüm maddeler için çarpıklık ve basıklık katsayıları hesaplanmış olup ölçekte bulunan tüm maddeler için çarpıklık ve basıklık katsayısı değerlerinin -2. 0, 2. 0 arasında yer aldığı görülmüştür. Verilerin İstatistiksel çözümlemesinde birbirinden bağımsız iki grubun bağımlı bir değişkene göre ortalamalarının karşılaştırılarak ortalamalar arasındaki farkın belirli bir anlamlılık düzeyinde (.05) istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını test etmek amacıyla bağımsız örneklem t-testinden yararlanılmıştır. Bununla birlikte öntest ve sontest ortalama puanları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Pearson korelasyon testi yapılmıştır. Veri analizinde grup içi öntest-sontest farkları ve deney grubu-kontrol grubu farklarını

ölçebilmek için t test kullanılmıştır. Örnekleme tanıtabilmek için betimsel istatistik ve grafiklerden yararlanılmıştır. Demografik verilerin bağımlı değişkenler üzerindeki etkisini ölçebilmek için de korelasyon istatistiklerinden yararlanılmıştır (Yıldırım & Şimşek, 2008).

Araştırmada öğrencilerden toplanan nitel verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz yöntemidir. Bu analizde araştırmacı görüştüğü ya da gözlemiş olduğu bireylerin görüşlerini yansıtabilmek için, bulguların okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2008). Betimsel analiz dört aşamada gerçekleşmektedir. Birinci aşamada araştırmacı araştırma sorularından hareket ederek veri analizi için bir çerçeve oluşturur. Burada verilerin hangi temalar altında düzenleneceği ve sunulacağı belirlenir. Daha sonra, araştırmacı oluşturmuş olduğu çerçeveye dayalı olarak verileri anlamlı ve mantıklı bir biçimde okur ve düzenler ve verileri tanımlar. Bu sürecin sonunda araştırmacı tanımlamış olduğu bulguları açıklar, ilişkilendirir, anlamlandırır ve bulgular arasındaki neden sonuç ilişkilerini açıklar ve ihtiyaç duyulması durumunda farklı olgular arasında karşılaştırma yapabilir.

Öğrencilerin açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar, sorularla ilişkilendirilerek incelenmiştir. Yanıtların sınıflandırılmasında, örnek olaylara ilişkin sorulan sorular dikkate alınmış, yeni temalar oluşturulmamıştır. Dolayısıyla veri toplama aracındaki sorular, verilerin analizinde tema ve kategorilerin oluşturulmasında etkili olmuştur. Bu bağlamda Demokrasiye İlk Adım, Hatı Çırpan, Yaşlı Gönüllere Refakat, Zafer Destanı, Seçim Şart örnek olayları temalar olarak, her bir örnek olay sonrasında sorulmuş olan açık uçlu sorular (5 soru-kategori) ise kategoriler olarak değerlendirilmiştir. Bu kapsamda öğrencilerin verdikleri yanıtlar ilgili başlıkların altında verilerek incelenmiştir.

Deney ve kontrol grupları öntest başarı puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin veriler Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10. *Deney ve Kontrol Grupları Öntest Başarı Puanları Karşılaştırması*

Başarı Testi	N	Ortalama	SS	t Testi	
				t	p
Deney Öntest	42	9, 19	3.02	-1.396	.658
Kontrol Öntest	42	10.50	4.23		

Tablo 10 incelendiğinde deney grubu ve kontrol grubu başarı testi öntest puanları arasında anlamlı fark bulunmadığı ($p > .05$) dolayısıyla da grupların birbirine denk olduğu söylenebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen verilerin istatistiksel analizlerine ve bulguların yorumlarına yer verilmiştir. Örnek olay uygulamaları öncesi ve sonrasında elde edilen verilerin karşılaştırılması ile elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Puanlar arasındaki ilişkiler değerlendirilerek örnek olay yönteminin akademik başarı ve problem çözme becerisi seviyelerine etkisinin olup olmadığı ortaya konulacaktır.

Birinci Alt Problem ile İlgili Bulgular

“Örnek olay yönteminin uygulanmış olduğu deney grubu ve Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında belirtilen yöntem ve tekniklerin kullanıldığı kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkeni açısından başarı testi öntest ve sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?” alt problemine ilişkin bulgular.

Deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin başarı testi becerisi öntest ve sontest sorularına verdiği cevapların dağılım verileri Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11. *Deney ve Kontrol Grubu Başarı Testine Ait İstatistiksel Bulgular*

		Öntest		Sontest	
		Deney Grubu	Kontrol Grubu	Deney Grubu	Kontrol Grubu
Başarı Testi	n	42	42	42	42
	Min.	3	3	9	4
	Max.	17	20	24	22
	Ort.	9.19	10.5	18.19	14.95
	SS	3.02	4.23	4.38	4.93

Deney grubundaki öğrenciler öntestten en yüksek 17 puan alırken kontrol grubundaki öğrenciler en yüksek 20 puan almışlardır. Ayrıca öntestin aksine deney grubundaki öğrenciler sontestten en yüksek 24 puan alırken kontrol grubundaki öğrenciler en yüksek 22 puan almıştır. Ayrıca deney grubundaki öğrencilerin öntest puan ortalamalarının 9. 19 sontest puan ortalamalarının ise 18. 19 olduğu; buna karşılık kontrol grubunun öntest puan ortalamalarının 10. 5 sontest puan ortalamalarının ise 14. 95 olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre deney

grubundaki öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilere göre başarı testi puanlarının daha fazla artış gösterdiği söylenebilir.

Deney grubunda yer alan öğrencilerin başarı testi öntest ve sontest sorularına verdiği cevapların, öğrencilerin cinsiyetine göre farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek için bağımsız örneklem t testi sonuçları Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12. *Deney Grubu Öğrencilerinin Cinsiyeti ile Başarı Testi Öntest-Sontest Değişkenleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları*

	Cinsiyet	N	Ortalama	SS	t	p
Deney Grubu Öntest	Kız	22	10.27	2.94	2.599	.571
	Erkek	20	8.00	2.69		
Deney Grubu Sontest	Kız	22	18.50	4.10	.475	.523
	Erkek	20	17.85	4.76		

Deney grubunda yer alan kız öğrencilerin öntest sorularına verdiği cevapların ortalamasının (10.27±2.94), erkek öğrencilerin öntest ortalamasından (8.00±2.69) yüksek olduğu, ancak bu durumun istatistiksel olarak anlamlı olmadığı (t (41)=2.599, p=0. 571, p>.05) tespit edilmiştir.

Deney grubunda yer alan kız öğrencilerin sontest sorularına verdiği cevapların ortalamasının (18.50±4.10), erkek öğrencilerin sontest ortalamasından (17.85±4.76) yüksek olduğu, ancak bu durumun istatistiksel olarak anlamlı olmadığı (t (41)=.475, p=. 523, p>.05) tespit edilmiştir. Dolayısıyla, deney grubu öğrencilerinin başarı düzeylerinin belirlenmesinde cinsiyet değişkeninin etkili bir faktör olmadığı söylenebilir.

Kontrol grubunda yer alan öğrencilerin başarı testi öntest ve sontest sorularına verdiği cevapların, öğrencilerin cinsiyetine göre farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek için bağımsız örneklem t testi sonuçları Tablo 13’de sunulmuştur.

Tablo 13. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyeti ile Başarı Testi Öntest-Sontest Değişkenleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	n	Ortalama	SS	t	p
Kontrol Grubu Öntest	Kız	20	12.05	4.29	2.389	.405
	Erkek	22	9.09	3.72		
Kontrol Grubu Sontest	Kız	20	15.60	4.55	.807	.260
	Erkek	22	14.36	5.29		

Kontrol grubunda yer alan kız öğrencilerin öntest puan ortalamasının (12.05 ± 4.29), erkek öğrencilerin öntest ortalamasından (9.09 ± 3.72) yüksek olduğu, ancak bu durumun istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($t(41) = 2.389$, $p = .405$, $p > .05$) tespit edilmiştir.

Kontrol grubunda yer alan kız öğrencilerin sontest sorularına verdiği cevapların ortalamasının (15.60 ± 4.55), erkek öğrencilerin sontest ortalamasından (14.36 ± 5.29) yüksek olduğu, ancak bu durumun istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($t(41) = .807$, $p = 0.260$, $p > .05$) tespit edilmiştir. Dolayısıyla, kontrol grubu öğrencilerinin başarı düzeylerinin belirlenmesinde cinsiyet değişkeninin etkili bir faktör olmadığı söylenebilir.

İkinci Alt Problem ile İlgili Bulgular

“Örnek olay yönteminin uygulanmış olduğu deney grubu öğrencileri ve Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında belirtilen yöntem ve tekniklerin kullanıldığı kontrol grubu öğrencilerinin başarı öntest ve sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?” alt problemine ilişkin bulgular.

Deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin Başarı Testi öntest ve sontest sorularına verdiği cevaplar açısından bir farklılaşma olup olmadığını test etmek için bağımlı örneklem t testi yapılmıştır. Ayrıca başarı testi öntest ve sontest arasındaki ilişki durumu için Pearson Product-Moment Korelasyon testi sonuçları Tablo 14’te sunulmuştur.

Tablo 14. Öğrencilerinin Başarı Testi Öntest ile Sontest Arasındaki İlişkiye Yönelik İlişkili Örneklem T Testi ve Pearson Product-Moment Korelasyon Testi

	Başarı Testi	n	Ortalama	SS	t Testi		Korelasyon	
					t	p	r	p
Deney Grubu	Öntest	42	9.19	3.02	-11.396	.000	.082	.606
	Sontest	42	18.19	4.38				
Kontrol Grubu	Öntest	42	10.50	4.23	-4.510	.000	.033	.837
	Sontest	42	14.95	4.93				

Deney grubunda yer alan öğrencilerin sontest sorularına verdiği cevapların ortalamasının (18.19 ± 4.38), öntest ortalamasından (9.19 ± 3.02) yüksek olduğu ve bu durumun da istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(41) = -11.396$, $p < .001$) tespit edilmiştir. Diğer bir ifade ile deney grubunda yer alan öğrencilerin başarı testi sontest puanları öntest puanlarına daha yüksektir.

Kontrol grubunda yer alan öğrencilerin sontest sorularına verdiği cevapların ortalamasının (14.95 ± 4.93), öntest ortalamasından (10.50 ± 4.23) yüksek olduğu ve bu durumun da istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($t(41) = -4.510$, $p < .001$) tespit edilmiştir. Diğer bir ifade ile kontrol grubunda yer alan öğrencilerin başarı testi sontestinde, öntestine göre daha başarılıdırlar.

Ayrıca deney ve kontrol grubu öğrencilerin başarı testi öntest ile sontest arasında anlamlı farklılaşma bulunurken aralarında anlamlı ilişki bulunmamaktadır ($p > 0.05$).

Üçüncü Alt Problem ile İlgili Bulgular

“Örnek olay yönteminin uygulanmış olduğu deney grubu ve Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında belirtilen yöntem ve tekniklerin uygulandığı kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkeni açısından problem çözme beceri düzeyleri öntest ve sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?” alt problemine ilişkin bulgular.

Deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin problem çözme becerisi öntest ve sontest sorularına verdiği cevapların dağılım verileri Tablo 15 ve Tablo 16’da açıklanmıştır.

Tablo 15. *Deney ve Kontrol Grubu Problem Çözme Becerisi Ait İstatistiksel Bulgular*

		Öntest		Sontest	
		Deney Grubu	Kontrol Grubu	Deney Grubu	Kontrol Grubu
Başarı Testi	n	42	42	42	42
	Min.	2.46	2.29	2.80	2.29
	Max.	4.54	4.34	4.14	4.69
	Ort.	3.32	3.20	3.42	3.29
	SS	0.54	0.40	0.34	0.51

Tablo 15'te de görüldüğü üzere, deney grubu öğrencilerinin öntestten en düşük puanı 2.46, en yüksek puanı 4.54, ortalama puanı 3.32 standart sapma değeri .54'dür. Ayrıca kontrol grubu öğrencilerinin öntestten en düşük puanı 2.29, en yüksek puanı 4.34, ortalama puanı 3.20 standart sapma değeri .40'dır.

Deney grubu öğrencilerinin sontestten en düşük puanı 2.80, en yüksek puanı 4.14, ortalama puanı 3.42 standart sapma değeri .34'dür. Ayrıca kontrol grubu öğrencilerinin sontestten en düşük puanı 2.29, en yüksek puanı 4.69, ortalama puanı 3.29, standart sapma değeri .51'dir.

Öğrencilerin problem çözme beceri düzeylerine ilişkin puanlar incelendiğinde deney ve kontrol grupları öntest puanları arasında farkın çok düşük olduğu ve puanların birbirine denk olduğu görülmektedir.

Deney grubunda yer alan öğrencilerin Problem Çözme Becerisi öntest ve sontest sorularına verdiği cevapların, öğrencilerin cinsiyetine göre farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek için bağımsız örneklem t testi sonuçları Tablo 16'da sunulmuştur.

Tablo 16. *Deney Grubu Öğrencilerinin Cinsiyeti ile Problem Çözme Becerisi Öntest-Sontest Değişkenleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları*

	Cinsiyet	n	Ortalama	SS	t	p
Deney Grubu Öntest	Kız	22	3.45	.56	1.497	.386
	Erkek	20	3.20	.51		
Deney Grubu Sontest	Kız	22	3.45	.36	.388	.982
	Erkek	20	3.40	.33		

Deney grubunda yer alan kız öğrencilerin öntest sorularına verdiği cevapların ortalamasının ($3.45 \pm .56$), erkek öğrencilerin öntest ortalamasından ($3.20 \pm .51$) yüksek olduğu, ancak bu durumun istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($t(41)=1.497$, $p=.386$, $p>.05$) tespit edilmiştir.

Deney grubunda yer alan kız öğrencilerin sontest sorularına verdiği cevapların ortalamasının ($3.45 \pm .36$), erkek öğrencilerin sontest ortalamasından ($3.40 \pm .33$) yüksek olduğu, ancak bu durumun istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($t(41)=.388$, $p=.982$, $p>.05$) tespit edilmiştir. Diğer bir ifade ile deney grubu öğrencilerinin cinsiyetleri, öğrencilerin problem çözme becerisi başarı düzeylerini etkileyen bir değişken olmadığı söylenebilir.

Kontrol grubunda yer alan öğrencilerin Problem Çözme Becerisi öntest ve sontest sorularına verdiği cevapların, öğrencilerin cinsiyetine göre farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek için bağımsız örneklem t testi sonuçları Tablo 17’de sunulmuştur.

Tablo 17. *Kontrol Grubu Öğrencilerinin Cinsiyeti ile Problem Çözme Becerisi Öntest-Sontest Değişkenleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları*

	Cinsiyet	n	Ortalama	SS	t	p
Kontrol Grubu Öntest	Kız	20	3.18	.35	-.315	.194
	Erkek	22	3.22	.45		
Kontrol Grubu Sontest	Kız	20	3.39	.49	1.196	.736
	Erkek	22	3.20	.52		

Kontrol grubunda yer alan kız öğrencilerin öntest sorularına verdiği cevapların ortalamasının ($3.18 \pm .35$), erkek öğrencilerin öntest ortalamasından ($3.22 \pm .45$) düşük olduğu, ancak bu durumun istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($t(41)=-.315$, $p=.194$, $p>.05$) tespit edilmiştir.

Kontrol grubunda yer alan kız öğrencilerin sontest sorularına verdiği cevapların ortalamasının ($3.39 \pm .49$), erkek öğrencilerin sontest ortalamasından ($3.20 \pm .52$) yüksek olduğu, ancak bu durumun istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($t(41)=1.196$, $p=.736$, $p>.05$) tespit edilmiştir. Diğer bir ifade ile kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyetleri, öğrencilerin problem çözme becerisi başarı düzeylerini etkileyen bir değişken olmadığı söylenebilir.

Dördüncü Alt Problem ile İlgili Bulgular

“Örnek olay yönteminin uygulanmış olduğu deney grubu öğrencileri ve Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında belirtilen yöntem ve tekniklerin kullanıldığı kontrol grubu öğrencilerinin problem çözme ölçeği öntest ve sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?” alt problemine ilişkin bulgular.

Deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin problem çözme becerisi öntest ve sontest sorularına verdiği cevaplar açısından bir farklılaşma olup olmadığını test etmek için ilişkili örneklem t testi yapılmıştır. Ayrıca problem çözme becerisi öntest ve sontest arasındaki ilişki durumu için Pearson Product-Moment Korelasyon testi sonuçları Tablo 18’de gösterilmiştir.

Tablo 18. Öğrencilerinin Problem Çözme Becerisi Öntest ile Sontest Arasındaki İlişkiye Yönelik İlişkili Örneklem T Testi ve Pearson Product-Moment Korelasyon Testi

	Problem Çözme	n	Ortalama	SS	t Testi		Korelasyon	
					t	p	r	p
Deney Grubu	Öntest	42	3.32	.54	-1.074	.289	.135	.393
	Sontest	42	3.42	.34				
Kontrol Grubu	Öntest	42	3.20	.40	-.998	.324	.126	.428
	Sontest	42	3.29	.51				

Deney grubunda yer alan öğrencilerin sontest sorularına verdiği cevapların ortalamasının ($3.42 \pm .34$), öntest ortalamasından ($3.32 \pm .54$) yüksek olduğu, ancak bu durumun istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($t(41) = -1.074$, $p = .289$, $p > .05$) tespit edilmiştir.

Kontrol grubunda yer alan öğrencilerin sontest sorularına verdiği cevapların ortalamasının ($3.29 \pm .51$), öntest ortalamasından ($3.20 \pm .40$) yüksek olduğu, ancak bu durumun istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($t(41) = -.998$, $p = .324$, $p > .05$) tespit edilmiştir.

Ayrıca deney ve kontrol grubu öğrencilerin Problem Çözme Becerisi öntest ile sontest arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır ($p > 0.05$).

Beşinci Alt Problem ile İlgili Bulgular

Deney grubundaki öğrencilerin örnek olaylardaki sorulara verdikleri yanıtlar nedir? alt problemine ilişkin bulgular.

Deney grubundaki öğrencilerin araştırmacı tarafında hazırlanan örnek olaylara ilişkin hazırlanan açık uçlu sorulara verdikleri cevapların betimsel analizi aşağıda verilmiştir.

“Deney grubundaki öğrencilerin örnek olaylardaki sorulara verdikleri yanıtlar nedir?” alt problemine ilişkin bulgular.

Örnek olay 1 (Demokrasiye İlk Adım).

“Demokrasiye ilk adım” örnek olayı, demokrasinin ortaya çıkışını, gelişim evrelerini ve günümüzde ifade ettiği anlamları açıklar. Atatürk’ün Türk demokrasisinin gelişimine katkılarını açıklar kazanımlarına yönelik hazırlanmıştır.

“Demokrasiye ilk adım” örnek olayına verilen ifadelerden ortaya çıkan tema ve kodlamalar Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19. *Demokrasiye İlk Adım Örnek Olayı Tema ve Kodlamalar*

Tema	Kodlama	Frekans
Belgeyi imzalama	İmzalardım	2
	Zorunda olduğum için İmzalardım	1
Eşitlik durumu	Eşitlik yok	2
	Ayrımcılık var	2
Hakkın halka en son verilmesi	Doğru bulmuyorum	2
	Doğru buluyorum	1
Demokrasi gelişimine etkisi	Demokratikleşme hareketi	2
	İlk adım	1
Tarihteki örneği	Sened-i İttifak	2
	Tanzimat Fermanı	1

Öğrencilerin demokrasiye ilk adım örnek olayına verdikleri yanıtlar, sorular doğrultusunda 5 temaya ayrılmıştır. Bu temalar belgeyi imzalama, eşitlik durumu, hakkın halka en son verilmesi, demokrasi gelişimine katkısı ve tarihteki örneği olarak belirlenmiştir. Bu temalar içerisinde öğrencilerin ifadeleri kodlanarak verilmiştir. Bu kodlamalar belgeyi

imzalama teması ile ilgili imzaladım (n=2), zorunda olduğum için imzaladım (n=1) şeklinde ortaya çıkmıştır. Eşitlik durumu temasında eşitlik yok (n=2) ve ayrımcılık var (n=2) olarak ortaya çıkmıştır. Hakkın halka en son verilmesi temasında doğru bulmuyorum (n=2) ve doğru buluyorum (n=1) olarak; demokrasi gelişimine katkısı temasında demokratikleşme hareketi (n=2) ve ilk adım (n=1) olarak; tarihteki örneği temasında senedi ittifak (n=2) ve Tanzimat Fermanı (n=1) olarak ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin demokrasiye ilk adım örnek olayına verdikleri yanıtlar aşağıda verilmiştir;

İngiltere kralı Yurtsuz John'un yerinde siz olsaydınız yetkilerinizi kısıtlayan böyle bir belgeyi imzalar mıydınız?

1. öğrenci: Evet. Çünkü hem çok zor durumda hem de krallığı elinden alınacak. Bundansa yetkilerinin kısıtlanması daha iyidir.

2. öğrenci: Ben İngiltere Kralı Yurtsuz John yerinde olsaydım bu belgeyi imzalardım. Çünkü insanlara daha iyi haklar tanımak ve onlara özgürlüklerini kazandırmak için ve ayrıca da daha adaletli olmak için imzalardım.

3. öğrenci: Zorunda kaldığım için imzalardım. Ya yetkilerimi kısıtlardım ki ben yetkilerimi kısıtlamayı tercih ederdim.

Magna Carta'nın imzalandığı dönemlerde toplumunun sosyal sınıflara ayrıldığı İngiltere'de eşitlik kavramından bahsedilebilir mi? Neden?

1. öğrenci: Sınıf ayrılığı vardır ve eşitlik yoktur çünkü devlet soylular, din adamları ve halk diye gruplara ayrılır.

2. öğrenci: Hayır İngiltere'de eşitlik kavramından bahsedilemez çünkü ayrımcılık vardır.

3. öğrenci: Bahsedilemez. Çünkü dil, din, ırk gibi farklar sebebiyle halk sınıflandırılmamalıdır. Eşitlik yoktur bu yüzden.

Magna Carta'nın tanımış olduğu hak ve özgürlüklerin önce din adamlarına ve soylulara daha sonra halka verilmesini doğru buluyor musunuz?

1. öğrenci: Evet doğru buluyorum yeryüzünde herkes eşittir yani din adamlarının soyluların halka karşı üstünlüğü yoktur.

2. öğrenci: Doğru olmaz din adamları, soylular ve halk aynı zamanda hak ve özgürlük verilmesi gerekir.

3. öğrenci: *Ben doğru bulmuyorum. Çünkü herkes eşittir ve eşit olmalıdır. Bu yüzden aynı anda herkese duyurması gerekirdi.*

1215 yılında imzalanan Magna Carta'yı dünya tarihindeki demokrasi gelişimi açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?

1. öğrenci: *Bu belge sayesinde demokrasi gelişmiştir o yüzden önemli bir sözleşmedir. Demokrasinin gelişiminin bir parçasıdır.*

2. öğrenci: *Monarşiyi kaldırarak dünyada ilk adım olarak bilinir. Sonradan halka da uygulandığı için gelişim açısından iyi buluyorum.*

3. öğrenci: *Magna Carta ile kralın sonsuz yetkisi kısıtlanmıştır. Bu bir demokrasileşme hareketidir.*

Magna Carta kralın gücünün üstünde bir kanun gücünün olması açısından değerlendirildiğinde tarihimizdeki hangi belgeye benzetilebilir?

1. öğrenci: *Osmanlı Devleti'ndeki Sened-i İttifak ve Tanzimat Fermanına benzetebiliriz.*

2. öğrenci: *Abdulhamit döneminde imzalanan Tanzimat Fermanına benzetiyorum.*

3. öğrenci: *II. Mahmut'un Ayanlar ile imzaladığı 1808 Sened-i İttifakına benzetilir.*

Öğrencilerin “Demokrasiye İlk Adım” örnek olayına ilişkin verdikleri yanıtlar incelendiğinde, İngiltere kralı Yurtsuz John'un yerinde kendileri olsaydı belgeyi zorunlu olarak imzalayacaklarını fakat Magna Carta'nın imzalandığı dönemde İngiltere'de eşitlik kavramının olmadığını ifade etmişlerdir. Magna Carta'nın getirmiş olduğu hak ve özgürlüklerin önce din adamlarına daha sonra soylulara son olarak da halka verilmesini, öğrencilerin hiçbiri doğru bulmamış ve herkesin eşit olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğrenciler 1215 yılında imzalanan Magna Carta'yı demokrasinin gelişimi açısından önemli bir belge olduğunu kralın sonsuz yetkilerini sınırlandığını, demokrasinin gelişmeye başladığını ifade etmişlerdir. Öğrenciler Magna Carta'yı kralın gücünün üstünde bir kanun gücünün olması açısından günümüzde Tanzimat Fermanı ve Sened-i İttifak'a benzetmişlerdir. Dolayısıyla öğrencilerin “Demokrasiye İlk Adım” örnek olayına verdikleri yanıtların, örnek olayın kazandırmak istediği amaçları uygun olduğu görülmektedir.

Örnek olay 2 (Hatı Çırpan).

“Hatı Çırpan” örnek olayı, Atatürk’ün Türk demokrasisinin gelişimine katkılarını açıklar. Demokrasinin uygulanma süreçlerinde karşılaşılan sorunları analiz eder. Demokrasinin ortaya çıkışını, gelişim evrelerini ve günümüzde ifade ettiği anlamları açıklar kazanımlarına yönelik hazırlanmıştır.

“Hatı Çırpan” örnek olayına ilişkin öğrencilerin açık uçlu sorulara verdikleri ifadelerden ortaya çıkan tema ve kodlamalar Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20. *Hatı Çırpan Örnek Olayı Tema ve Kodlamalar*

Tema	Kodlama	Frekans
Hatı Hanım olsaydım	İnsanların yardımında koşma	2
	Dürüst ve beraberlik tavsiye etme	1
	Cinsiyet eşitliği	1
	Görevi yerine getirme	3
	Teklifi kabul etme	3
Seçme ve seçilme hakkı olmaması	Kötü hissedirdim	1
	Karşı çıkardım	1
	Eşitsizlik düşündüm	4
	Kadınların önünü açardım	1
Hakların geç verilmesi	Doğru bulmuyorum	10
	Kadın-erkek eşitliği	8
	Kahramanlık	2
Seçme ve seçilme hakkının verilme nedeni	Doğru karar vermeleri	1
	Eşitlik	7
	Yeteneğinin farkına varılması	1
	Olmasa demokrasi olmazdı	1
Seçme ve seçilme hakkı ile ilgili düşünce	Kadına değer verme	1
	Eşitlik	3
	Doğru buluyorum	6

Öğrencilerin “Hatı Çırpan” örnek olaylar verdikleri yanıtlar, sorular doğrusunda 5 temaya ayrılmış ve bu temalar içerisinde kodlamalar gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda Örnek olayda geçen Hatı Hanım olsaydım temasında kodlamalar; insanların yardımına koşardım (n=2), dürüst ve beraberlik tavsiye etme (n=1), cinsiyet eşitliği (n=1), görevi yerine getirme

(n=3), teklifi kabul etme (n=3) şeklinde ortaya çıkmıştır. Seçme ve seçilme hakkı olmaması temasında kodlamalar; kötü hissedirdim (n=1), karşı çıkardım (n=1), eşitsizlik düşündüm (n=4), kadınların önünü açardım (n=1) şekilde; hakların geç verilmesi temasında kodlamalar; doğru bulmuyorum (n=10) ve kadın erkek eşitliği (n=8) şeklinde ortaya çıkmıştır. Seçme ve seçilme hakkının verilmesi nedeni temasında kodlamalar; kahramanlık (n=2), doğru karar vermeleri (n=1), eşitlik (n=7) ve yeteneğinin farkına varılması (n=1) şeklinde; seçme ve seçilme hakkı ile ilgili düşünce temasında kodlamalar; olmazsa demokrasi olmazdı (n=1), kadına değer verme (n=1), eşitlik (n=3) ve doğru buluyorum (n=6) şeklinde ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin “Hatı Çırpan” örnek olayına verdikleri yanırlar aşağıda verilmiştir;

Siz Hatı Hanım’ın yerinde olsaydınız nasıl davranırdınız?

1. öğrenci: *Ben de aynı hatı hanım gibi köylülerin önemli ihtiyaçlarını giderir ve Atatürk’ün teklifini kabul eder ve köylüye daha iyi yardımlar yapardım.*
2. öğrenci: *Herkesin dürüst olması ve beraberlik içinde olmamızı söylerdim*
3. öğrenci: *Çoğu insanın yardımına koşar Muhtarlığı mı fazlasıyla yerine getirmeye çalışırdım*
4. öğrenci: *Mutlaka halkı dinler ve kadınların erkekten Farklı olmadığını ortaya koyardım*
5. öğrenci: *Aynı şekilde bir Muhtar olarak bütün vazifelerimi istisnasız önemle yapardım Çünkü bu benim görevim Atatürk’ün vekillik teklifini değerlendirebilirsin. Çünkü artık haklarım var.*
6. öğrenci: *Milletvekili teklifini kabul ederdim böyle bir teklife çok sevinir ve millet uğruna yararda bulunurdu*
7. öğrenci: *Görevimi üslup ve layıkıyla yerine getirmeye çalışırdı.*
8. öğrenci: *Bu avantajdan faydalanır ve ülkeyi kalkındıracak daha iyi içerikler üretmeye çalışırdım.*
9. öğrenci: *Seçimlere girmeyi soruyorsanız Eğer Evet girerdim hem benim için iyi bir adım hem de babamın yadigarı olurdu.*
10. öğrenci: *Bir kadın olarak gurur duyardım ve ülkemın gelişmesi için her şeyi yapardım.*

Kadına seçme ve seçilme hakkının verilmediği dönemlerde yaşıyor olsaydınız neler hissederdiniz?

1. öğrenci: Ben kendimi kötü hissederdim. Çünkü erkeklere haklar verilirken bize hiçbir hakkın verilmemesi hele de seçme ve seçilme hakkının verilmesi çok kötü bir davranıştır. O yüzden kendimi kötü hissederdim.

2. öğrenci: Ben buna karşı çıkardım. Çünkü herkes eşit olduğu için erkeğe veriliyorsa kadına da verilmeli

3. öğrenci: Erkeklerin kadınlardan üstün olduğunu düşünürdüm ve bunu düşündüğüm için de kendime güvenim olmazdı.

4. öğrenci: Kadınlara değer verilmediğini düşünerek çok üzülürdüm

5. öğrenci: Atatürk'e olan hayranlığım çok daha fazla olurdu Ayrıca Özgür olmanın da verdiği mutlulukla pozitif bir insan olup daha verimli hale gelirdi

6. öğrenci: Eşitliğin olmadığı bir dünyada üzülürdüm

7. öğrenci: Orta da büyük bir yanlışlık ve adaletsiz olduğunu hissederdim bunun değişmesi için elimden geleni yapardım

8. öğrenci: Erkeklerle eşit olduğum için sevinirdim ve satı hanım gibi seçimlere katılırdım

9. öğrenci: Bence eşitlik olmazdı ve kargaşa olurdu.

10. öğrenci: Çok onur ve gurur duyardım. Ayriyeten tüm kadınların önüne açardım.

Kadınlara siyasi hakların geç verilmesini doğru buluyor musunuz?

1. öğrenci: Hayır doğru bulmuyorum Çünkü bu ülkede et buraya cinsiyet ayrımı yapılmadan herkese eşit haklar verilmesi gerekir.

2. öğrenci: Hayır bence Türkiye Cumhuriyet olduğu zamandan beri bu haklara sahip olmalıydı

3. öğrenci: Hayır doğru bulmuyorum siyasi haklar eşit ve erkekler ile aynı anda verilmeli.

4. öğrenci: Hayır çünkü erkekler hangi hakkı alırsa kadınlarda almalı diye düşünüyorum

5. öğrenci: Hayır kadınların siyasi haklarının önceden verilmesi gerekirdi

6. öğrenci: Hayır çünkü bu dünyada herkesin eşit olduğunu düşünüyorum

7. öğrenci: Hayır kadınlarda bu millet için önemlidir. Hz Muhammed'in Veda Hutbesi'nde belirttiği kadının önemini biz daha erken anlamalıydık.

8. öğrenci: Hayır tüm insanların hakları doğuştan eşit olmalıydı

9. öğrenci: Doğru bulmuyorum neden bize de erkeklere verildiği sırada verilmesin ki bizim onlardan ne eksikimiz var o yüzden doğru bulmuyorum eşitlik olmalıydı

10. öğrenci: Hayır çünkü kadınlar devleti devlet yapan şeydi onların da siyasi haklar olmalıdır.

Kadınlara seçme ve seçilme hakkı hangi amaçla verilmiş olabilir?

1. öğrenci: Kadınlar Milli Mücadele sürecinde kahramanca savaşmışlardır ve artık devlet onların değerini anlamıştır.

2. öğrenci: Çünkü kadınlar Her işin üstesinden gelebilecek harika bir varlıktır. Hem doğru karar verir hem de çok iyi yönetici olur savaşlar kahramanca savaşan kadınlardan bahsediyoruz Sizce onu yapan bir kadın Ne Yapmaz

3. öğrenci: Çağdaş medeniyetlere yükselerek toplumda eşitlik olsun diye verilmiştir

4. öğrenci: Kadınların devlet yönetimine katılması için hak verilmiştir

5. öğrenci: Çağdaş uygarlık yolunda ilerlemek için ve kadınların erkeklerle eşit haklara sahip olması için verilememiştir

6. öğrenci: Onlar da topluma katılsın onlar da bir birey olsun Türkiye'ye katkıları olsun diye vermiş olabilirsin

7. öğrenci: Bu ülkeyi Dış ülkelerden daha demokratik ve eşit haklara sahip bir ülke olmak için

8. öğrenci: Sadece erkeklerin de kadınların da yapabileceklerinin farkında olduklarından dolayı.

9. öğrenci: Eşitlik amacıyla Erkek kadının ayrımı yapmamak için verilmiş olabilir

10. öğrenci: Sosyal eşitlik sağlamak olabilir benim fikrim erkek kadın arasındaki hiyerarşiyi yok ederek eşitliği sağlamaktır.

Siz demokrasi tarihi açısından önemli bir yere sahip olan kadına seçme ve seçilme hakkının verilmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

1. öğrenci: *Bence güzel yani bizlere hak verilmesi. Eğer biz kadınlara hak verilmeseydi bu ülkede demokrasinin olmadığı söz konusu olurdu.*

2. öğrenci: *Bence çok güzel bir şey kadınların değerli ve herkesin eşit olduğunu anlatabilmek güzel.*

3. öğrenci: *Türkiye Cumhuriyeti adına yapılmış en önemli adımlardan birisidir. Çok mantıklı buluyorum. Ayrıca Atatürk'e olan sevgimin bu olayla iki kat yükseldiğini söylemek istiyorum. Galiba bu hak üzerine konuşmak haddim değil. Çünkü beni geçecek derecede şerefli bir konudur her seferinde hayran kalıyorum.*

4. öğrenci: *Bence çok iyi bir şey. Çünkü insan eşittir. Din dil ırk insanları birbirinden alçak ve üstün yapmaz. Erkekler nelere sahipse aynı haklar kadınlara da verilmeli. Ayrıca bu yönetim için de iyi olabilir. Çünkü bence bir konuda herkesin fikri olmalı ve bence bir kadınla bir erkeğin görüşleri aynı olmaz farklı görüşler alınıp en iyisi seçilebilir.*

5. öğrenci: *Kesinlikle doğru bir davranış. Ben o zamanlarda yaşasaydım ve halen daha kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmeseydi o zaman yasaları çiğne ve kendim yapardım.*

6. öğrenci: *Bence güzel bir yöntem. Çünkü bu dünyada herkes eşit ve bundan dolayı haklarımız ve sorumluluklarımızı çok iyi bilmeliyiz*

7. öğrenci: *Çok iyi buluyorum. Çünkü kadın da erkek de insan ve eşit olmalılar. Aynı haklara sahip olup aynı şeyleri yapabilmeliler. Seçme ve seçilme hakkı iyikide verilmiş*

8. öğrenci: *Savaşlara hiçbir şey düşünmeden canlı verebilecek bu kadınlara ne kadar siyasi haklar geç verirse de yönetim açısından iyi yönetim sağlayacaklarını düşünüyorum*

Öğrencilerin Hatı Çırpan örnek olayına verdikleri yanıtlar incelendiğinde, Hatı Çırpan'ın yerinde olsalardı köy halkının ihtiyaçlarını yerine getireceklerini ve bu görevi layıkıyla yerine getireceklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin, kadına seçme ve seçilme hakkının verilmediği dönemde yaşasalardı kendilerini kötü hissedeceklerini, buna karşı çıkacaklarını, erkeklerin kadınlardan üstün olduğunu düşüneceklerini ve kendilerine olan güvenin azalacağını ifade etmişlerdir. Kadınlara siyasi hakların geç verilmesi ile ilgili olarak, öğrencilerin bu kararı doğru bulmadıklarını ve cumhuriyetin ilk dönemlerinden itibaren kadınlara siyasi hakların verilmiş olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Öğrenciler, kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi ile ilgili olarak kadınların milli mücadelede kahramanca savaştıklarını, her işin üstesinden gelebilecek güçte olduklarını,

kadınların devlet yönetimine katılmaları gerektiğini ifade ederek, seçme ve seçilme hakkının kadınlara ülkenin diğer devletlerden daha demokratik ve eşit haklara sahip olduğunu göstermek, eşitlik ve cinsiyet ayrımı olmadığını ortaya koymak için verilmiş olduğuna vurgu yapmışlardır.

Öğrenciler, kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesini demokrasi açısından bir gelişme olarak görmektedirler. Görüleceği üzere Hatı Çırpan örnek olayında yer alan ve öğrencilere kazandırılması amaçlanan niteliklerin öğrenciler tarafından benimsendiği anlaşılmaktadır.

Örnek olay 3 (Yaşlı Gönüllere Refakat).

“Yaşlı Gönüllere Refakat” örnek olayı, Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin temel niteliklerini toplumsal hayattaki uygulamalarla ilişkilendirir kazanımlarına yönelik hazırlanmıştır.

“Yaşlı Gönüllere Refakat” örnek olayına ilişkin öğrencilerin açık uçlu sorulara verdikleri ifadelerden ortaya çıkan tema ve kodlamalar Tablo 21’de verilmiştir.

Tablo 21. *Yaşlı Gönüllere Refakat Örnek Olayı Tema ve Kodlamalar*

Tema	Kodlama	Frekans
Hizmetleri yeterli bulma	Yeterli Değil	4
	Daha da geliştirilmeli	2
	Yeterli	1
	Manevi	1
	Gezi	1
Ek hizmetler neler olabilir	Maaş	1
	Hizmet robotu	1
	Egzersiz	1
	Gıda-Kıyafet	2
	Onlarla vakit geçirme	1
	Ziyaret	1

Tablo 21. (devamı)

Güvenli yaşam sürdürebilme	Özel huzurevi açma	2
	Vakit geçirme	1
	Huzurevi yaş seviyesi düşürme	1
	Huzurevini iyileştirme	1
	Güvenlik Sistemi	1
	Şehirden uzaklaştırma	1
	Sevgi gösterme	1
Hayat standartları sosyal devletin gereği	Sosyal devlet bunu yapmak zorunda	7
	Önemli hale gelme	8
Nüfus artışının yaşlı hizmetlerine etkisi	Yaşlı sayısı artmakta	2
	Huzurevi yaşı düşmeli	1
	Huzurevi sayısı artırılmalı	2

Öğrencilerin “Yaşlı Gönüllere Refakat” örnek olayına verdikleri yanıtlar sorular doğrultusunda 5 temaya ayrılmış ve bu temalar içerisinde kodlamalar gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda hizmetleri yeterli bulma temasında yeterli değil (n=4), daha da geliştirilmeli (n=2) ve yeterli (n=1) şeklinde; hizmetler neler olabilir temasında manevi (n=1), gezi (n=1), maaş (n=1), hizmet robotu (n=1), egzersiz (n=1), gıda-kıyafet (n=2), onlarla vakit geçirme (n=1) ve ziyaret (n=1) şeklinde; güvenli yaşam sürdürebilme temasında özel huzurevi açma (n=2), vakit geçirme (n=1), huzurevi yaş seviyesi düşürme (n=1), huzurevine iyileştirme (n=1), güvenlik sistemi (n=1), şehirden uzaklaştırma (n=1) ve sevgi gösterme (n=1) şeklinde kodlamalar ortaya çıkmıştır. Ayrıca hayat standartları sosyal devletin gereği temasında kodlamalar sosyal devlet bunu yapmak zorunda (n=7); Nüfus artışının yaşlı hizmetlerine etkisi temasında kodlamalar önemli hale gelme (n=8), yaşlı sayısı artmakta (n=2), huzurevi yaşlı düşmeli (n=1) ve huzurevi sayısı artırılmalı (n=2) şeklinde ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin “Yaşlı Gönüllere Refakat” örnek olayına verdikleri yanıtlar aşağıda verilmiştir;

Yaşlılara Evde Bakım Projesi kapsamında verilen bu hizmetleri yeterli buluyor musunuz?

1. öğrenci: Bulmuyorum Çünkü Erzurum'da sadece 116 yaşlı yok binlerce yaşlı var hatta Türkiye'de milyonlarcası var

2. öğrenci: Hayır çalışan sayısının artırılıp yaşların evleri daha çok ziyaret edilmeli ve ihtiyacı daha iyi karşılanmalı

3. öğrenci: iyi bir proje ama daha fazla yeniliklerin katılması gerekiyor, mesela bedava yiyecek huzurevlerinin daha iyi olması gibi

4. öğrenci: Bana kalırsa belli bir yere kadar yeterlidir. Evet çok güzel bir uygulama lakin psikolojik bir destek de verilseymiş daha güzel olurmuş.

5. öğrenci: Hayır bu projenin daha çok olması ve neredeyse tüm Türkiye'deki yaşlılara bakım ve yardım yapılması gereklidir.

7. öğrenci: Bu hizmetleri maddi ve manevi her yönden yeterli buluyorum

8. öğrenci: Hayır ben bu hizmetleri yeterli bulmuyorum Çünkü Erzurum'da sadece 116 yaşlı yok binlerce yaşlı var hatta Türkiye'de milyonlarcası var.

Sizce yaşlıların istek ve ihtiyaçları doğrultusunda başka ne tür hizmetler verilmelidir?

1. öğrenci: Sadece temizlik olarak değil manevi olarak da yararlanmalarını sağladım

2. öğrenci: Bence her türlü geziler verilmeli ve her hafta genç ve çocuklar onları ziyaret edip yalnız bırakmamalı Ayrıca Huzurevleri yaptır bazı günlerde eğlence yaptır

3. öğrenci: Emeklilerin maaşlarından yaşları da vermeliler bence çünkü yaşlıların birçok sorunu olabilir mesela huzurevine gidecek parası olmayabilir ve çocukları tarafından terk edilmiş olabilir. Ben olsaydım yaşlılara maaş verirdim

4. öğrenci: Bence yaşlıların güvenli bir ortamda yaşamlarını sürdürebilmeleri için yaşlılara yardım edecek bir robot geliştirilmeli

5. öğrenci: Bence fiziksel aktiviteler yaşlılar için çok önemlidir sebebi artık güçsüzleşmiş eklemlerin kasların yeniden adapte olmasıdır dışarıya çıkarılıp hava almak ve egzersiz yapmak gibi hizmetler de verilmelidir

6. öğrenci: Ben olsam yaşlılara bedava yiyecek dağıtırdım ve huzurevlerini daha iyi hale getirirdim

7. öğrenci: Sadece bir proje kapsamında değil yaşlarla daha çok vakit geçirilmeli ve yaşlılara verilen hizmetler ihtiyaçlarla sınırlı kalmamalı

8. öğrenci: Daha uzun süre bu hizmetler verilebilir belli günlerde erzak kıyafet yardımı yapılabilir mesela her ay bir yaşlının faturası ödenebilir

9. öğrenci: Bence ayda yada yılda bir defa torunlarının veya evlatlarının yanına götürülmesi verilen en iyi hizmet olabilir.

Siz olsaydınız yaşlı bireylerin güvenli bir ortamda yaşamlarını sürdürebilmeleri için neler yapardınız?

1. öğrenci: Özel bir huzurevi açıp mülkiyetini yaşlılara verirdim ve orada yaşamlarını istediği gibi geçirirlerdi

2. öğrenci: Her yönden sağlıklı bir ortam hazırlardım. Özel Huzur evlerini ücretsiz yapardım

3. öğrenci: Ben olsam vaktimin çoğunu onlarla geçirmeye çalışırdım ve huzurlu bir ortamda olmalarını sağlardım

4. öğrenci: Ben olsam onlara yemek dağıtırdım ücretsiz sağlık hizmetleri verirdim ve huzurevlerinin yaş seviyesini indirdim huzur evlerini iyileştirirdim

5. öğrenci: Bir güvenlik sistemi hiç fena olmazmış. Ben olsam onların istek ve ihtiyaçlarını karşılamak için daha çok şey yapardım

Vatandaşların belirli bir hayat standartının altına düşmeden yaşayabilmeleri için sosyal ve ekonomik haklarla desteklenmesi sosyal devlet olmanın gereği midir?

1. öğrenci: Evet çünkü biz gelişmiş bir devlet olmak istiyorsak herkes hayat standartının üstünde yaşamalıdır

2. öğrenci: Evet bir ülke eğer sosyal devlet ise bunları yapmak zorundadır

3. öğrenci: Evet çünkü sosyal devlet olmanın gerekleridir bunlar

4. öğrenci: Bence sosyal devleti herkesin ihtiyacını karşılamalıdır

5. öğrenci: Tabii ki. Çünkü sosyal devlet anlayışı bunu gerektirir

Ülkemizde yaşlı nüfusun gün geçtikçe artmasının yaşlılara yönelik yapılan hizmetleri daha da önemli hale getirdiğini düşünüyor musunuz?

1. öğrenci: Yaşlı sayısının artması hizmetleri daha da önemli hale getirdiğini düşünüyorum Ayrıca bakım evlerine kayıt olma 65 Yaş olmasında beğenmiyorum 55 yaş olsa daha iyi olur

2. öğrenci: Yaşlı nüfusun artması yaşlılara yönelik yapılan hizmetleri daha da önemli hale getirmiştir ama huzurevi ve evde bakım projesinden daha geniş kapsamlı projeler tasarlanmalıdır bence

3. öğrenci: *Bence hayır daha çok hizmet daha çok ihtiyaçlarını giderilmesi demektir Her şehirde en az beş altı tane huzurevinin bulunması gerekir Böylece daha önemli hale gelmiş olurdu*

4. öğrenci: *Evet Çünkü artık yaşlılarımıza çok iyi bakılıyor ama bazı ilçelerdeki yaşlılara yardım edilemiyor Onun dışında önemli olduğunu düşünüyorum*

5. öğrenci: *Hayır düşünmüyorum çünkü ülkemizde hala yardıma ihtiyacı olan yaşlılar var çoğuna yardım etmedikleri için yaşlarının gün geçtikçe daha çok hastalanmaya başladıklarını duyuyorum Bence daha çok daha yardım etmeleri gerekir*

6. öğrenci: *Ben yapılan hizmetlerin önemli hale geldiğini düşünmüyorum çünkü Erzurum'un 700 bin nüfusu var bundan 200000 yaşlı nüfus olsa sadece 116 yaşlının evine gidilmesi yaşlıların öneme alınmadığını gösterir*

Öğrencilerin “Yaşlı Gönüllere Refakat” örnek olayına ilişkin açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar incelendiğinde, evde yaşlı bakımı projesi kapsamında verilen hizmetlerin öğrenciler tarafından yeterli bulunmadığı, iyi bir proje olarak görülmesine rağmen daha farklı isteklerinin de olduğu ifade edilmiştir. Bununla birlikte yaşlılara psikolojik destek verilmesi, projenin daha kapsamlı hale getirilmesi, sınırlı sayıdaki yaşlılara değil bütün yaşlılara hizmet götürülmesi gerektiği şeklinde önerilere yer verilmiştir.

Öğrenciler yaşlılara istek ve ihtiyaçları doğrultusunda ne tür hizmetler verilmesi gerektiği ile ilgili olarak temizlik hizmetinin yanında manevi hizmetlerin de verilmesi, geziler yapılması, huzur evine gidecek parası olmayan yaşlılara maddi yardım yapılması, yaşlılara hizmet etmek için robot geliştirilmesi, fiziksel aktivitelere yer verilmesi, yapılan hizmetlerin uzun süreli olması, yalnızca bir proje ile değil bu hizmetin sürekli hale getirilmesi ifadelerine yer verilmiştir.

Öğrencilerin yaşlı bireylerin güvenli ortamda yaşam sürdürebilmeleri için siz olsaydınız ne yapardınız? sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde; sağlıklı bir ortam hazırlama, vaktinin çoğunu onlarla geçirme, onlara yemek dağıtma, ücretsiz sağlık hizmeti verme, güvenlik sistemi oluşturma, şehrin görüntülü ortamından uzaklaştırma, okuldaki öğrencileri gezi kapsamında ziyaret ettirme ve onlara sevgi gösterme şeklinde ifadelere yer verildiği görülmektedir.

Öğrenciler, vatandaşların belirli hayat standartlarının altına düşmeden yaşayabilmelerini sosyal devlet açısından değerlendirdiklerinde; herkesin hayat standardının asgari de olsa insanca yaşayabilecek düzeyde olması gerektiğini, yaşlı ya da genç bütün

vatandaşların temel ihtiyaçlarının devlet tarafından karşılanması gerektiği ifadelerine yer vermişlerdir.

Öğrenciler, ülkemizde yaşlı nüfusun gittikçe artmasının yaşlılara yönelik hizmetleri etkilemesi ile ilgili olarak; yaşlı bakım hizmetlerinin daha önemli hale geldiğini, huzurevi ve evde bakım hizmetlerinin daha nitelikli olması gerektiğini, bu konuda daha fazla çözüm önerilerinin geliştirilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Elde edilen verilerden hareketle öğrencilerin yaşlılara ilişkin bu örnek olayda kazandırılması amaçlanan hedeflere ulaştıkları görülmektedir.

Örnek olay 4 (Zafer Destanı).

“Zafer Destanı” örnek olayı, demokrasinin uygulanma süreçlerinde karşılaşılan sorunları analiz eder. Demokrasinin ortaya çıkışını, gelişim evrelerini ve günümüzde ifade ettiği anlamları açıklar kazanımlarına yönelik hazırlanmıştır.

“Zafer destanı” örnek olayına verilen ifadelerden ortaya çıkan tema ve kodlamalar Tablo 22’de verilmiştir.

Tablo 22. *Zafer Destanı Örnek Olayı Tema ve Kodlamalar*

Tema	Kodlama	Frekans
Darbede hissedilenler	Çok kötü	4
	Şaşırma	3
	Korku	5
	Anlayamama	2
	Uyuyamama	1
	Üzülme	2
	Dua	1
Halil İbrahim Yıldırım gibi olma	Aynısını yapardım	9
	Hiçkimse bunu yapmazdı	1
	Kaygılıyım	7
	Devlet sarsıldı	1
Gelecek kaygıları	Haklardan mahrum olma	1
	Kaygılanmadım	1
	Amerika sömürgesi olma	1
	Çanakkale	3
Tarihteki örnek	Örneği yok	2
	Kurtuluş savaşı	2
	Diğer darbeler	2

Öğrencilerin “Zafer Destanı” örnek olayına verdikleri yanıtlar sorular doğrultusunda 4 tema altında kodlanarak verilmiştir. Bu bağlamda darbede hissedilenler temasında kodlamalar; çok kötü (n=4), şaşırma (n=3), korku (n=5), anlayamama (n=2), uyuyamama (n=1), üzülmeye (n=2) ve dua (n=1) şeklinde; Halil İbrahim Yıldırım gibi olma temasında kodlamalar aynısını yapardım (n=9), hiç kimse bunu yapmazdı (n=1) şeklinde; gelecek kaygıları temasında kodlamalar; kaygılıyım (n=7), devlet sarsıldı (n=1), haklardan mahrum olma (n=1), kaygılanmadım (n=1) ve Amerika sömürgesi olma (n=1) şeklinde; tarihteki örnek temasında ise kodlamalar; Çanakkale (n=3), örneğin yok (n=2), Kurtuluş Savaşı (n=2) ve diğer darbeler (n=2) şeklinde ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin zafer destanı örnek olayına verdikleri yanıtlar aşağıda verilmiştir;

15 Temmuz darbe gecesi siz neler hissettiniz yaşananlar karşısında ilk tepkiniz ne oldu?

1. öğrenci: 15 Temmuz darbe gecesi Kendimi çok kötü hissettim ve çok şaşırdım
2. öğrenci: İlk önce kötü mü iyi mi bilemedim sonra haberlerden ve ailemden duydum ki kötüymüş babamı meydana inmesi ile korktum ama Allah'a şükür bir şey olmadı sonraki gün askerlerin teslim olması ile sevindim
3. öğrenci: Ben darbe gecesi çok korktum çünkü vatanımıza polisimize askerimize zarar verecekler diye
4. öğrenci: 15 Temmuz 2016'da Cumhurbaşkanımızın çıktığı haber programını seyrettim ve içimde kıpır kıpır bir şeyler olmaya başladı daha fazla izleyemedim ve hemen televizyonu kapattım
5. öğrenci: Ne olduğunu anlayamamıştım babamın nöbetçi olduğunu da varsayarak çok paniklemiştim ailecek ne hissedeceğimizi bilememiştik
6. öğrenci: Kendimi çok kötü hissettim olaylarla karşılaştığımda ilk olarak anlamadım ve sonra bunu duyunca endişe içinde saat 1'e kadar uyumadım
7. öğrenci: Ben 15 Temmuz gecesi uyuyordum sabah kalktığımızda okula gittim ve müdür açıklama yapınca çok üzüldüm ve tüm şehitler için dua ettim
8. öğrenci: Ben darbe gecesi çok korktum üzüldüm ve şaşırdım toplumun kendi askeri kendi halkını şehit etti diye
9. öğrenci: Darbeyi bilemediğim için ilk önce hiçbir şey anlamadım ama sonra ne olduğunu anladığım için endişelendim ama her zaman doğru kazanacaktır

10. öğrenci: Daha önce darbe görmediğim için 15 Temmuz darbe saldırısının ne olduğunu anlamaya çalıştım o zaman darbe zaten ne olduğunu bilmiyordum şimdi ise çok iyi biliyorum

11. öğrenci: Ben o gece kendimi çok kötü hissettim çünkü İstanbul'da halka katlettiler ve Meclisi bombaladılar bu yüzden çok korktum

12. öğrenci: Ben ilk defa darbe gecesi yaşamıştım tabii ilk başta korktum hatta bu ülkede yaşayamayacağımı bile düşündüm Ama benim hissettiğim gibi olmadı

Genç yaşına rağmen kahramanlık örneği gösteren ve şehit olan 15 yaşındaki Halil İbrahim Yıldırım'ın yerinde olsaydınız aynı davranışta bulunur muydunuz?

1. öğrenci: Ben Halil İbrahim Yıldırım'ın yerinde olsaydım aynı davranışta bulunurdum ülkemiz ve vatanımız için can verirdim

2. öğrenci: Bence hiç kimse bu davranışta bulunmazdı o gerçekten bir vatan kahramanıdır

3. öğrenci: Elbette yapardım şehitlik çok yüce ve çok güzel bir mertebe onun için hiç düşünmeden canımı verirdim

4. öğrenci: Söz konusu vatansa gerisi teferruattır.

5. öğrenci: Ben de onun yerinde olsaydım meydanlara inip milli iradeye sahip çıkardım

6. öğrenci: Bilmiyorum ama büyük ihtimalle gösterirdim aynı davranışı bu büyük bir cesaret ister çünkü daha 15 yaşında ve gençsin yaşamam için daha çok zamanın var diyorsun ve darbe çıkıyor şehit oluyorsun gerçekten yürek ister

7. öğrenci: Evet nihayetinde vatan söz konusu vatanım için canım dahi fedadır

8. öğrenci: Aynı davranışta bulunurdum Çünkü ucunda ölüm de olsa vatanımı milletimi hiçbir şeye değiştirmem

9. öğrenci: Evet çünkü biz bu vatan üzerinde yaşıyoruz vatansever olmalıyız ve ne olursa olsun canımız pahasına her şeyi yapmalıyız

10. öğrenci: Tabii ki de aynı davranışta bulunurdum sonuçta bu vatan için can vermek her babayiğidin hakkı değildir

Darbe nedeniyle ülke rejiminin tehlikeye düşmesi sizde geleceğe yönelik ne gibi kaygılar oluşturdu?

1. öğrenci: *Bana göre çok büyük kaygılarım var ama ülkedeki vatandaşlar daha neler olabileceğinin ciddiyetinde değiller*

2. öğrenci: *Devlet sarsıldı o kadar polis asker sivil vatandaşımızı kaybettik ülke aşırı derecede üzgünlüğe uğradı şu anda bile tekrar darbe girişimi olacak mı diye bekleyen onlarca yüzlerce vatandaşımız vardır*

3. öğrenci: *Ben çok kaygılanmışım eğer başarılı olurlarsa ülkede demokrasi olmayacaktı*

4. öğrenci: *Darbe başarılı olsaydı bizim haklarımız kısıtlanacaktır örneğin eğitim hakkı yerleşme hakkı gibi istediğimizde sokağa çıkamayacaktık ve vatanımız elden gidecekti*

5. öğrenci: *Geleceğe dair çok kaygılandım çünkü vatan olmazsa hiçbir şey olmaz*

6. öğrenci: *Bu anı tekrar yaşama şehit kaybetme kaygısı ekonomik siyasal açıdan kaygılar oluşturdu bende*

15 Temmuz darbe girişimine karşı gösterilen mücadele tarihimizdeki hangi kahramanlık örneğine benzetilebilir?

1. öğrenci: *Çanakkale zaferinde de böyle bir kahramanlık gösterildi*

2. öğrenci: *15 Temmuz darbe girişimi tarihimizdeki hiçbir olaya benzetilemez çünkü tarihte ilk defa meclis bombalandı*

3. öğrenci: *Bu olay tarihimizdeki hiçbir olaya benzetilemez çünkü bu darbe ülkemizin içindeki insanların ülkenin içindeki insanlarına saldırmasını emrediyor böyle bir olayı daha önce ben hiç görmemiştim İnşallah bir daha da görmem*

4. öğrenci: *5 Temmuz darbe girişimi Kurtuluş savaşımıza benzetilebilir*

5. öğrenci: *Bu olay Kurtuluş Savaşına benzetilebilir*

6. öğrenci: *Darbe girişimi tarihimizde Çanakkale Savaşı'na benzetilebilir çünkü o savaşta da çoluk çocuk genç ihtiyar hepsi savaşa gitmişti*

Öğrencilerin “Zafer Destanı” örnek olayına ilişkin açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar incelendiğinde 15 Temmuz darbe gecesinde kendilerini kötü hissettikleri, ne olduğunu anlayamadıkları darbe gecesinde ülke rejiminin tehlikeye düşmesi ile ilgili olarak gelecek hakkında büyük kaygılar yaşadıkları ifade edilmiştir.

Öğrenciler genç yaşta kahramanlık gösteren ve şehit olan 15 yaşındaki Halil İbrahim Yıldırım'ın yerinde kendilerinin olduğunu düşündüklerinde aynı davranışta bulunacaklarını,

meydanlara inip milli iradeye sahip çıkacaklarını ifade etmişlerdir. Bu durum öğrenciler tarafından bir kahramanlık olarak kabul edilmiştir.

Öğrenciler 15 Temmuz darbe girişimini tarihteki Milli Mücadele örnekleri ile karşılaştırdıklarında Çanakkale zaferi, Kurtuluş Savaşı, 12 Eylül 1980 Darbesi gibi olaylara benzettikleri, bazı öğrencilerin ise darbe girişiminin gerçekleştiği Temmuz ayının hiçbir aya benzemediğini ifade ettikleri tespit edilmiştir. Dolayısıyla “Zafer Destanı” örnek olayı ile kazandırılması hedeflenen kazanımlara öğrencilerin ulaştıkları sonucuna varılmıştır.

Örnek olay 5 (Seçim Şart).

“Seçim Şart” örnek olayı, demokrasinin ortaya çıkışını, gelişim evrelerini ve günümüzde ifade ettiği anlamları açıklar. Atatürk’ün Türk demokrasisinin gelişimine katkılarını açıklar kazanımlarına yönelik hazırlanmıştır.

“Seçim şart” örnek olayına verilen ifadelerden ortaya çıkan tema ve kodlamalar Tablo 23’de gösterilmiştir.

Tablo 23. Seçim Şart Örnek Olayı Tema ve Kodlamalar

Tema	Kodlama	Frekans
	Aynı şeyler	3
İkna etmek için	Yapabileceğim vaatler	7
	Eşit davranma	1
Tutulmayacak söz verme	Yanlış	7
	Yapabileceği söz verilmeli	1
	Uyarma	1
Anne-baba yerinde olma	Destek olma	7
	Sabırlı olma	1
	Uygun değil	3
Meclis seçimleri uygunluğu	Uygun	2
	Gerçekçi olmayan vaatler	4
	Öğretmen seçiyor	2
	İsterdim	10
Ayşegül’ün kazanmasını isteme	Gerçek vaatlerde bulunma	8
	Sorumluluk sahibi	1
	Diğerleri dürüst değil	1

Öğrencilerin seçim şart örnek olayına verdikleri yanıtlar sorular doğrultusunda 5 tema içerisinde kodlanmıştır. Bu bağlamda ikna etmek için temasında kodlamalar; aynı şeyler (n=3), yapabileceğim vaatler (n=7) ve eşit davranma (n=1) şeklinde; tutulmayacak söz verme temasında yanlış (n=7) ve yapabileceği söz verilmeli (n=1) şeklinde; anne-baba yerinde olma temasında kodlamalar; uyarma (n=1), destek olma (n=7) ve sabırlı olma (n=1) şeklinde; meclis seçimleri uygunluğu temasında uygun değil (n=3), uygun (n=2), gerçekçi olmayan vaatler (n=4) ve öğretmen seçiyor (n=2) şeklinde; Ayşegül'ün kazanmasını isteme temasında isterdim (n=10), gerçek vaatlerde bulunma (n=8), sorumluluk sahibi (n=1) ve diğerleri dürüst değil (n=1) şeklinde ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin seçim şart örnek olayına verdikleri yanıtlar aşağıda verilmiştir;

Ayşegül'ün yerinde siz olsaydınız arkadaşlarınızı ikna etmek için neler yapardınız?

1. Öğrenci: *Ben olsam aynı şeyleri yapardım ama gerçekten tutamayacağım sözleri vermeden onlara hiç yanlış bilgi vermez hep doğru konuşturdum*
2. Öğrenci: *Ben olsam yapabileceğim vadilerde bulunuyordum ama eksik kalan şeyleri de gidermeye çalışırdım*
3. Öğrenci: *Vaatler olarak kendi gücümün yeteceği vaatleri söylerdim*
4. Öğrenci: *Ben yerine getiremeyeceğim sözler vermezdim Zaten ben de bilgisayar tablet ve benzeri şeyleri yerine getiremeyeceğimi de biliyorum*
5. Öğrenci: *Herkese eşit davranmam onlar için yeterli bir sebep olacaktır*
6. Öğrenci: *Ben olsam yapamayacağım sözümde duramayacağım şeyleri söylemeye çalışır Aynen Ayşegül gibi davranırdım*
7. Öğrenci: *Boş vaatlerde bulunmazdım her hafta gezi düzenlemek kitap okuma saatleri gibi çalışmalar yapardım*
8. Öğrenci: *Tutamayacağım sözleri vermezdim alçak gönüllü ve mütevazı olurdum*

Propaganda sürecinde diğer adayların tutamayacakları sözleri vermelerini doğru buluyor musunuz?

1. Öğrenci: *Hayır seçimi kazanmak için yalan söylemeleri bence yanlıştır*
2. Öğrenci: *Tutamayacağı sözleri vermelerini doğru bulmuyorum insanları yanıltmak iyi bir şey değildir*

3. Öğrenci: Doğru bulmuyorum ve ben bunu hep söylüyorum tutamayacağın sözü verme

4. Öğrenci: Hayır yapamayacağı valetleri vermeleri yanlış

5. Öğrenci: Ben doğru bulmuyorum Çünkü bu bir okul seçimi sen sözünü tutacaksın şeyleri söyle ki seni seçsinler

6. Öğrenci: Ben doğru bulmuyorum Çünkü bu insanları kandırmak olur

7. Öğrenci: Bence öğrenciler yapabileceklerini söylemeliler

8. Öğrenci: Hayır doğru bulmuyorum Çünkü kişilere kandırmış olurla

Ayşegül'ün anne-babasının yerinde olsaydınız bu durumda nasıl bir yol izlerdiniz?

1. Öğrenci: Yetkili biri ile konuşup öğrencilerini tutamayacak sözler vermemelerini söyledim

2. Öğrenci: Ben olsam aynı şeyi yapardım destek olurdum

3. Öğrenci: Ayşegül'ün anne babasının yerinde olsaydım Ayşegül'ün istediğini yapmasını söyledim

4. Öğrenci: Ben de Ayşegül'ün anne ve babasının yaptığını yapardım

5. Öğrenci: Ben olsam sabırlı olmasını söyledim ve güzel bir konuşma hazırlamasını söyledim

6. Öğrenci: Ben olsam Ayşegül'e destek olurdum

7. Öğrenci: Ben olsam aynı şekilde bir konuşma ile olayı toparlar ve onu motive ederdim

8. Öğrenci: Farklı bir yol izlemezdim elimden gelen en iyi imkanlarla savunmaya çalışırdım

Okul Öğrenci Meclis Seçimlerinin amacına uygun olarak yapıldığını düşünüyor musunuz?

1. Öğrenci: Hayır bizim sınıf temsilcimizi bile öğretmenimiz seçti monarşinin boy gösterdiğini düşünüyorum

2. Öğrenci: Adaylar hep yalan söylüyorlar ve kazanırlarsa haksızlıkla kazanmış olurlar

3. Öğrenci: Meclis seçimlerinde maddi olarak bir şey alıp verilmez bu yüzden hayır

4. Öğrenci: Evet ama öğrencilerin tutamayacağı sözler vermesi yanlış

5. Öğrenci: Okul öğrenci Meclisi seçimlerinin amacına uygun yapıldığını düşünmüyorum çünkü sınıf adayı öğrenciler değil öğretmenler seçiyor

6. Öğrenci: Sözde diyorlar ki okula havuz yaptıracağım okulu şato yapacağım ama ortada hiçbir şey yok bence bu seçimler gereksiz

7. Öğrenci: Okul öğrenci meclis seçimlerinin amacına uygun olarak yapıldığını düşünüyorum

Siz bu okulda seçmen olarak oy kullanıyor olsaydınız Ayşegül'ün Okul Meclis Seçimini kazanmasını ister miydiniz? Neden?

1. Öğrenci: Ben genelde oyları boş atıyorum kim olursa olsun sonuçta bir şey yaptıkları yok

2. Öğrenci: Evet ben okulda olsam seçimi Ayşegül'ün kazanmasını isterdim çünkü boş sözlerde bulunup kimseyi kandırmıyor

3. Öğrenci: Ben olsam seçimi Ayşegül'ün kazanmasını isterdim Çünkü diğerlerini verdiği vaatler pek yerine getirilecek gibi olmadığı için

4. Öğrenci: Evet isterdim çünkü Ayşegül gerçek vaatlerde bulunmuştur

5. Öğrenci: Evet boş vaatler vermediği için onu seçerdim

6. Öğrenci: Evet çünkü diğerlerinin yapmayacağını bilir ve doğru dürüst olduğu için onu seçerdim

7. Öğrenci: Aslında ben de aday olsaydım orada rakibim sayılırdı yani kendimin kazanmasını isterdim ama aday değilsem isterdim. Bakış açısına bağlı aslında

8. Öğrenci: Evet çünkü Ayşegül sorumluluk bilincine sahip çok başarılı bir öğrenci

9. Öğrenci: Ben de Ayşegül'ün seçimi kazanmasını isterdim çünkü seçimlerde maddi olarak değil açık sözlü olarak yaptığı için

10. Öğrenci: Ben aynı okulda olsaydım Ayşegül'ün kazanmasını isterdim çünkü başarılı ve sözünde duran bir öğrencidir

11. Öğrenci: Evet isterdim yapamayacağı imkanlarda bulunmuyor doğrulukla baş ederdim

Öğrencilerin “Seçim Şart” örnek olayına ilişkin açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar incelendiğinde; Ayşegül’ün yerinde olsalardı arkadaşlarını ikna etmek için aynı şeyi yapacaklarını, yapabilecekleri vaatleri söyleyecekleri, getiremeyecekleri sözleri vermeyeceklerini ifade edilmiştir. Öğrencilerin propaganda sürecinde diğer adayların yapamayacakları sözleri vermeleri ile ilgili olarak; seçim kazanmak için yalan söylemenin yanlış olduğu, tutamayacakları sözleri vermemeleri çünkü bu durumun insanları kandırmak olduğu ifade edilmiştir. Öğrenciler Ayşegül’ün anne-babasının yerinde olsalardı Ayşegül’e destek olacaklarını, onu motive edeceklerini ifade etmişlerdir. Öğrenciler okul öğrenci meclis seçimlerinin amacına uygun yapılmadığını, öğrencilerin tutmayacakları sözler verdiklerini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte bazı öğrenciler resimlerin amaca uygun olduğunu belirtmişlerdir.

Örnek olayda geçen meclis seçiminde Ayşegül’ün okulunda oy verecek olsalardı nasıl davranış gösterecekleri ile ilgili olarak öğrencilerin oylarını boş atacakları, Ayşegül’ün gerçek vaatlerde bulunduğu bu yüzden onun kazanması gerektiği ifade edilmiştir. Bu örnek olayda geçen doğru olma, sözünde durma gibi önemli değerlerin öğrenciler tarafından benimsendiği görülmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Tartışma ve Sonuç

7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Etkin Vatandaşlık” öğrenme alanı kazanımlarının örnek olay yöntemi ile işlendiği bu deneysel çalışmada, örnek olay yönteminin öğrencilerin problem çözme becerilerine etkisi araştırılmıştır. Elde edilen verilerden hareketle alt problemler dikkate alındığında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmanın birinci alt problemi olan, örnek olay yönteminin uygulanmış olduğu deney ve kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkeni açısından başarı testi öntest ve sontest puanları arasında anlamlı fark olup olmadığı değerlendirildiğinde; deney grubundaki öğrencilerin öntest puan ortalamalarının 9. 19 sontest puan ortalamalarının ise 18. 19 olduğu; buna karşılık kontrol grubunun öntest puan ortalamalarının 10. 5 sontest puan ortalamalarının ise 14. 95 olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilere göre başarı testi puanlarının daha fazla artış gösterdiği söylenebilir. Deney ve kontrol grubunda yer alan kız ve erkek öğrencilerin öntest ve sontest sorularına verdiği cevaplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>.05$). Dolayısıyla, deney ve kontrol grubu öğrencilerinin başarı düzeylerinin belirlenmesinde cinsiyet değişkeninin etkili bir faktör olmadığı söylenebilir.

Saral (2008), yapmış olduğu çalışmada örnek olaya dayalı öğrenmenin lise düzeyinde onuncu sınıfta öğretim gören öğrencilerin üzerindeki etkisini araştırmıştır. Araştırmada örnek olaya dayalı öğrenmenin öğrencilerin cinsiyetleri arasında fark meydana gelmediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca İbrahimoglu ve Öztürk (2013), Sosyal Bilgiler dersinde örnek olay yöntemi kullanımının öğrencilerin akademik başarı derse karşı tutum ve eleştirel düşünme becerileri üzerine etkilerin araştırdığı çalışmada cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklar meydana gelmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın ikinci alt problemi olan örnek olay yönteminin uygulanmış olduğu deney grubu öğrencileri ve kontrol grubu öğrencilerinin başarı öntest ve sontest puanları arasındaki anlamlılık değerlendirildiğinde; deney grubunda yer alan öğrencilerin başarı testi öntest ve sontest puanları arasında sontest lehine anlamlı fark ($p<.001$) olduğu tespit edilmiştir. Kontrol grubunda yer alan öğrencilerin de öntest ve sontest sorularına verdiği cevaplar arasında sontest lehine anlamlı fark ($p<.001$) olduğu görülmüştür. Diğer bir ifade ile deney ve kontrol

grubunda yer alan öğrencilerin başarı testi sontestinde daha başarılıdılar. Ayrıca deney ve kontrol grubu öğrencilerin başarı testi öntest ile sontest puanları arasında anlamlı farklılaşma bulunurken öntest ile sontest arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır ($p>.05$).

Adalı (2005) ilköğretim 5. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirdiği araştırmasında Örnek olay yönteminin öğrencilerin akademik başarılarına artırdı sonucuna ulaşmıştır. Horzum ve Alper (2006) yaptığı araştırmasında fen bilgisi derslerinde Örnek olay yöntemi ile geleneksel Öğretim yöntemini karşılaştırılmış ve örnek olay yönteminin öğrencilerin akademik başarıları üzerinde daha etkili bir yöntem olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yine Sancar (2010) ilköğretim 1. kademe öğrencilerinin fen öğretimindeki etkililiğini araştırdığı çalışmasında, öğrencilerin başarıları üzerinde örnek olay yönteminin etkili olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Ayrıca Çengelci (2010) tarafından yapılan ilköğretim öğrencilerinin değer kazanımlarına ilişkin çalışmada örnek olay yöntemi kullanılmış ve öğrencilerin değer kazanımları üzerinde Örnek olay yönteminin etkili bir yöntem olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bozkurt (2015) Sosyal Bilgiler dersinde değerlerin kazandırılmasına yönelik örnek olay yöntemini etkililiğinin araştırıldığı çalışmada öğrencilerin akademik başarıları üzerinde örnek olay yönteminin etkili olduğu sonucunu ortaya koymuştur. Akgün (2013) yapmış olduğu araştırmada, 8. sınıf Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi dersinde örnek olay yöntemi kullanılarak, öğrencilerin öğrenme düzeyini ve bilgilerin kalıcılığa etkisini incelenmiştir. Sonuç olarak deney grubunun kalıcılık testinin puanlarının, kontrol grubuna oranla daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Altun (2004)'un yapmış olduğu çalışmanın amacı ilköğretim altıncı sınıf seviyesinde bulunan Sosyal Bilgiler dersinin ünitelerinden biri olan “Türkiye Tarih” konusuyla alakalı problem çözme yönteminin kalıcılığını ve öğrencilerin derse karşı tutumuna olan etkisini incelemiştir, Araştırma sonucunda problem çözme yöntemi ile öğretim yapmakta olan bir grubun düzeyinin kalıcılığı ve geleneksel öğretim yapılan grubun kalıcılığı arasında bir kıyaslama yapıldığında deney grubunun daha yüksek oranda kalıcılığa sahip olduğu görülmüştür. Uluyol (2011) web destekli örnek olay yönteminde çoklu bakış açısı ve yüz yüze etkileşimin öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerine etkisini incelemiş ve örnek olay yöntemi içerisinde bulunan çoklu bakış açıları ve birebir etkileşimin öğrencilerin eleştirel düşünebilmesini sağladığı ve bu becerileri doğrudan etkilediği ifade edilmiştir. Aydemir (2010) Sosyal Bilgiler öğretiminde örnek olay yönteminin öğrencilerin çevre bilincine ve çevreye yönelik tutumlarına etkisini incelemiş olduğu çalışmada deney grubunu daha anlamlı bir sonuca ulaştığı ifade edilmiştir.

İbrahimoglu (2010) 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde örnek olay kullanımının öğrencilerin akademik başarı derse karşı tutum ve eleştirel düşünme becerileri üzerine etkilerini araştırdığı çalışmada örnek olay yöntemi kullanımının öğrencilerin ders başarıları üzerinde olumlu yönde etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte Pehlivanlar (2005) yapmış olduğu bu çalışma öğrencilerin günlük yaşamındaki olayları yorumlama düzeylerine göre detaylandırılmış ve ortaya çıkan sonuçların kontrol grubundaki öğrencilerden daha anlamlı olduğu ve deney grubunda istatistiksel olarak kontrol grubundan daha başarılı olduğu ortaya konulmuştur. Şimşek (2006) örnek olaya dayalı öğretimin ilköğretim hayat bilgisi dersinde akademik başarıya ve öğrenmede kalıcılığa etkisini araştırdığı çalışmasında örnek olaya dayalı öğrenme yönteminin benimsendiği deney grubu öğrencileri üzerinde akademik başarıların daha fazla yükseldiği tespit edilmiştir. Saral (2008) ise yapmış olduğu çalışmasında örnek olaya dayalı öğrenmenin lise düzeyinde onuncu sınıfta öğretim gören öğrencilerin üzerindeki etkisini araştırmıştır. Ortaya çıkan sonuçlar örnek olaya dayalı öğrenmenin öğrencilerdeki akademik başarı düzeyi üzerinde etkili olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca İbrahimoglu ve Öztürk (2013) Sosyal Bilgiler dersinde örnek olay yöntemi kullanımının öğrencilerin akademik başarı derse karşı tutum ve eleştirel düşünme becerileri üzerine etkilerin araştırdığı çalışmasında deney grubundaki öğrencilerin eleştirel düşünme beceri puanları, ders başarıları ve derse yönelik tutum puanları, kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan, örnek olay yönteminin uygulanmış olduğu deney grubu ve kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkeni açısından problem çözme beceri düzeyleri öntest ve sontest puanları arasındaki ilişki analiz edildiğinde; öğrencilerin problem çözme beceri düzeylerine ilişkin puanlar incelendiğinde deney (ortalama puanı 3.32) ve kontrol (ortalama puanı 3.20) grupları öntest puanları arasında farkın çok düşük olduğu ve puanların birbirine denk olduğu görülmektedir. Deney ve kontrol grubunda yer alan kız ve erkek öğrencilerin öntest sorularına verdiği cevapların ortalamaları arasında anlamlı fark olmadığı ($p>.05$) tespit edilmiştir. Deney ve kontrol grubunda yer alan kız ve erkek öğrencilerin sontest sorularına verdikleri cevapların ortalamaları arasında anlamlı fark ($p>.05$) olmadığı görülmüştür. Diğer bir ifade ile deney ve kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyetleri, öğrencilerin problem çözme becerisi başarı düzeylerini etkileyen bir değişken olmadığı söylenebilir.

Uluyol (2011) web destekli örnek olay yönteminde çoklu bakış açısı ve yüz yüze etkileşimin öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerine etkisini incelemiş ve öğrencilerin

eleştirel düşünme becerilerinin ortalama puanları artmış ancak bu puanları arasındaki cinsiyet değişkenine göre fark meydana gelmediği sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmanın dördüncü alt problemi ise, örnek olay yönteminin uygulanmış olduğu deney grubu öğrencileri ve kontrol grubu öğrencilerinin problem çözme ölçeği öntest ve sontest puanları arasında bağımlı örneklem t testi ve öntest ve sontest arasındaki ilişki durumu için Pearson Product-Moment Korelasyon testi yapılmıştır. Sonuçta, deney grubunda yer alan öğrencilerin öntest ve sontest sorularına verdiği cevapların ortalamaları arasında anlamlı fark olmadığı ($p>.05$) tespit edilmiştir. Bener durum kontrol grubunda yer alan öğrencilerin öntest ve sontest sorularına verdiği cevapların ortalamaları arasında da anlamlı fark olmadığı ($p>.05$) tespit edilmiştir. Ayrıca deney ve kontrol grubu öğrencilerin problem çözme becerisi öntest ile sontest arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır ($p>0.05$).

İbrahimoğlu (2010) 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde örnek olay kullanımının öğrencilerin akademik başarı derse karşı tutum ve eleştirel düşünme becerileri üzerine etkilerini araştırdığı çalışmada örnek olay yöntemi kullanımının öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri üzerinde olumlu yönde etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Aşıroğlu (2014) örnek olay yönteminin fen ve teknoloji dersi etkinliklerinin 5. sınıf öğrencilerin problem çözme becerileri ve başarıları üzerindeki etkisi adlı çalışmada örnek olay yöntemine uygun olarak hazırlanan etkinliklerin Fen Bilimleri dersi eğitiminin öğrencilerin problem çözme becerilerini olumlu yönde etkilediği belirtilmiştir. Mutlu Aydın (2013) Türkiye’de ilkökul 4. sınıfta yapılan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin problem çözme becerisine etkisi adlı yüksek lisans çalışmasında, yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin problem çözme becerilerine ilişkin kendilerine yönelik algılarında anlamlı bir fark tespit etmediğini ifade edilmiştir.

Araştırmada öğrencilerin örnek olaylara ilişkin uygulamalar neticesinde gerçekleştirilen öntest ve sontest analizleri ile elde edilen bulguları destekleyecek şekilde açık uçlu sorulara yer verilmiştir. Araştırmanın beşinci alt problemi olan deney grubundaki öğrencilerin örnek olaylardaki açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde;

Öğrencilerin örnek olaylar ile ilgili olarak açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar incelendiğinde öğrencilerin “Demokrasiye İlk Adım” örnek olayına verdikleri yanıtların, örnek olayın kazandırmak istediği amaçlara uygun olduğu, “Hatı Çırpan” örnek olayında öğrencilere kazandırılması hedeflenen niteliklerin öğrenciler tarafından kazanıldığı görülmektedir. “Yaşlı Gönüllere Refakat” örnek olayında öğrencilere kazandırılması istenen hedeflere ulaştıkları; “Zafer Destanı” örnek olayı ile, öğrencilerin milli mücadele ve milli şuur

ruhunu benimsemiş oldukları görülmektedir. “Seçim Şart” adlı örnek olayın amacına uygun şekilde öğrencilerin davranış sergiledikleri ve örnek olayda geçen doğru olma, dürüstlük, sözünde durma gibi önemli değerlerin öğrenciler tarafından benimsendiği görülmektedir.

Bozkurt (2015), Sosyal Bilgiler dersinde değerlerin kazandırılmasına yönelik örnek olay yöntemini etkililiğinin araştırıldığı çalışmada, öğrencilerin değer kazanımları üzerinde örnek olayların etkili olduğunu ifade etmiştir. İlgili araştırmada öğrencilere yardımseverlik ve dayanışma değerleri ile ilgili örnek olaylar üzerinden uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Ütkür (2016), yapmış olduğu araştırmada, ilkokul 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin hayat bilgisi dersinde kullandığı örnek olay yönteminin, sınıf ortamında nasıl kullanıldığının belirlenmesi ve öğretmenlere sunulan örnek olay eğitimin ve bu eğitim sonrasında meydana gelen değişimin tespit edilmesi amacıyla gerçekleştirdiği çalışmada, öğretmen günlükleri, gözlem formları, öğrencilerle yüz yüze yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler doğrultusunda, verilen eğitim sonrasında, Hayat Bilgisi derslerinde öğretmenlerin örnek olay yöntemini kullanma niteliklerinde olumlu bir değişimin olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca araştırma ile öğrencilerin de öğretim uygulamaları ile işlenen dersleri oldukça beğendikleri ve bu şekilde daha aktif olduklarını düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Aydemir (2010), Sosyal Bilgiler öğretiminde örnek olay yönteminin öğrencilerin çevre bilincine ve çevreye yönelik tutumlarına etkisini incelemiş olduğu çalışmada örnek olay incelemesi öğrenme yönteminin öğrencilerin derse daha çok katılmasını sağladığı ve derse daha fazla ilgi duymasını sağladığını tespit etmiştir.

Öneriler

Araştırmada elde edilen veriler doğrultusunda aşağıdaki önerilere yer verilmiştir;

Araştırma farklı öğrenci grupları ile gerçekleştirilerek örnek olay yönteminin etkililiği, çeşitli örneklerini üzerinde de incelenebilir.

Örnek olay yönteminin etkililiği farklı yöntemler kullanılarak karşılaştırılmalı bir şekilde ortaya konulabilir.

Örnek olay yöntemi, öğrenci başarısını artıran bir yöntem olarak ortaya çıkmış olup, başarıyı etkileyen diğer yöntem ve tekniklerin de bağımsız birer değişken olarak araştırmalarda kullanılması, farklı sonuçların elde edilmesi bakımından önemlidir.

Örnek olay yönteminin akademik başarının yanında, öğrencilerin özgüven ve öz yeterlik düzeylerine ilişkin algıları karşılaştırılabilir.

Örnek olay yöntemi, öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal özellikleri ile karşılaştırılarak,

uygulayıcılara ve araştırmacılara ışık tutan sonuçlar ortaya konulabilir.

Örnek olay yönteminin eğitim uygulamalarında aktif olarak kullanılmasına ilişkin öğretmenler ve bakanlık tarafından gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Adalı, B. (2005). *İlköğretim 5. sınıf fen bilgisi dersinde “virüsler-bakteriler- mantarlar ve protisler” konularının öğretiminde örnek olaya dayalı öğrenme yöntemi kullanılmasının öğrencilerin akademik başarılarına ve fen bilgisi dersine yönelik tutumlarına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No. 187909)
- Akçay, R. C. (2003). Küreselleşme, eğitimsel yoksunluk ve yetişkin eğitimi. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı: 159.
- Akdağ, H. (2009). İlköğretim 6. ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler öğretim programının öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi (Konya İli örneği). *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14, 1-14.
- Akgün, İ. H. (2013). *Sekizinci sınıf vatandaşlık ve demokrasi eğitimi dersinde örnek olay yöntemiyle öğretimin öğrenme düzeyine ve kalıcılığa etkisi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No. 349360)
- Akhan, O. (2011). Sosyal Bilgiler öğretiminde yeni yaklaşımlar-II. *Ankara: Pegem Akademi*.
- AKKOYUN & ÖZTAN; Akt., Taylan, S. (1990). *Heppner’in Problem Çözme Envanterinin Uyarlama, Güvenirlik ve Geçerlik Çalışmaları*. (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No. 11910)
- Aktepe, V. (2010). *İlköğretim 4. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde yardımseverlik değerinin etkinlik temelli öğretimi ve öğrenci tutumlarına etkisi*. (Doktora tezi Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No.279645)
- Alacapınar, F. (2008). Örnek olay yöntemi ve eğitimde örnek olaylar. *Ankara: Anı Yayıncılık*.
- Alacapınar, F. G. (2015). Örnek olay yöntemi ve eğitimde örnek olaylar. *Ankara: Anı Yayıncılık*.
- Alper, A. (2011). Probleme dayalı öğrenme. *Ankara: Pelikan Yayıncılık*.
- Altun, A. (2004). *Sosyal Bilgiler dersinde problem çözme yönteminin öğrencilerin kalıcılık ve derse karşı tutumlarına etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Arklan, Ü., & Taşdemir, E. (2008). Bilgi toplumu ve iletişim: bilginin yayılması sürecinde kitle iletişim araçları ve internet, *Selçuk İletişim*, 5(3), 67-80.
- Aslan, S. (2018). Küreselleşme olgusunun Sosyal Bilgiler eğitimine etkileri, *Harran Maarif Dergisi*, 1(1), 11–23.
- Aşıroğlu, S. (2014). *Aktif öğrenme temelli fen ve teknoloji dersi etkinliklerinin 5. Sınıf öğrencilerin problem çözme becerileri ve başarıları üzerindeki etkisi*. (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No. 370133)

- Aydemir, G. (2010) *Sosyal Bilgiler öğretiminde örnek olay yönteminin öğrencelerin çevre bilincine ve çevreye yönelik tutumlarına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 264106)
- Aydın, M. Z. (2008). Okulda ahlak eğitimi ve ahlak öğretiminde örnek olay incelemesi yöntemi (3. baskı). *Ankara: Nobel Yayıncılık*.
- Başaran Koç, Y. (2017). Sosyal bilimlerde örnekleme kuramı. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(47), 480-495.
- Batıgün Durak, A. (2000). Problem çözmeye yönelik terapiler: Tanımı ve değerlendirme. *Türk Psikoloji Bülteni*, 6(19), 40-48.
- Bayramoğlu, A. Ç. (2016). *Sosyal Bilgiler programında yer alan tarih konularının tarihsel düşünme becerileri açısından değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 421762)
- Bilgili, A. S. (ed.) (2012). Sosyal Bilgilerin temelleri. (5. Baskı). *Ankara: Pegem Akademi*
- Bingham, A. (2004). Çocuklarda problem çözme yeteneklerinin geliştirilmesi. (Çev. A. F. Oğuzkan). *İstanbul: MEB Yayınevi*.
- Boran, A., & Aslaner, R. (2008). Bilim ve sanat merkezlerinde matematik öğretiminde probleme dayalı öğrenme. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 15-32.
- Breton, G. (1999). Some empirical evidence on the superiority of the problem-based learning method. *Accounting education*, 8(1), 1-12.
- Bulut, R. (2018). *Çoklu ortama dayalı Sosyal Bilgiler öğretiminin motivasyon, akademik başarı ve tutuma etkisi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 522697)
- Carr, K. S. (1989). How can we teach critical thinking. *Childhood Education*, 65 (2), 69-73.
- Coştu, B., Ünal, S. & Ayas A. (2007). Günlük yaşamdaki olayların fen bilimleri öğretiminde kullanılması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 8 (1), 197-207.
- Çakır, Ö. (2002). *Fen eğitiminde örnek olaya dayalı bir öğretim yönteminin geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çam, A. (2009). *Örnek olay temelli öğrenme yönteminin öğrencilerin çözünürlük dengesi ile ilgili kavramları anlamalarına etkisi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 255234)
- Çengelci, T. (2010). *İlköğretim beşinci sınıf Sosyal Bilgiler dersinde değerler eğitiminin gerçekleştirilmesine ilişkin bir durum çalışması* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No.258126)
- Çevik, D. B., & Özmaden, M. (2013). Öğretmen adaylarının problem çözme becerileri, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*.2(3), 258-263.

- Çiftçi, S. (2001). *Sosyal Bilgiler öğretiminde problem çözmeye dayalı öğrenme metodunun uygulanmasına yönelik bir değerlendirme* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No.110619)
- Çubukçu, Z., & Gültekin, M. (2006). İlköğretimde öğrencilere kazandırılması gereken sosyal beceriler, *Bilgi*, 37, 155-174.
- Demirel, Ö. (2000). Planlamadan değerlendirmeye öğretme sanatı. *Ankara: Pegem Yayıncılık*.
- Demirel, Ö. (2006). Öğretme sanatı. *Ankara: Pegem Yayıncılık*.
- Dewey, J. (1933). *How we think: a restatement of the relation of reflective thinking to the educative process*. Boston, MA: D. C. Heath & Co Publishers.
- Duch, B. J., Groh, S. E., & Allen, D. E. (2001). *The power of problem-based learning: a practical" how to" for teaching undergraduate courses in any discipline*. Stylus Publishing, LLC..
- DZurilla, T. J., & Nezu, A. M. (1990). Development and preliminary evaluation of the Social ProblemSolving Inventory (SPSI). *Psychological Assessment: A Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 2, 156-163.
- Erden, M. (1996), Sosyal Bilgiler öğretimi, (2. baskı) *Ankara: Alkım Yayınevi*.
- Ergin, A. (2006). *İlköğretim öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersine ilişkin tutumları* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 210939)
- Fer, S., & Cırık, İ. (2007). Yapılandırmacı öğrenme kuramdan uygulamaya. *İstanbul: Morpa Yayıncılık*.
- Ferah, D. (2000). *Kara Harp Okulu öğrencilerinin problem çözme becerilerini algılamalarının ve problem çözme yaklaşım biçimlerinin cinsiyet, sınıf, akademik başarı ve liderlik yapma açısından incelenmesi*, (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 98543)
- Fidan, N. (1996). Eğitim Psikolojisi Okulda Öğrenme Öğretme. *Ankara: Alkım Kitabevi*.
- George, D. & Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference 17. 0 update*. Boston: Pearson.
- Gillham, B. (2000). *Case study research methods*, Bloomsbury Publishing.
- Gözütok, F. D. (2006). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Ekinoks.
- Gülüm, K. & Ulusoy, K., (2008). Sosyal bilgiler dersinde göç konusunun işlenişinde halk türkülerinin kullanılması (örnek bir çalışma). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* 7,112-127.
- Gürel, D., & Çetin, T. (2018). Sosyal Bilgiler Dersi ve Kültür Aktarımında Edindiği Rol Üzerine Bir İnceleme, *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 6(2), 22-40.

- Gürkan, B. (2009). *Sosyal Bilgiler Eğitiminde Güncel Olaylar: İlköğretim Dördüncü ve Beşinci Sınıf Öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Eğitiminde Güncel Olayları Ele Alış Biçimlerinin Değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 241443)
- Güven, İ. (2004). Sosyal bilgiler alanı öğretmen adaylarının okul uygulamalarına yönelik görüşleri üzerine nitel bir araştırma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 4(2), 271-300.
- Halpern, D.F.(1999). Teaching for critical thinking: Helping college students develop the skills and dispositions of a critical thinker. *New directions for teaching and learning*, (80), 69-74.
- Heppner, P. P. (1988). *Problem Solving Inventory (PSI): Research Manual*. Palo Alto, CA. Consulting Psychologists Press
- Herreid, C. (2005). *The Interrupted Case Method*. Journal of College Science Teaching, 35.
- Horzum, M. & Alper, A. (2006). Fen bilgisi dersinde olaya dayalı öğrenme modelinin, bilişsel stilin ve cinsiyetin öğrenci başarısına etkisi. *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 39(2), 151-175.
- İlgin, H. ve Arslan, D. (2012). *Türkçe dersinde metinlerle problem çözme öğretiminin öğrencilerin problem çözme becerilerine etkisi*. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD), 13(2), 157-176.
- İbrahimoğlu, Z. & Öztürk, C. (2013). Sosyal Bilgiler dersinde örnek olay yöntemi kullanımının öğrencilerin akademik başarı ve derse karşı tutum ve eleştirel düşünme becerileri üzerine etkileri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(2), 523-547.
- İbrahimoğlu, Z. (2010). *6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde örnek olay kullanımının öğrencilerin akademik başarı derse karşı tutum ve eleştirel düşünme becerileri üzerine etkileri* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 264150)
- Jonassen, D.H. (1997). Integrating Learning Strategies into Courseware to Facilitate Deeper Processing. In d.H. Jonassen (Ed). *Instructional Design for Microcomputer Courseware*, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Kabapınar, Y. (2007). 1998 ve 2004 öğretim programlarına göre yazılmış hayat bilgisi ve Sosyal Bilgiler ders kitaplarında sosyal olay ve değerlerin sunumu, *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 25, 109-127.
- Kabapınar, Y., & Özkan, Ö. (2012). Hayat bilgisine ilişkin deneyimler sunma boyutunda hayat bilgisi ders kitaplarındaki örnek olaylar ve işlevleri. *M. Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 35, 137-156.
- Kahney, H. (1993). Problem solving : current issues.
- Kahney, Leander (2004, January 28). *Social nets not making friends*. *Wired news*. Retrieved on 3 April, 2004, from <http://www.wired.com/news/culture/0,1284,62070,00.html>.

- Kalaycı, N. (2001). Sosyal Bilgilerde Problem Çözme ve Uygulamalar. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Kan Ç. (2009). Sosyal Bilgiler eğitiminde küresel vatandaşlık. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 25–30.
- Karaca, S. (2017). Ortaokullarda görevli sosyal bilgiler öğretmenlerinin Sosyal bilgiler öğretiminde karşılaştıkları sorunlar (Çorum ili örneği) (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 454780)
- Karaoğlu, İ. B. (1998). Geleneksel öğretim yöntemleri ile işbirlikli öğrenmenin öğrenci başarısı, hatırd tutma ve sınıf yönetimi üzerindeki etkileri (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 74575)
- Karasar, N. (1994). Araştırmalarda rapor hazırlama. Ankara: Araştırmada Eğitim Danışmanlık.
- Karasar, N., (2011). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Koçakoğlu, M. (2008). Probleme dayalı öğrenme ve motivasyon stillerinin öğrencilerin biyoloji dersine karşı tutum ve akademik başarılarına etkisi (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No.22888)
- Korkut, F. (2002). Lise öğrencilerinin problem çözme becerileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 177-184.
- Korkut, H. (1985). Üniversitede Yönetime Katılma. *Amme Gdareesi Dergisi*, 28(4), 81-103.
- Köylü, M. (2007). Küresel bağlamda değerler eğitimine duyulan ihtiyaç. R. Kaymakcan vd. (Ed.), Değerler ve Eğitimi içinde (387-311). *İstanbul: Dem Yayınları*.
- Kumral, O. (2016). Temel Kavramlar [Basic Concepts]. *Öğretim ülke ve Yöntemleri*, 2.
- Küçükahmet, L. (2002). Öğretim ilke ve yöntemleri, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Küçükahmet, L. (2003). Öğretimde planlama ve değerlendirme. Ankara: Nobel Yayınları.
- Küçükahmet, L.(2007). Program geliştirme ve öğretim. Ankara: Nobel yayınevi.
- Macdonald, B. (1975). Case study and the social philosophy of education research. *Cambridge Journal of Education*, 5 (1), 1-9.
- MEB. (2018). Sosyal Bilgiler dersi öğretim programı ilkokul ve ortaokul 4, 5, 6 ve 7. sınıflar. Ankara.
- Morgan, G. A., Gliner, J. A., & Leech, N. L. (2015). Uygulamada araştırma yöntemleri: Desen ve analizi bütünleştiren yaklaşım (Çev.: Volkan Bayar, Çev. Ed.: Selahattin Turan). Ankara: Nobel yayın dağıtım.
- Mostert, M. P. (2007). Challenges of case-based teaching, *The Behavior Analyst Today*, 8 (4), 434-442.

- Mutlu Aydın, S. (2013). *Türkiye’de ilkököl 4. sınıfta yapılan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin problem çözme becerisine etkisi*. (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No. 331736)
- Nuhoğlu, S. (2010). *Coğrafya öğretiminde örnek olay incelemesi yönteminin öğrencilerin akademik başarısına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No. 278004)
- Oğuzkan, A. F. (1985). *Eğitim terimleri sözlüğü*. Ankara: Emel Matbaacılık.
- Özkal, N. (2001). İşbirlikli öğrenmenin Sosyal Bilgiler dersine ilişkin kavram ve tutumlar üzerindeki etkileri. 10. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 7-9 Haziran, Bildiriler (I. Cilt) *Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu*.
- Özkan, Ö. (2010) *Örnek olay yönteminin hayat bilgisi dersi öğrenme ortamlarında kullanımının etkililiği* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No. 250905)
- Öztürk, C. & Dilek, D. (2004). *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Öztürk, C. (2006). *Hayat bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğretimi. Yapılandırılmış bir yaklaşım*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Öztürk, N. (2006). *Hemşirelik öğrencilerinin eleştirel düşünme düzeyleri ve eleştirel düşünmeyi etkileyen faktörler* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No. 196306)
- Pehlivanlar, E. (2005). *İlköğretim 6. sınıf "canlının içyapısına yolculuk " ünitesin de örnek olay yönteminin başarıya hatırlamaya ve bilişüstü becerilerin gelişimine etkisi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No. 159190)
- Polat, R.H. (2008). *Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin bazı sosyo-demografik özellikleri ve düşünme ihtiyacına göre problem çözme becerilerinin incelenmesi*, (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No. 220593)
- Ruminski, H. & Hanks, W. (1995). Critical thinking lacks definition and uniform Evaluation criteria. *Journalism and Mass Communication Educator*. 50 (3), 4-10.
- Saban, A. (2014). *Öğrenme öğretme süreci yeni teori ve yaklaşımlar* (Gözden geçirilmiş 7. Baskı) Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Safran, M. (2008). *Özel öğretim yöntemleriyle Sosyal Bilgiler öğretimi*. (B. Tay & A. Öcal, Ed.). Ankara: Pegem.
- Sancar, N. (2010), *İlköğretim birinci kademedeki fen ve teknoloji dersi öğretiminde kullanılan örnek olay yönteminin etkililiği*. (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No. 303962)

- Saral, S. (2008). *Örnek olaya dayalı öğrenmenin onuncu sınıf lise öğrencilerinin insanda üreme sistemi konusunu öğrenmelerine ve motivasyonlarına katkısı*. (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 177332)
- Saygılı, G. (2010). *Öğretim teknolojilerinin Fen ve Teknoloji dersinde kullanımının ilköğretim öğrencilerinin problem çözme becerilerine öğrenme ve ders çalışma stratejilerine üst düzey düşünme becerilerine Fen ve Teknoloji dersine yönelik tutumlarına ve ders başarısına etkisinin incelenmesi*. (Doktora Tezi) Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 278481)
- Sonmaz, S. (2002). *Problem çözme becerisi ile yaratıcılık ve zekâ arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Sönmez, V. (2008). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Stake, R. E. (1978). The case study method in social inquiry. *Educational Researcher*, 7(2), 5-8.
- Stensmo, C. (1999). *Case Methodology In Teacher Education Compared To "Traditional" Academic Teaching: A Field Experiment. Paper Presented At The 8th European Conference For Research On Learning And Instruction (EARLI), August 24-28, Sweden: Goteborg.*
- Şahin, N. H., Onur, A., Basım, N. H. (2008). İntihar olasılığının, öfke, dürtüsellik ve problem çözme becerilerindeki yetersizlik ile yordanması, *Türk Psikoloji Dergisi*, 23(62), 79-88
- Şahin, N., Şahin, N. H. & Heppner, P. P. (1993). The psychometric properties of the problem solving inventory. *Cognitive Therapy and Research*, 17(4), 379-396.
- Şahin, S., Atasoy, B. & Somyürek, S. (2010). Öğretmen eğitiminde örnek olay yöntemi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 253-277.
- Şimşek, S. (2006). *Örnek olaya dayalı öğretimin ilköğretim hayat bilgisi dersinde akademik başarıya ve öğrenmede kalıcılığa etkisi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 187960)
- Tan-Şişman, G., & Karsantık, Y. (2017). An investigation of the curriculum development process in Singapore and Turkey regarding administrative structure and reforms [Singapur ve Türkiye'de program geliştirme süreçlerinin yönetsel yapı ve reformlar açısından incelenmesi]. 26. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Kongresi. Antalya*, 20-23.
- Türkcan, B.. & Bozkurt, M. (2015). İlkokul öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi bağlamında kimlik, kültür ve yurttaşlık algıları, *international periodical for the languages. Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(11), 1501-1526.
- Uğur, A. (2007). *Oluşturmacı Sosyal Bilgiler öğretiminde örnek olay incelemesi tekniği kullanımının öğrencilerin empatik düşünme becerilerine etkisi bir eylem araştırması* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 210261)

- Uluyol, Ç. (2011) *Web destekli örnek olay yönteminde çoklu bakış açısı ve yüz yüze etkileşimin öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerine etkisi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 279729)
- Ülgen, G. (2001). *Kavram geliştirme*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Ünsal, A., Karakurt, P., & Tanrıverdi, D. (2014). Farklı okullarda eğitim gören hemşirelik öğrencilerinin araştırmaya, gelişmelere farkındalığı ve tutumunun belirlenmesi. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(2), 87-93.
- Ütkür, N. (2016). *Örnek olay yönteminin hayat bilgisi dersinde uygulanmasına yönelik bir eylem araştırması* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 473094)
- Ütkür, N., Kabapınar, Y., & Önder, A. (2017). Sınıf öğretmenleri hayat bilgisi derslerinde örnek olay yazıyor: bir öğretmen eğitimi süreci. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 8 (2), 459-492.
- Yalçınkaya, E. (2010). *Örnek olaya dayalı öğrenme yönteminin onuncu sınıf öğrencilerinin gazlar konusu ile ilgili kavramları anlamalarına, tutumuna ve motivasyonuna etkisi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 268515)
- Yeşilkayalı, E. (1996). *İlkokul 4. sınıf sosyal bilgiler dersinde problem çözme yönteminin öğrencilerin okul başarıları ve duyuşsal özellikleri üzerindeki etkisi*. (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 51152)
- Yetim, B. N. (2015). *Beşinci sınıf Sosyal Bilgiler dersinde yardımseverlik ve dayanışma değerlerinin öğretiminde kullanılan örnek olay ve drama yöntemlerinin etkililiğinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 426433)
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, Z. (2012). *Proje tabanlı öğrenme yaklaşımının orta öğretim öğrencilerinin yaratıcı düşünme problem çözme ve akademik risk alma düzeylerine etkisi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 317135)
- Yıldızlar, M. (2018). Yapılandırmacı öğretimde matematik problemlerini çözebilme yöntemleri. *Pegem Atıf İndeksi*, 1-206.
- Yılmaz, M. (2011). *Örnek olay yönteminin lise 9. sınıf öğrencilerinin anlatım bozuklukları konusundaki başarılarına ve derse yönelik tutumlarına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 298634)
- Yurdabakan, İ. (2002). Küreselleşme konusundaki yaklaşımlar ve eğitim. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6, 61-64.
- Zainal, Z. (2007). Case study as a research method. *Jurnal Kemanusiaan*, 9.

EKLER

EK-1 Problem Çözme Becerileri Ölçeği İzin Yazısı

Sayın Angişhan ,

Problem Çözme Becerileri Ölçeği'ni araştırma amaçlı olarak kullanmanızda benim açımdan bir sakınca bulunmamaktadır. Ancak sizden önemli ricam, Ölçeğin başka kopyalarını değil; size gönderdiğim kopyasını ve ölçek formunun son sayfasındaki kaynakları da kullanmanızdır. Kaynakları ekte dijital ortamda gönderiyorum. Ayrıca, Envanterin orijinalinin Aaron Beck tarafından geliştirilmiş olduğu bilgisiyle gerekli referanslarının da çalışmanızda verilmesi gerekecektir. Çalışmanızda başarılar dilerim.

Prof.dr.Nesrin hisli Şahin adına

Gülşen Hisli

EK-2 Uygulama İzni

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 88179374-300-E.1900139854

06.05.2019

Konu : Uygulama İzni (Çiğdem
ANGİŞHAN)

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 1.4.2019 tarihli 56785782-302.08.01-E.1900105791 sayılı belge

Enstitünüz öğrencilerinden Çiğdem ANGİŞHAN tarafından yapılan tez çalışmasının uygulaması ile ilgili olarak Erzurum Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan 29.04.2019 tarih ve 36648235/605.01/8510626 sayılı cevabi yazı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof.Dr. Medine GÜLLÜCE
Rektör Yardımcısı

Ek : 29.4.2019 tarihli 36648235/605.01/8510626 sayılı belge

Atatürk Üniversitesi Merkez Yerleşkesi 25240 Erzurum
Tel: +90 442 2311601
Elektronik Ağ: <http://www.atauni.edu.tr/#!birim=ogrenci-isleri-daيره-baskanligi>

Bilgi: Cevahir KARTA
Faks: +90 442 2361026
E-Posta: odaire@atauni.edu.tr

Kep Adresi: atauni@hs01.kep.tr

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
<https://ubys.atauni.edu.tr/ERMS/Record/Confirmation/Confirmation?code=2577415>

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 36648235/605.01/8510626
Konu : Uygulama İzni

29.04.2019

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi: 02/04/2019 tarihli ve 1900108505 sayılı yazınız.

İlgi yazı gereği, Üniversiteniz Araştırmacılarından Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilgiler Eğitim Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi **Çiğdem ANGIŞHAN**'ın; "*Sosyal Bilgiler Öğretiminde Örnek Olay Yönteminin Öğrencilerin Akademik Başarısına ve Problem Çözme Becerilerine Etkisi*" adlı çalışmasının kabulüne ilişkin 25/04/2019 tarihli ve 8306936 sayılı Valilik Onayı yazımız ekinde gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Salih KAYGUSUZ
İl Milli Eğitim Müdürü

Ek: Onay ve Ekleri(17 sayfa)

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır
30.04/2019
Selçuk DİLER
Müdür

Yönetim Cad. Valilik Binası Kat:4 Yakutiye ERZURUM
Elektronik Ağ: <http://erzurum.meb.gov.tr>
e-posta: arge25@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: AR-GE Birimi-179
Tel: (0 442) 234 4800
Faks: (0 442) 235 1032

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 346d-adea-392d-8880-8657 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 36648235-605.01-E.8306936
Konu : Uygulama İzni

25/04/2019

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: Atatürk Üniversitesi Rektörlüğünün 02/04/2019 tarihli ve 1900108505 sayılı yazısı.

İlgi yazı gereği, Atatürk Üniversitesi Araştırmacılarından Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilgiler Eğitim Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Çiğdem ANGİŞHAN'ın; "*Sosyal Bilgiler Öğretiminde Örnek Olay Yönteminin Öğrencilerin Akademik Başarısına ve Problem Çözme Becerilerine Etkisi*" adlı uygulamasını ilimiz Palandöken ilçesine bağlı Mehmetçik Ortaokulu - 7. Sınıf öğrencilerine yönelik uygulama yapma talebinde bulunmuştur.

İlgi yazılar ve ekleri, Bakanlığımızın 12/09/2017 tarihli ve 13610717 (2017/25) sayılı genelgesi çerçevesinde Komisyonumuzca incelenmiş olup, "*Araştırmaların, Eğitim Öğretim Faaliyetlerini Aksatmayacak Şekilde*", komisyon kararlarında belirtilen veri toplama araçlarının kullanılarak, ilimize bağlı Mehmetçik Ortaokulunda uygulama yapılması, yapılan çalışmalarının sonuçlarının birer örneğinin Müdürlüğümüz, Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü (AR-GE Birimi)'ne gönderilmesi ve çalışmaların bir eğitim öğretim yılını kapsayacak şekilde yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde; Olurlarınıza arz ederim.

Salih KAYGUSUZ
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
25/04/2019

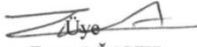
Saadettin DOĞAN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek: İlgi Yazı (1 adet dosya)

Yönetim Cad. Valilik Binası Kat:4 Yakutiye ERZURUM
Elektronik Ağ: <http://erzurum.meb.gov.tr>
e-posta: arge25@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: AR-GE Birimi
Tel: (0 442) 234 4800-179
Faks: (0 442) 235 1032

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 9879-0ad0-3a49-adc3-6ff5 kodu ile teyit edilebilir.

FORM:2	
T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü	
ARAŞTIRMA DEĞERLENDİRME FORMU	
ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
Adı Soyadı	Çiğdem ANGIŞHAN
Kurumu / Üniversitesi	Atatürk Üniversitesi
Araştırma yapılacak iller	Erzurum
Araştırma yapılacak eğitim kurumu ve kademesi.	Mehmetçik Ortaokulu / 7. Sınıf
Araştırmanın konusu	Sosyal Bilgiler Öğretiminde Örnek Olay Yönteminin Öğrencilerin Akademik Başarısına ve Problem Çözme Becerilerine Etkisi
Üniversite / Kurum onayı	Kurum Onayı İle
Araştırma / Proje /ödev / Tez önerisi	Uygulama İzni
Veri toplama araçları	Akademik Başarı Testi, Problem Çözme Ölçeği
Görüş İstenilecek Birim / Birimler.	
Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri konulu 2017/25 nolu genelge doğrultusunda araştırmanın kabulüne karar verildi.	
Komisyon Kararı	Oybirliği ile Kabulüne
Muhalif Üyenin Adı ve Soyadı	
KOMİSYON	
11.04.2019 Komisyon Başkanı Rakıp TAŞ Şube Müdürü	 Tunç AĞAVER
	 Mesut ARAS

Ek3-Kişisel Bilgi Formu ve Akademik başarı ölçeği

Değerli öğrenciler;

“Sosyal Bilgiler Öğretiminde Örnek Olay Yönteminin Öğrencilerin Akademik Başarısına ve Problem Çözme Becerilerine Etkisi” konulu bir çalışma yapmaktayım. Soruları özenle cevaplamanız araştırmaya önemli katkı sağlayacaktır. Ankette bulunan ifadelerde size uygun olan seçeneğe (X) işareti koymanız yeterli olacaktır. Lütfen size uygun olan seçeneklerden yalnızca birini seçiniz.

Ayrıca hiçbir ifadeyi yanıtsız bırakmayınız Aşağıdaki soruları içtenlikle cevaplamanız büyük önem taşımaktadır. Araştırmaya olan katkılarınız ve yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederim.

ÇİĞDEM ANGIŞHAN
Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

1	Cinsiyetiniz	Kız () Erkek ()
2	Babanızın Öğrenim Durumu	Okuryazar değil () İlkokul mezunu () Ortaokul mezunu () Lise mezunu () Üniversite mezunu () Lisansüstü (Yüksek Lisans, Doktora) ()
3	Annenizin Öğrenim Durumu	Okuryazar değil () İlkokul mezunu () Ortaokul mezunu () Lise mezunu () Üniversite mezunu () Lisansüstü (Yüksek Lisans, Doktora) ()
4	Ailenizin Aylık Geliri	500-1000 () 1000-1500 () 1500-2000 () 2000-2500 ()
5	Babanızın Mesleği	Memur () Esnaf () Emekli () İşçi () Serbest Meslek ()
6	Annenizin Mesleği	Memur () Esnaf () Emekli () İşçi () Evhanımı ()

ÖĞRENME ALANI:ETKİN VATANDAŞLIK

1. Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı tarafından başlatılan "Yaşlı Destek Programı" (YADES) adı verilen proje ile yaşlıların evde yaşamlarını devam ettirebilmeleri için yaşam ortamları iyileştirilecek. Günlük yaşam faaliyetlerine yardımcı olunması amacıyla sosyal, fiziksel, psikolojik destek hizmetleri verilecek.

Verilen bu bilgi Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin aşağıdaki niteliklerinden hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A. Laik Devlet
- B. Hukuk Devleti
- C. Demokratik Devlet
- D. Sosyal Devlet

2. Millî mücadele yıllarında yayınlanan gazetelere İrade – i Millîye ve Hakimiyet – i Millîye isimlerinin verilmesi aşağıdaki kavramlardan hangisi doğrultusunda hareket edildiğini gösterir?

- A. Sömürgecilik
- B. Çağdaşlaşma
- C. Millî Egemenlik
- D. Meşrutiyet

3. Mustafa Kemal Atatürk'ün "Kuvvet birdir ve o millettir." sözüyle aşağıdakilerden hangisine önem verdiğini gösterir?

- A. Özgürlük
- B. Eşitlik
- C. Millî Egemenlik
- D. Millî Bağımsızlık

4. Demokrasi, hakimiyetin millete ait olduğu bir siyasi rejimdir. Bu nedenle demokratik devletlerde yöneticiler seçimle iş başına gelir. Vatandaşlar seçme ve seçilme hakkına sahiptir. Herkesin eşit oy hakkı vardır. Seçimlerde oylama gizli, oyların sayımı açık yapılır. Böylece millet sahip olduğu egemenlik hakkını temsilciler olan milletvekilleri aracılığıyla kullanır.

Verilen bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi demokrasinin özelliklerinden biri olarak gösterilemez?

- A. Seçimler adil, eşit bir ortamda birden çok partiyle yapılmalıdır.
- B. Her vatandaş eşit oy hakkına sahip olmalıdır.
- C. Kuvvetler birliği ilkesi uygulanmalıdır.
- D. Egemenlik hakkı millete ait olmalıdır.

Eski Türk Devletlerinde adalet bir devlet töresiydi. Hakan bile kanuna aykırı davranırsa cezalandırılır. Türk kültürün de meşveret kavramı vardır. Meşveret akıl toplamak demektir. Yani en doğruyu bulmak için birilerine danışılmasıdır. Bu işlem kurultayda yapılırdı. Kurultayda devletin siyasi, askeri ve ekonomik konularıyla ilgili

görüşmeler yapılır ve kararlar alınırdı. Kurultayda hakanın eşi de katılırdı.

Yukarı da verilen bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangileri çıkarılamaz?

- I. Hakanın gücünün üstünde bir güç olduğu
- II. Kadınların yönetimde söz sahibi olduğu
- III. Devlet meselelerinin kurultayda görüşülüp karara bağlandığı
- IV. Hakan'ın kimseye danışmadan tek başına karar aldığı

- A. I ve III B. Yalnız II C. II ve III D. Yalnız IV

6.

	D	Y
Yönetimin babadan oğula geçtiği yasama, yürütme, yargı yetkilerinin tek bir kişide toplandığı yönetim biçimi Monarşi' dir.		
Ölkenin bir aile, bir gurup, bir zümre tarafından yönetildiği yönetim şekli Teokrasî' dir.		
Halkın seçtiği yöneticiler vasıtasıyla kendi kendini yönettiği yönetim şekli Cumhuriyet' tir.		
Egemenliğin Tanrı' ya ait olduğu kabul edilen Ölkenin din kurallarına göre yönetildiği yönetim şekli Oligarşi' dir.		

Yukarıdaki tabloda verilen bilgiler doğru ise " D ", yanlış ise " Y " şeklinde doldurunuz.

Buna göre doğru-yanlış etkinliği tamamlandığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılır?

A.	B.	C.	D.
D	Y	D	Y
D	D	Y	D
Y	Y	D	Y
Y	Y	Y	D

7. Laik devlet anlayışının hakim olduğu bir ülkede ;

- I. Herkese inanç ve ibadet özgürlüğünün verilmesi
- II. Devlet işlerinde akıl ve bilimin esas alınması
- III. Yönetim anlayışının dini esaslara dayandırılması
- IV. Din ve devlet işlerinin birbirinden ayrı yürütülmesi

durumlarından hangilerinin ortaya çıkmasının olasılığı daha yüksektir?

- A. I ve III B. II ve III C. III ve IV D. I ve IV

ÖĞRENME ALANI: ETKİN VATANDAŞLIK

8. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında uygulanan "Demokrasi Eğitimi ve Okul Medisi Projesi" ile öğrencilerin toplumda demokrasi değerini özümseyen, demokratik ilkelere uygun hangi tutum ve davranış oluşturmaları amaçlanmıştır?

- A. Öğrencilere kitap okuma bilinci kazandırmak
- B. Öğrencilerin sanat ve spor dallarında beceri kazanmalarını sağlamak
- C. Öğrencilerin demokrasiyi yaşam biçimine dönüştürmelerini sağlamak
- D. Öğrencilerin aile işlerine yardımcı olmalarını sağlamak

9. 15 Temmuz 2016' da Türk halkının karşı karşıya kaldığı hain darbe girişimi halkın ve güvenlik güçlerinin büyük direnişi sonucu engellenmiştir.

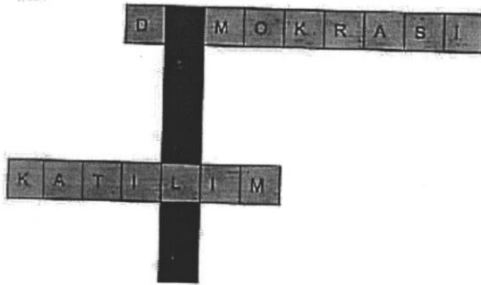
Yukarıda verilen bilgilere göre darbe girişiminin

- I. Temel hak ve özgürlükler
- II. Demokrasi
- III. Bağımsızlık
- IV. Din ve vicdan özgürlüğü

hangilerine yönelik planlandığı söylenemez?

- A. I ve II B. Yalnız II C. I ve III D. Yalnız IV

10.

Yukarıda bir bulmacanın çözülmüş bir bölümü verilmiştir.

Aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı bulmacadan çıkarılamaz?

- A. Kanunların herkese aynı biçimde uygulanması, herhangi bir kişiye, aileye, zümreye ayrıcalık tanınmamasına ne denir?
- B. Vatandaşların seçme ve seçilme haklarını kullanarak aktif olarak yönetime iradelerini yansıtmalarına ne denir?
- C. Egemenliğin millete ait olduğu yönetim şekline ne denir?

[Handwritten signature]

- D. Bireylerin herhangi bir kısıtlamaya ve zorlamaya bağlı olmaksızın düşüncelerini açıklamalarına ne denir?

11. 1839 yılında ilan edilen Tanzimat Fermanı Türk tarihinde demokratikleşmenin ilk adımı olarak kabul edilir. Bu ferman ile; herkesten gelirine göre vergi toplanacağı, kimsenin yargılanmadan cezalandırılmayacağı, isteyen özel mülk sahibi olacağı ve bütün Osmanlı toplumunun can, mal ve namus güvenliğinin devlet tarafından teminat altına alınacağı duyurulmuştur.

Bu bilgilere bakılarak Osmanlı Devleti'nin aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenemez?

- A. Kanun önünde eşit haklar vermeyi
- B. Vatandaşlara mülkiyet hakkı tanımayı
- C. Yönetimde halkın görüşlerine yer vermeyi
- D. Halkın devlete olan bağlılığını artırmayı

12.

Ayrim gözlemeksizin, her vatandaşı eşit kabul eder ve herkese hizmet götürmeye çalışır.

Din ve devlet işleri birbirinden ayrılır ve din vicdan özgürlüğü sağlar.

Yöneticiler belli bir süre için seçilir ve seçimler serbestçe yapılır.

Hukuk koyucular da kanunlara uymak zorundadır ve mahkemeler herkese açıktır.

Yukarıdaki öğrencilerden hangisinin söylediği cevap hukuk devleti anlayışının benimsendiğine kanıt gösterilebilir?

- A. Berat B. Melisa C. Gökhan D. Derya

ÖĞRENME ALANI: ETKİN VATANDAŞLIK

13. Atatürk döneminde Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve Serbest Cumhuriyet Fırkası gibi partiler kurularak çok partili hayata geçiş denemeleri gerçekleştirilmiştir.

Bununla,

- Hükümetin denetlenebilmesi
- Farklı siyasi görüşlerin mecliste temsil edilmesi
- Halkın kendi yöneticilerini doğrudan seçerek daha demokratik ortam oluşturulması

amaçlarından hangileri gerçekleştirilmek istenmiştir?

- A. I ve II B. II ve III C. Yalnız II D. I, II ve III

14.

1808 Sened-i İttifak	Osmanlı Devleti'nde padişah eyaletlerin ileri gelenleri olan ayanları tanımış ve onlara yetkiler vermiştir.
1839 Tanzimat Fermanı	Padişah ilk kez kendi otoritesi üzerinde bir kanun gücü olduğunu kabul etmiştir.
1856 Islahat Fermanı	Osmanlı Devleti'ndeki müslümanların ve gayrimüslimlerin eşit hale getirilmesi amaçlanmıştır.
1876 L. Meşrutiyet	İlk anayasa olan Kanun-ı Esasi hazırlanmış, kanun önünde eşitlik ve birey haklarının anayasa güvencesine alınması sağlanmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Osmanlı yönetim anlayışındaki değişimi en iyi açıklar?

- Osmanlı Devletinde halk her zaman yönetimde söz sahibi olmuştur.
- Dünyadaki ilk anayasa Osmanlı Devletinde yürürlüğe girmiştir.
- Tek kişilik hakimiyetten parlamenter sisteme geçilen bir süreç yaşanmıştır.
- Padişahın yönetimdeki yetkileri gün geçtikçe artırılmaya çalışılmıştır.

15. Demokrasi, bir milletin kendi kaderine hakim olarak kendi geleceğini tayin etme gücünü elinde bulundurması demektir. Yani bir milletin yöneticilerini seçerek kendi kendini yönetmesidir. Demokratilerde hakimiyetin asıl sahibi millettir.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi devlet otoritesinin millet egemenliğine dayandığına kanıt olarak gösterilebilir?

- Ülkeyi yönetenlerin sınırsız yetkilere sahip olması
- Yöneticilerin kendi çıkarları doğrultusunda hareket etmesi
- Ülke yönetiminde dini kuralların etkili olması
- Yöneticilerin, vatandaşların hak ve özgürlüklerini kullanmasına zemin hazırlaması

16. Medeni kanun ile kadınlara;

- Kadına evlenme, boşanma, mirastan eşit pay alma
- Kadınların istedikleri işte çalışabilme
- Kadın erkek eşitliği hakkı tanınmıştır.

Yukarıdaki bilgilerden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- Türk kadını siyasi haklar elde etmiştir.
- Toplumsal ve ekonomik alanda kadın - erkek eşitliği sağlanmaya çalışılmıştır.
- Medeni Kanun ile Avrupa devletleri iç işlerimize karışmaya başlamıştır.
- Hukuk alanındaki laikleşme çabaları tamamlanmıştır.

17.

- Müslüman olmayan halka din ve vicdan özgürlüğü sağlanacaktır.
- Tarım ve ticaret işleri düzenlenecektir.
- Müslüman olmayanlar da devlet memuru olabilecektir.
- Müslüman olmayanlar belediye ve il meclislerine üye olabilecektir.

Islahat Fermanının bu özelliklerinden hangileri Müslüman olmayanların ayaklanmalarını engellemeye yönelik olarak kabul edilmiştir?

- A. Yalnız I B. Yalnız II C. II ve III D. I, II ve IV

18. Sınıf rehber öğretmen'in yapmış olduğu sınıf başkanlığı seçiminde 5 öğrenci aday olmuştur. Yapılan seçimde adaylardan biri olan Ahmet en fazla oyu alarak başkan seçilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sınıf başkanlığı seçimi ile öğrencilere kazandırmak istenen tutum ve davranışlardan biri değildir?

- Demokratik bir tutum sergilenmelerini sağlamak
- Sorumluluk bilinciye sahip olmalarını sağlamak
- Seçim sürecine etkin olarak katılmalarını sağlamak
- Sınıf başkanlık seçiminde tüm aşamaların öğretmen tarafından belirlenmesini sağlamak

19. Hristiyan vatandaşlarımızın, kendi inançları doğrultusunda kullandıkları Noel yortularının, dayanışma ve karşılıklı saygı ikliminin gelişmesine vesile olmasını diliyor, başta Hristiyan vatandaşlarımız olmak üzere, tüm Hristiyan aleminin Noel yortusunu tebrik ediyorum." diyen Cumhurbaşkanımızın bu mesajı Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin hangi niteliği ile ilişkilendirilebilir?

- Hukuk Devleti
- Sosyal Devlet
- Laik Devlet
- Demokratik Devlet

ÖĞRENME ALANI:ETKİN VATANDAŞLIK

20. Vatandaşların huzurunu ve refahını sağlayarak güvence altına alan; birey ve toplum arasında dengeyi kuran, millî gelirin adaletle uygun biçimde dağılmasını sağlayan; toplumun kesimleri arasında uçurumlar olmaması için gerekli önlemleri alan devlet "sosyal devlet" demektir. Metne göre aşağıdakilerden hangisi sosyal devletin gereklerinden biri değildir?

- A. Ayrım gözlemeksizin her vatandaşına hizmet götürmek
- B. Ulus egemenliğini gerçekleştirilebilirlik için vatandaşlarına seçme-seçilme hakkı vermek
- C. Çıkardığı kanunlarla ve yapmış olduğu uygulamalarla halkın yararını gözetmek
- D. Korunmaya muhtaç olanların temel gereksinimlerini karşılamak

21. Vatandaşlar yöneticilerin belirlenmesi amacıyla yapılan seçimlerde oy vererek seçme hakkını kullanırlar. Seçimlerde aday olarak seçilme hakkını kullanırlar. Bunun yanında yöneticilerin kararlarında etkili olmak ve topluma fayda sağlamak amacıyla demek ve vakıflar gibi sivil toplum kuruluşları kurarlar. Bu sayede ülke yönetiminde aktif olarak rol alırlar.

Yukarıdaki paragrafta demokrasinin temel ilkelerinden hangisi açıklanmıştır?

- A. Özgürlük
- B. Eşlik
- C. Katılım
- D. Çoğulculuk

22. Türkiye Cumhuriyeti'nde ilköyl yönetecek kişiler belli aralıklarla, eşit ve genel oy esaslarına dayanan, serbest, çok partili ve yargı denetiminde yapılan seçimlerle halk tarafından belirlenir. Metinden, Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile ilgili aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabılır?

- A. Tek kişinin egemenliği söz konusudur.
- B. Demokratik yönetim anlayışı hakimdir.
- C. Yönetimde din kuralları etkindir.
- D. Ordunun himayesinde bir yönetim vardır.

23. 20 Ocak 1921'de Teşkilat-ı Esasiye Kanununun birinci maddesinde, 'Egemenlik kayıtsız, şartsız milletindir.' ilkesi ilan edilerek önemli bir adım atılmıştır. Bu önemli adımın aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A. Millî egemenlik, devletin temel öğelerinden biri haline gelmiştir.
- B. Millî eğitimde birlik sağlanmasının ilke için önem vurgulanmıştır.
- C. Millî Mücadele'yi anlatacak bir basın kuruluşu kurulmasının yolu açılmıştır.
- D. İstanbul hükûmeti ile işbirliği yapmanın yolu açılmıştır.

24. Millî Mücadele sırasında son Osmanlı Meclis-i Mebusan'ın Misak-ı Milli kararlarını alması milletin bağımsızlığı yolunda atılan çok önemli bir adımdır. Bunu duyan İtilaf Devletleri İstanbul'u resmen işgal ederek Mebusan Meclisini kaputmuşlardır. Bunun üzerine Mustafa Kemal millî iradenin hayata geçirilmesini sağlamak amacıyla İstanbul'daki milletvekillerini Ankara'ya davet etmiş ve burada 23 Nisan 1923 tarihinde

Yukarıda verilen bilgide boş bırakılan yer aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanmalıdır?

- A. Türkiye Büyük Millet Meclisi açılmıştır.
- B. Saltanat yönetiminin devam etmesine karar verilmiştir.
- C. Çok partili hayata geçilmiştir.
- D. Temsil Heyeti kurulmuştur.

25.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen görsel ile doğrudan ilişkilendirilemez?

- A. Seçim
- B. Vergi
- C. Katılım
- D. Egemenlik

CEVAP FORMU

1	A	B	C	D	14	A	B	C	D
2	A	B	C	D	15	A	B	C	D
3	A	B	C	D	16	A	B	C	D
4	A	B	C	D	17	A	B	C	D
5	A	B	C	D	18	A	B	C	D
6	A	B	C	D	19	A	B	C	D
7	A	B	C	D	20	A	B	C	D
8	A	B	C	D	21	A	B	C	D
9	A	B	C	D	22	A	B	C	D
10	A	B	C	D	23	A	B	C	D
11	A	B	C	D	24	A	B	C	D
12	A	B	C	D	25	A	B	C	D
13	A	B	C	D	26	A	B	C	D

Ek4- Problem Çözme Becerisi Ölçeği

PÇE

Bu envanterin amacı, günlük yaşamınızdaki problemlerinize (sorunlarınıza) genel olarak nasıl tepki gösterdiğinizi belirlemeye çalışmaktır. Sözü ettiğimiz bu problemler, matematik ya da fen derslerinizdeki alışmış olduğunuz problemlerden farklıdır. Bunlar, kendini karamsar hissetme, arkadaşlarla geçinememe, bir mesleğe yönelme konusunda yaşanan belirsizlikler ya da boşanıp boşanmama gibi karar verilmesi zor konularda ve hepimizin başına gelebilecek türden sorunlardır. Lütfen aşağıdaki maddeleri elinizden geldiğince samimiyetle ve bu tür sorunlarla karşılaştığınızda tipik olarak nasıl davrandığınızı göz önünde bulundurarak cevaplandırın. Cevaplarınızı, bu tür problemlerin nasıl çözülmesi gerektiğini düşünerek değil, **böyle sorunlarla karşılaştığınızda gerçekten ne yaptığınızı düşünerek** vermeniz gerekmektedir. Bunu yapabilmek için kolay bir yol olarak her soru için kendinize şu soruyu sorun: “Burada sözü edilen davranışı be ne sıklıkla yaparım?”.

Yanıtlarınızı aşağıdaki ölçeğe göre değerlendirin:

1. <i>Hep böyle davranırım</i>	4. <i>Arada sırada böyle davranırım</i>
2. <i>Çoğunlukla böyle davranırım</i>	5. <i>Ender olarak böyle davranırım</i>
3. <i>Sıklıkla böyle davranırım</i>	6. <i>Hiç böyle davranmam</i>

Ne kadar sıklıkla böyle davranırsınız?

	Hep	Hiç
1. Bir sorunumu çözmek için kullandığım çözüm yolları başarısız ise bunların neden başarısız olduğunu araştırmam.*	(1) (2) (3) (4) (5) (6)	
2. Zor bir sorunla karşılaştığımda ne olduğunu tam olarak belirleyebilmek için nasıl bilgi toplayacağımı uzun boylu düşünmem.*	(1) (2) (3) (4) (5) (6)	
3. Bir sorunumu çözmek için gösterdiğim ilk çabalar başarısız olursa o sorun ile başa çıkabileceğimden şüpheye düşerim.*	(1) (2) (3) (4) (5) (6)	
4. Bir sorunumu çözdükten sonra bu sorunu çözerken neyin işe yaradığını, neyin yaramadığını ayrıntılı olarak düşünmem.*	(1) (2) (3) (4) (5) (6)	
5. Sorunlarımı çözme konusunda genellikle yaratıcı ve etkili çözümler üretebilirim.	(1) (2) (3) (4) (5) (6)	

6. Bir sorunumu çözmek için belli bir yolu denedikten sonra durur ve ortaya çıkan sonuç ile olması gerektiğini düşündüğüm sonucu karşılaştırırım.	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
7. Bir sorunum olduğunda onu çözebilmek için başvurabileceğim yolların hepsini düşünmeye çalışırım.	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
8. Bir sorunla karşılaştığımda neler hissettiğimi anlamak için duygularımı incelerim.	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
9. Bir sorun kafamı karıştırdığında duygu ve düşüncelerimi somut ve açık seçik terimlerle ifade etmeye uğraşmam. ^Ω	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
10. Başlangıçta çözümünü farketmesem de sorunlarımın çoğunu çözme yeteneğim vardır.	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
11. Karşılaştığım sorunların çoğu, çözebileceğimden daha zor ve karmaşıktır.	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
12. Genellikle kendimle ilgili kararları verebilirim ve bu kararlardan hoşnut olurum.	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
13. Bir sorunla karşılaştığımda onu çözmek için genellikle aklıma gelen ilk yolu izlerim.*	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
14. Bazen durup sorunlarım üzerinde düşünmek yerine, gelişigüzel sürüklenip giderim.*	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
15. Bir sorunla ilgili olası bir çözüm yolu üzerinde karar vermeye çalışırken seçeneklerimin başarı olasılığını tek tek değerlendirmem.*	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
16. Bir sorunla karşılaştığımda, başka konuya geçmeden önce durur ve o sorun üzerinde düşünürüm.	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
17. Genellikle aklıma ilk gelen fikir doğrultusunda hareket ederim.*	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
18. Bir karar vermeye çalışırken her seçeneğin sonuçlarını ölçer, tartar, birbirleriyle karşılaştırır, sonra karar veririm.	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
19. Bir sorunumu çözmek üzere plan yaparken o plana yürütebileceğime güvenirim.	(1) (2) (3) (4) (5) (6)

20. Belli bir çözüm planını uygulamaya koymadan önce, nasıl bir sonuç vereceğini tahmin etmeye çalışırım.	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
21. Bir soruna yönelik olası çözüm yollarını düşünürken çok fazla seçenek üretmem.*	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
22. Bir sorunumu çözmeye çalışırken sıklıkla kullandığım bir yöntem, daha önce başıma gelmiş benzer sorunları düşünmektir. Ω	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
23. Yeterince zamanım olur ve çaba gösterirsem karşılaştığım sorunların çoğunu çözebileceğime inanıyorum.	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
24. Yeni bir durumla karşılaştığımda ortaya çıkabilecek sorunları çözebileceğime inancım vardır.	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
25. Bazen bir sorunu çözmek için çabaladığım halde, bir türlü esas konuya giremediğim ve gereksiz ayrıntılarla uğraştığım duygusunu yaşarım.*	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
26. Ani kararlar verir ve sonra pişmanlık duyarım.*	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
27. Yeni ve zor sorunları çözebilme yeteneğime güveniyorum.	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
28. Elimdeki seçenekleri karşılaştırırken ve karar verirken kullandığım sistematik bir yöntem vardır.	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
29. Bir sorunla başa çıkma yollarını düşünürken çeşitli fikirleri birleştirmeye çalışmam. Ω	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
30. Bir sorunla karşılaştığımda, bu sorunun çıkmasında katkısı olabilecek benim dışımdaki etmenleri genellikle dikkate almam.*	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
31. Bir konuyla karşılaştığımda, ilk yaptığım şeylerden biri, durumu gözden geçirmek ve konuyla ilgili olabilecek her türlü bilgiyi dikkate almaktır.	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
32. Bazen duygusal olarak öylesine etkilenirim ki, sorunumla başa çıkma yollarından pek çoğunu dikkate bile almam.*	(1) (2) (3) (4) (5) (6)

33. Bir karar verdikten sonra, ortaya çıkan sonuç genellikle benim beklediğim sonuca uyar.	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
34. Bir sorunla karşılaştığımda, o durumla başa çıkabileceğimden genellikle eminimdir.	(1) (2) (3) (4) (5) (6)
35. Bir sorunun farkına vardığımda, ilk yaptığım şeylerden biri, sorunun tam olarak ne olduğunu anlamaya çalışmaktır.	(1) (2) (3) (4) (5) (6)

Şahin, N., Şahin, N. H., and Heppner, P. P. (1993). "The psychometric properties of the Problem Solving Inventory". *Cognitive Therapy and Research*, 17, 4, 379-396.
Heppner, P.P. (1988). *Problem Solving Inventory (PSI): Research Manual*. Palo Alto, CA. Consulting Psychologists Press

EK5: Örnek Olaylar

DEMOKRASİYE İLK ADIM

İngiltere Kralı Yurtsuz John Fransa'nın İngiliz egemenliğinde bulunan Normandiya topraklarını elinde tutabilmek için savaşa girer, yaptığı mücadeleyi kaybedince bu olumsuz sonuçtan sorumlu tutulur ve kralın ülkeyi idare edemediği görüşü hâkim olmaya başlar. Bunun üzerine Kral Yurtsuz John toprak vergilerini, gümrük vergilerini artırarak bu mücadelede uğradığı zararın faturasını halka yüklemeye çalışır. Ayrıca kiliseyi ağır biçimde vergilendirmesi ile din adamlarını kızdırır. O dönemde İngiltere'de bütün topraklar kralın malı sayılır, kral baronlara toprakların kullanma hakkını belirli ödemeler karşılığında verirdi.

Kral John'un yapmış olduğu bu uygulamaların yarattığı hoşnutsuzluk baronların başkaldırmasına neden olur. İngiliz halkının kraliyet yönetiminden memnuniyetsizliğinin yanı sıra soylulara (baronlara) verilen hakların da kısıtlanmaya çalışılması sonucunda isyanlar kendini göstermeye başlar. Baronlar; kilisenin, kendilerinin ve de halkın sorunlarını da içeren istekleri doğrultusunda bir belge düzenler ve krala sunarlar. Kral Yurtsuz John; din adamları ve baronlar ile 15 Haziran 1215 tarihinde Magna Carta adı verilen bu antlaşmayı imzalamak zorunda kalır. Bu fermanla ilk başlarda din adamları ve soylular faydalandıysa da zaman geçtikçe halk da bu hak ve özgürlüklerden faydalanmaya başlar. Monarşi yönetim anlayışını kısmen ortadan kaldıran bu belge vatandaşlara hak ve özgürlükler sağlama konusunda dünyada bir ilk olarak ifade edilir.

63 maddeden oluşan Magna Carta kralın sonsuz olan yetkilerinin tarihte ilk kez kısıtlandığı önemli bir belge olarak kabul edilir. Magna Carta insanlara hak ve özgürlükler sağlama konusunda dünya tarihinde yeni bir düzenin habercisi olarak kabul görür ve günümüz demokrasi anlayışının temelleri atılmaya başlanır.

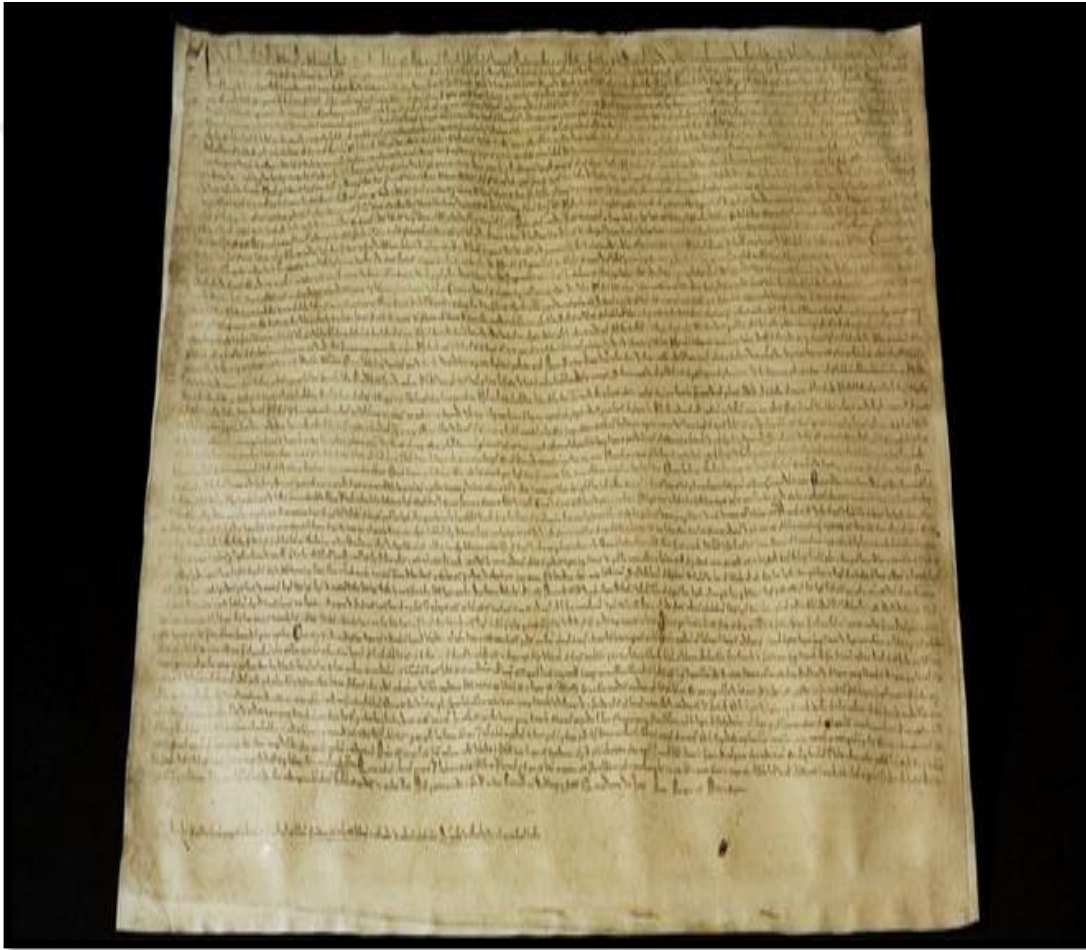
Magna Carta ile kralın gücünün üstünde bir kanun gücü olduğu kabul edilir ve hukukun üstünlüğü ön plana çıkarılarak İngiltere hukuk devleti kimliğine kavuşur.

<http://www.gazetebilkent.com/2014/01/25/magna-carta-libertatum/> web adresindeki habere bazı alıntılar yapılarak hazırlanmıştır.

SORULAR

1. İngiltere kralı Yurtsuz John'un yerinde siz olsaydınız yetkilerinizi kısıtlayan böyle bir belgeyi imzalar mıydınız?

2. Magna Carta'nın imzalandığı dönemlerde toplumunun sosyal sınıflara ayrıldığı İngiltere'de eşitlik kavramından bahsedilebilir mi? Neden?
3. Magna Carta'nın tanımış olduğu hak ve özgürlüklerin önce din adamlarına ve soylulara daha sonra halka verilmesini doğru buluyor musunuz?
4. 1215 yılında imzalanan Magna Carta'yı dünya tarihindeki demokrasi gelişimi açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?
5. Magna Carta kralın gücünün üstünde bir kanun gücünün olması açısından değerlendirildiğinde tarihimizdeki hangi belgeye benzetilebilir?

HATI ÇIRPAN

Osmanlı Devleti'nde söz hakkı olmayan kadınlarımıza Cumhuriyet'in ilanı ile birlikte geniş haklar tanınmıştır. Milli mücadele sürecinde cephe gerisinde silah ve cephane taşıyan kahraman kadınlar o dönemde yok sayılmış sosyal, siyasal ve ekonomi alanlarında olması gereken haklarını elde edememişlerdir.

Yaşamının her döneminde Türk kadınına büyük önem veren Mustafa Kemal Atatürk, çağdaş uygarlık yolunda ilerlemek için kadınların erkeklerle eşit haklara sahip olması gerektiğini düşünüyordu. Böylelikle tüm dünyaya örnek olacak bir karara öncülük ederek kadınların siyasal hayatta seçme ve seçilme hakkı için harekete geçmiştir. Bu amaçla 1930 yılından itibaren yapılan yasal düzenlemelerle Türk kadınına önce belediye seçimlerine katılma hakkı, sonra muhtar olma ve ihtiyar meclisine girme hakkı tanımıştır. 5 Aralık 1934 tarihinde kadınlara milletvekili seçme ve seçilme hakkı tanıyan yasa TBMM tarafından kabul edilmiştir ve böylelikle bundan tam 85 yıl önce Türk kadını demokratik haklarına kavuşmuştur. 1935'te yapılan ilk genel seçimlerde 17 kadın milletvekili meclise girmeyi başarmıştır. İlk kadın milletvekillerimizden birisi de Ankara'nın Kazan Köyü'nde 1273 oy alan Hatı Çırpan'dır.

Hatı ÇIRPAN 1890 yılında Ankara'nın Kazan köyünde dünyaya gelir. Çiftçilikle uğraşan Hatı Hanım, babasının ölümüyle Kazan Köyü'nün muhtarlığını ondan devralarak muhtarlık görevinde köy halkına önemli hizmetlerde bulunur.

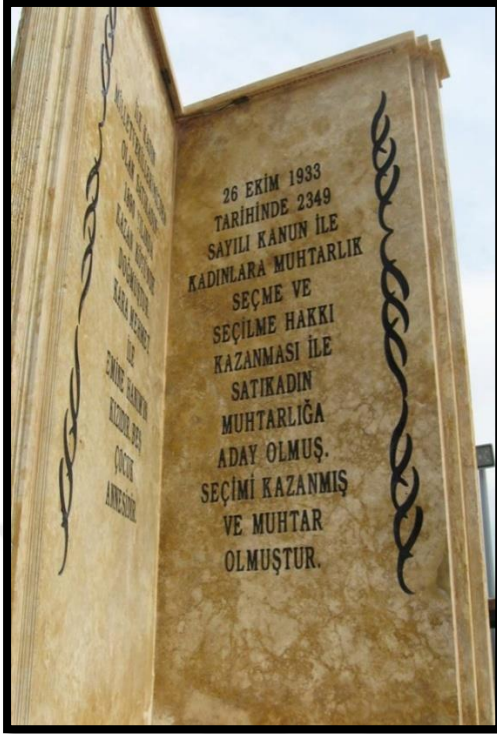
İstiklal Mücadelesi boyunca cephe gerisinde askerler için yiyecek ve giyecek hazırlayan, yaralı askerlerin bakımını üstlenen, cepheye silah ve cephane taşıyan kadın kahramanlarımızdan biri olan Hatı Hanım, Atatürk'ün Kızılcahamam'a geldiği sırada karşılama heyetinde yer alarak burada Atatürk ile tanışma fırsatı bulmuştur. Hatı Hanım ile sohbeti sırasında onun Kazan köyünün muhtarı olduğunu ve köy halkına yaptığı hizmetleri öğrenen Mustafa Kemal onun bu tavrından etkilenerek 'İşte Mebus (milletvekili) olacak kadın.' demiştir. Atatürk Kazan köyünden ayrılırken köy muhtarı Hatı Hanımı seçimlerde kendi listesinden milletvekili adayı göstermeyi kafasına koymuştur. Kendisinin milletvekili adayı olduğunu gazetelerden öğrenen Hatı Hanım Atatürk'ün vekillik teklifini kabul etmiştir. 1935 yılında kadınlara Milletvekili seçme ve seçilme hakkının verilmesi ile Ankara milletvekili seçilerek TBMM'ye girmeyi başarmıştır.

<https://drive.google.com/drive/folders/0BxxPvlfR2OWNW1LdHh3aXkzbFk> web adresindeki haberden bazı alıntılar yapılarak hazırlanmıştır.

SORULAR

1. Siz Hatı Hanım'ın yerinde olsaydınız nasıl davranırdınız?
2. Kadına seçme ve seçilme hakkının verilmediği dönemlerde yaşıyor olsaydınız neler hissederdiniz?
3. Kadınlara siyasal hakların geç verilmesini doğru buluyor musunuz?
4. Kadınlara seçme ve seçilme hakkı hangi amaçla verilmiş olabilir?

5. Siz demokrasi tarihi açısından önemli bir yere sahip olan kadına seçme ve seçilme hakkının verilmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

YAŞLI GÖNÜLLERE REFAKAT

Erzurum'da 116 Yaşlıya Evde Bakım Hizmeti Verildi

Erzurum'da, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü tarafından, "Yaşlılara Evde Bakım Projesi" kapsamında 5 çalışanla 116 yaşlının evi 355 kez ziyaret edilip temizlenerek ihtiyaçları giderildi. Erzurum Valisi Seyfettin Azizoğlu: "Göç olan yerlerde yaşlı nüfus fazla oluyor. Gençler, iş ve başka sebeplerle giderken anne babalar toprağını, evini, yuvasını, etrafını bırakamıyor. Yalnız kalan yaşlıların bakımlarında sıkıntı oluyor. Bu projeye bu yaraya merhem sürülmüş oldu"

ERZURUM (AA) - Erzurum'da, Darülaceze Vakfı ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü (AÇSH) tarafından, "Yaşlılara Evde Bakım Projesi" kapsamında 5 çalışanla 116 yaşlının evi 355 kez ziyaret edilip temizlenerek ihtiyaçları giderildi. AÇSH İl Müdürlüğü Konferans Salonunda, geçen yıl eylül ayında başlayan ve bir yıl süren "Yaşlılara Evde Bakım Projesi"nin kapanış töreni düzenlendi. Erzurum Valisi Seyfettin Azizoğlu, programda yaptığı konuşmada, projeye ihtiyaç sahibi yaşlılara bir nebze de olsa merhem olunduğunu söyledi. Erzurum'da ilçe kaymakamlarının bu tür hizmetlerde bulunduğunu hatırlatan Vali Azizoğlu, "Göç olan yerlerde yaşlı nüfus fazla oluyor. Gençler, iş ve başka sebeplerle giderken anne babalar toprağını, evini, yuvasını, etrafını bırakamıyor. Yalnız kalan yaşlıların bakımlarında sıkıntı oluyor. Bu projeye bu yaraya merhem sürülmüş oldu. Böyle fıkirlere her zaman açığız. " ifadelerini kullandı.

<http://www.milliyet.com.tr/erzurum-da-116-yasliya-evde-bakim-hizmeti-erzurum-yerelhaber-3104627/> web adresindeki haberden bazı alıntılar yapılarak hazırlanmıştır.

SORULAR

1. Yaşlılara Evde Bakım Projesi kapsamında verilen bu hizmetleri yeterli buluyor musunuz?
2. Sizce yaşlıların istek ve ihtiyaçları doğrultusunda başka ne tür hizmetler verilmelidir?
3. Siz olsaydınız yaşlı bireylerin güvenli bir ortamda yaşamlarını sürdürebilmeleri için neler yapardınız?
4. Vatandaşların belirli bir hayat standartının altına düşmeden yaşayabilmeleri için sosyal ve ekonomik haklarla desteklenmesi sosyal devlet olmanın gereği midir?

5. Ülkemizde yaşlı nüfusun gün geçtikçe artmasının yaşlılara yönelik yapılan hizmetleri daha da önemli hale getirdiğini düşünüyor musunuz?

interpress MİLLETİN SESİ HAFTADA BİR ÖLÜN YEREL GAZETE ERZURUM ŞİŞİSİ
Tarih: 20.10.2018 Sayı: 4 SöCm: 115

Yaşlılara evde bakım projesi

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Erzurum İl Müdürlüğüne hazırladığı Darülaceze Vakfının desteklediği Yaşlılara Evde Bakım Projesi'nin tanıtımı yapıldı. 65 yaş üstü bakıma muhtaç bireyleri kapsamakta olan bu proje yaşlılık sürecindeki güçlükleri belirlemek, yaşlı bireylere danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunmak, üretkenliklerini tekrar kazandırmak, kendi ev ortamlarında sağlıklı ve güvenli yaşamları için destek olmak amaçlanıyor. Erzurum Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü konferans salonunda gerçekleşen tanıtım toplantısına Erzurum Valisi Seyfettin Azizoğlu, AK Parti Erzurum Milletvekili **Zehra Taşkesenlioğlu**, AK Parti İstanbul Milletvekili **Mehmet Ali Sarı**, Erzurum Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürü Cemil İlbaş katıldı. Programda konuşan Erzurum Valisi Seyfettin Azizoğlu, "Gerçekten önemli bir sosyal yaraya merhem olan bir çalışma yapıyor. Bu çalışmanın Erzurum'da yapılmasında vesile olan

Darülaceze Vakfına teşekkür ediyorum. Maddi kaynaklarıyla Erzurum'da ki böyle bir konuyu masaya yatabildiler ve ihtiyaç sahibi yaşlı birçoğu da yalnız

Projenin Erzurum ilinde 3 merkez ilçede uygulanacağını belirten İlbaş, "Projemiz kapsamında yaklaşık bin yaşlı bireye hizmet götürülecektir. Erzurum'da

temizlik personelleri vasıtasıyla odak gruba yönelik öz bakım ve hane temizlik çalışmaları yapılacaktır. İhtiyaç duyulduğu takdirde İl Müdürlüğümüz

ailelerimize bir nebze de merhem olabilmeyi mutluluğumu yaşıyoruz" dedi. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürü Cemil İlbaş, proje kapsamında Erzurum'da yaşayan bin yaşlı ve bakıma muhtaç bireye evde bakım hizmeti verileceğini ifade etti.

yaşayan, 60 yaş ve üzerinde olan yaşlı ve bakıma muhtaç bireyler belirlenecek. Odak grubun belirlenmesi sürecinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, mahalle muhtarı, aile hekimi ve müftülüklerle bağlı cami görevlilerinden destek alınacaktır. Proje süresince istihdam edilecek

tarafından meslek elemanı, paydaş kurum olan İl Müftülüğünden talep edilecek bir din görevlisi ve İl Sağlık Müdürlüğünden sağlık personeli ile yapılacak hane ziyaretlerinde odak gruba dahil bireye gereksinimlerinin karşılanması amacıyla rehberlik ve destek çalışması yapılacaktır" dedi. İHA

ZAFER DESTANI

Türkiye Cumhuriyeti 96 yıllık tarihi boyunca demokrasinin kesintiye uğradığı, darbe ve darbe girişimlerine maruz kalmıştır. Bu kavramları geride bırakan Türkiye, darbe deneyimleri bağlamında 15 Temmuz 2016'da bir yenisine daha tanık olmuştur. Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesindeki Fethullahçı Terör Örgütü mensubu bir grup asker tarafından 15 Temmuz gecesi yapılmaya çalışılan darbe girişimi saat 22. 00 sularında İstanbul ve Ankara'da eş zamanlı olarak başlamıştır. İstanbul Boğaziçi ve Fatih Sultan Mehmet köprülerinin trafiğe kapatılıp tankların boy göstermesi, helikopter ve F-16'ların alçak uçuşlara başlamaları ile ne olduğunu anlamaya çalışan halk şaşkınlık içinde ülkenin nasıl bir felakete sürüklenmek istendiğinin endişesini yaşamaya başlamıştır.

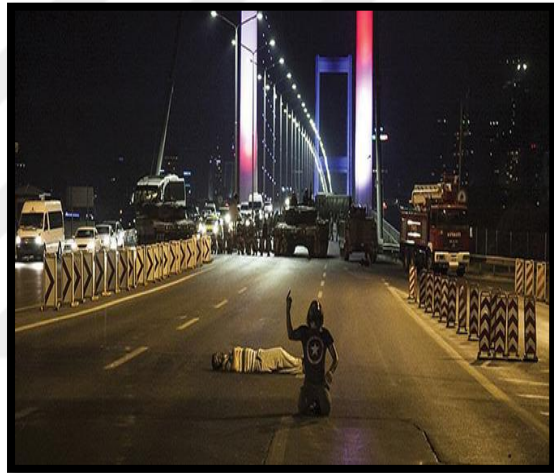
TRT Ankara stüdyolarına baskın düzenleyip haber spikerine zorla darbe bildirisi okutulmuş ülke rejiminin tehlikeye düşmesi nedeniyle demokrasiye müdahale edildiği ve ülkede ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyurulmuştur. Cumhurbaşkanı'nın bir televizyon kanalına bağlanarak bu durumu teyit etmesi ve Türk halkını darbeyi yapanları protesto etmek amacıyla meydanlara davet etmesi ile Türkiye'nin dört bir yanında canlarını ortaya koyarak meydanlara akın eden vatandaşlar; topa, tüfeğe, tanka, atılan bombalara karşı gövdesini siper etmekten kaçınmamıştır. 15 Temmuz gecesi her yaştan, her meslekten vatansever, bir an bile tereddüt etmeden ülkenin istiklal ve hürriyetini koruyup demokrasiye ve milli iradeye sahip çıktığını ispat etmiştir. Kadın erkek, çoluk çocuk demeden tek yürek olan Türkiye, hain darbeyi bastırmıştır. Henüz 15 yaşındaki Halil İbrahim Yıldırım'dan, 3 yaşındaki oğlunu evde bırakıp göreve giden Özel Harekat Komiseri Demet Sezen'e ; ev hanımı Türkan Türkmen Tekin'den Ankara Gölbaşı Özel Harekat Merkezi'nde görevli olan polis memuru Mehmet Oruç ikizi Ahmet Oruç'a ; darbe girişimi haberlerini öğrenince oğlunu da yanına alarak yeni adıyla Şehitler Köprüsüne giden ve darbecilere karşı en ön saflarda yer alan Erol Olçok ve oğlu Abdullah Olçok'a kadar pek çok kişi canı pahasına demokrasi mücadelesi vererek zafer destanı yazmışlardır.

Darbe girişiminin seyrini değiştiren Astsubay Kıdemli Başçavuş Ömer Halisdemir darbe yanlısı Tuğgeneral Semih Terzi ve bir grup askerin Ankara'daki Özel Kuvvetler Komutanlığı'nı basarak ele geçirmek istemesine engel olmuş darbeci komutanı vurarak, büyük bir facia yaşanmasının önüne geçmiştir Bu olay sonrası darbeci komutanın korumaları tarafından şehit edilen Ömer Halisdemir Türkiye'nin milli birlik ve bütünlüğünün yok edilmek istendiği 15 Temmuz gecesi büyük bir kahramanlık hikayesi yazmıştır.

<http://15temmuzdirenisi.com> web adresindeki haberden bazı alıntılar yapılarak hazırlanmıştır.

SORULAR

1. 15 Temmuz darbe gecesı siz neler hissettiniz yaşananlar karşısında ilk tepkiniz ne oldu?
2. Genç yaşına rağmen kahramanlık örneği gösteren ve şehit olan 15 yaşındaki Halil İbrahim Yıldırım'ın yerinde olsaydınız aynı davranışta bulunur muydunuz?
3. Darbe nedeniyle ÷lke rejiminin tehlikeye düşmesi sizde geleceğe yönelik ne gibi kaygılar oluşturdu?
4. 15 Temmuz darbe girişimine karşı gösterilen mücadele tarihimizdeki hangi kahramanlık örneğine benzetilebilir?

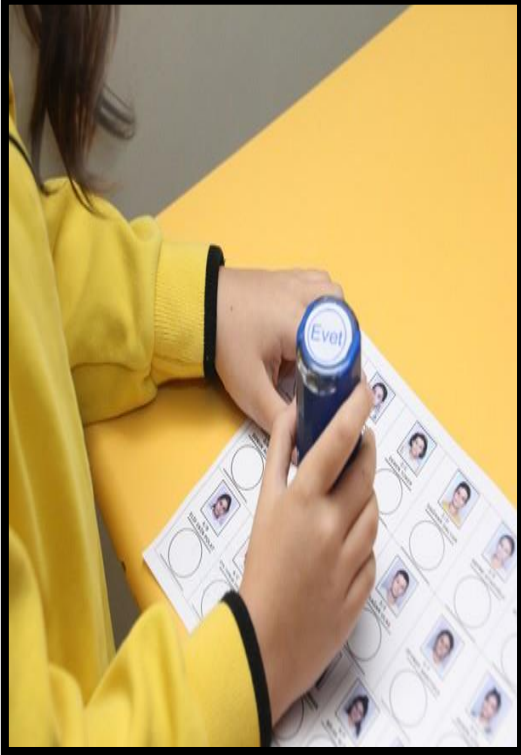

SEÇİM ŞART

Altay ailesi anne-baba- çocuktan oluşan üç kişilik çekirdek bir ailedir. Ailenin tek çocuğu olan Ayşegül derslerinde çok başarılı, sorumluluk bilincine sahip bir öğrencidir. Her gün vaktinde uyanan kahvaltısını yaptıktan sonra okula giden 7. sınıf öğrencisi Ayşegül bu sabah okula gittiğinde okul panosundaki duyuruyu ve afişi görünce heyecanla öğretmenin yanına gider. Öğretmenine okul panosunda gördüğü okul temsilciliği seçimlerinin ne zaman yapılacağını ve kendisinin de aday olmak istediğini söyler. Kendisine ve okuldaki tüm öğrencilere bu konu hakkında bilgi vereceğini söyleyen öğretmeni dinleyen Ayşegül ders zili çalması ile koşar adımlarla sınıfına gider. Bunun üzerine Sosyal Bilgiler öğretmeni seçim yapılmadan önce bütün öğrencilere okul öğrenci meclisi seçimlerinin nasıl yapılacağını anlatarak süreç hakkında detaylı bilgi vermiştir. Öğretmen, öğrencilerin demokratik haklarından biri olan oy verme ve kendilerini temsil edecek üyeleri seçme becerilerini geliştirmek ve desteklemek açısından bu seçimlerin önemli olduğuna dikkat çekmiştir. Bu kapsamda okulda 2018-2019 Eğitim-Öğretim Yılı Öğrenci Meclis Başkanı ve Üyeleri seçimi öncesinde seçim takvimi, sandık kuralları ve adaylar panolara asılarak ilan edilir. Okul Meclisi Seçimlerine, her sınıftan bir sınıf temsilcisinin seçilmesiyle başlanır. Her yıl yapılan okul öğrenci temsilci seçimi için aday olmayı çok isteyen Ayşegül nihayetinde sınıfında en fazla oyu alarak sınıf temsilcisi seçilmiştir. Bundan sonra okul öğrenci temsilcisi olmak için diğer arkadaşları gibi propaganda çalışmalarına başlayacaktır. Ayşegül, tıpkı okulundaki diğer aday öğrenciler gibi sınıfları gezip kendisini tanıtmış, teneffüslerde ve öğle aralarında seçim çalışmalarına başlamış ve hazırladığı sloganlarını afişlerini de okulun çeşitli yerlerine asmıştır. Propaganda sürecinde sınıfları dolaşan Ayşegül aday olan arkadaşlarının oy karşılığında herkese bilgisayar, tablet vb. gibi şeyler dağıtacaklarına dair vaatlerde bulunduklarına şahit olmuştur. Bu duruma çok üzülen Ayşegül diğer adayların neden yerine getiremeyecekleri sözler verdiğine anlam verememiş akşam eve geldiğinde bu durumu annesi ve babası ile paylaşmıştır. Ayşegül'ü dinleyen anne ve babası başarmak için en önemli şeyin inatla, sabırla çalışmak olduğunu; diğer adayların yaptığı davranışlar yanlış olsa da onlar karşısında asla pes etmemesi gerektiğini söylerler. Seçim günü geldiğinde okuldaki herkesin yüksek vaatlerde bulunan diğer adaylara oy vereceğini düşünen Ayşegül buna rağmen anne ve babasının sözünü dinleyerek pes etmeden üzerine düşen sorumluluğu titizlikle yapmaya devam etmiştir. Öğrencilerin oy kullanma işlemlerinin ardından öğrencilerin ve öğretmenlerin gözetiminde yapılan sayımda en fazla oyu alan 7. sınıf öğrencisi Ayşegül Okul Meclis Seçimini kazanmıştır.

SORULAR

1. Ayşegül'ün yerinde siz olsaydınız arkadaşlarınızı ikna etmek için neler yapardınız?
2. Propaganda sürecinde diğer adayların tutamayacakları sözleri vermelerini doğru buluyor musunuz?
3. Ayşegül'ün anne-babasının yerinde olsaydınız bu durumda nasıl bir yol izlerdiniz?
4. Okul Öğrenci Meclis Seçimlerinin amacına uygun olarak yapıldığını düşünüyor musunuz?
5. Siz bu okulda seçmen olarak oy kullanıyor olsaydınız Ayşegül'ün Okul Meclis Seçimini kazanmasını ister miydiniz? Neden?

ÖZGEÇMİŞ

30. 12. 1985 tarihinde Erzurum’da doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Erzurum’da tamamladı. 2005 yılında Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümünde başladığı lisans öğrenimini 2009 yılında bitirdi. 2012 yılında Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalında yüksek lisans öğrenimine başladı. Hâlen Harmantepe Nedim Korkut Ortaokulunda Sosyal Bilgiler öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Evli ve bir çocuk annesidir.

